

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİMDALI

**LİSELERDE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN
ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ
(GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AHMET CEZMİ SAVAŞ

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI

GAZİANTEP

EYLÜL 2006

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİMDALI

Liselerde İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin öğrenci, veli ve rehber öğretmen görüşlerinin incelenmesi

Ahmet Cezmi SAVAŞ

Tez Savunma Tarihi : 14.09.2006

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Osman ERKMEN
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Prof. Dr. Hikmet Yıldırım CELKAN
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Prof. Dr. Hikmet Yıldırım CELKAN (Jüri Başkanı)

Yrd. Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI

Yrd. Doç. Dr. Mehmet TEKİNKUŞ

ÖZET

LİSELERDE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ, VELİ, REHBER ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)

SAVAŞ, Ahmet Cezmi
Yüksel Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri ABD
Tez Danışmanı: Yrd. Doç.Dr. Zeynep HAMAMCI
Eylül 2006, 122 sayfa

Bu araştırmanın amacı liselerde İnternet destekli bir rehberlik ve psikolojik danışmanlık program uygulamasına ilişkin öğrencilerin, velilerin ve rehber öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın evreni Gaziantep merkezdeki lise öğrencileri, öğrenci velileri ve rehber öğretmenleridir. Örneklem ise yansız örnekleme yöntemi ile seçilen 10 okuldaki, 336 öğrenci, bu öğrencilerin 142 velisi ve 34 rehber öğretmen olmak üzere toplam 512 adet gönüllü katılımcıdır. Veri toplama aracı olarak uzman görüşü alınarak geliştirilen “Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde t-testi, tek yönlü varyans analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin rehber öğretmen, veli ve öğrencilerin olumlu bir bakışı olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşü, öğrencilere göre daha olumludur. Ayrıca özel okuldaki rehber öğretmenlerin resmi okuldaki rehber öğretmenlere göre İnternet üzerinden rehberliğe anlamlı düzeyde daha olumlu baktığı bulunmuştur. Araştırmada okul türü ve yaş değişkenine göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark belirlenmiştir. Genel ve Anadolu lisesi öğrencileri diğer okullara devam eden öğrencilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığa olumlu bakmaktadır. Yaşı 17 ve üstü olan öğrenciler, yaşı 16 ve altı olanlara göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşleri anlamlı düzeyde olumlu bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak uygulayıcılara ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik, Danışmanlık, e-rehberlik, e-danışmanlık, İnternet

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE OPINIONS OF THE STUDENTS, PARENTS AND SCHOOL COUNSELORS CONCERNING THE USE OF INTERNET FOR GUIDANCE AND COUNSELING AT HIGH SCHOOLS. (A SAMPLE OF THE GAZIANTEP CITY)

SAVAŞ, Ahmet Cezmi

M.A. Thesis, Department of Educational Sciences

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI

September, 2006, 122 pages

The aim of this study is to analyze the opinions of the students, parents and school counselors concerning the use of Internet for guidance and counseling purposes at high schools. The scope of this study consists of the students, parents and school counselors recruited in the high schools located in the provincial of Gaziantep. Our sample consisted of 336 students, 142 parents and 34 school counselors for a total of 512 voluntary participators from 10 randomly selected high schools. The tools used in data collection consisted of "The Questionnaire with Concerning the Use of Internet for Guidance and Counseling at High Schools" developed by expert opinions. t test and one-sided variance analysis methods were used in analysis of data. As a result, positive opinions of students, parents and school counselors concerning the use of Internet for guidance and counseling were marked in the study. According to the findings, the opinions of parents concerning the use of Internet for guidance were more positive than students. Also, the opinions of private school counselors concerning the use of Internet for guidance and counseling were positive and differentiated at a significant level from the state school counselors. In this research, the opinions of the students differentiated at a significant level for the variable of age and school type. The opinions of students at general and Anatolian high Schools concerning the use of Internet for guidance were more positive than the students at the other schools. And the opinions of the students at age 17 and above concerning the use of Internet for guidance were more positive than the students at younger age 16 and below. The researchers and the practitioners were provided with certain proposals based on the findings of the study.

Key words: Guidance, Counseling, e-guidance, e-counseling, Internet

ÖN SÖZ

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte , bilgisayar günlük hayatın gerekli ve vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. 2002 Eylül ayı itibarıyla dünyada 600 milyondan fazla insan İnternet kullanmaktadır. Amerika’da ise toplam nüfusun yarısından fazlası İnternet kullanıcısı durumundadır. (Nua İnternet Surveys, 2002). Her geçen gün özellikle gençler olmak üzere İnternet kullanımı artmaktadır.

Bundan yola çıkarak, İnternet’in rehberlikte kullanılmasına ilişkin araştırma yapma ihtiyacı hissettik. İnternetin liselerde rehberlikte kullanılmasına ilişkin altyapı ve İnternet uygulamalarına ilişkin çalışmalar pek bulunmamakla birlikte İnternet’in lise rehberliğini olumlu etkileyeceği bir gerçektir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında ve tamamlanmasında hiçbir yardımı esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI’ya, anket uygulamalarında yardımcı olan lise müdürlerine, anket uygulamalarına katılan öğrencilere, velilere ve rehber öğretmenlere teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yoğun çalışma tempomda manevi desteklerini gördüğüm aileme minnettarım.

Eylül 2006

Ahmet Cezmi SAVAŞ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TÜRKÇE ÖZET	i
İNGİLİZCE ÖZET (ABSTRACT)	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
1.GİRİŞ	1
1.1. GİRİŞ	1
1.2. PROBLEM DURUMU	2
1.3. PROBLEM CÜMLESİ	6
1.4. ALT PROBLEMLER	6
1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI	8
1.6. ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ VE ÖNEMİ	8
1.7. TANIMLAR	9
1.8. SINIRLILIKLAR	10
1.9.SAYILTIAR	10
2.KAYNAK ÖZETLERİ	11
2.1. OKULLARDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ.....	11
2.1.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlığın Ortaya Çıkmasını Gerektiren Gelişmeler ve Türkiye'deki gelişimi.....	11
2.1.2. Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın Tanımı ve Amacı.....	16
2.1.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Tanımı ve Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın İşlevi	17
2.1.4. Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Yeri ve Önemi	20
2.2. İNTERNETİN EĞİTİM İLE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE KULLANILMASI	25
2.2.1. İnternet'in Eğitim Aracı Olarak Kullanılması	25

2.2.2. İnternet'in Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Aracı Olarak Kullanılması	34
2.3. İNTERNET'İN OKULLARDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İÇİN KULLANIM UYGULAMALARI	38
2.3.1. Web Sayfaları Üzerinden İnteraktif Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: Testler, Formlar, Bilgiler	38
2.3.2. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde Sanal Ortamda İletişim: E-posta, Mail Grupları.....	41
2.3.3. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde Sanal Ortamda Tartışma: IRC, Chat, Tartışma Odaları, Mesaj Panoları	42
2.3.4. Proje Tabanlı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	42
2.3.5. İnternette Çevrimiçi (online) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık : Video Konferans	43
2.3.6. İnternet Üzerinden Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Uygulaması Yapan Kurumlar ve Standartları	43
2.4. KONUyla İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	48
2.4.1. Konuyla İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	48
2.4.2. Konuyla İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	49
3. MATERYAL VE YÖNTEM	51
3.1 ARAŞTIRMA MODELİ	51
3.2 EVREN VE ÖRNEKLEM	51
3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	54
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI VE ÇÖZÜLMESİ	55
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	56
4.1. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	56
4.2. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN "LİSELERDE REHBERLİK HİZMETLERİNDE BİLGİSAYAR VE İNTERNET'İN KULLANIMINA İLİŞKİN ANKET" SORULARINA İLİŞKİN BULGULAR:	57
4.2.1. Öğrenciler Rehberlikle İlgili Konularda Bilgi Almak İçin Rehber Öğretmeni İle E-posta (e-mail) Alışverişinde Bulunursa Maddesine İlişkin Bulgular:.....	57
4.2.2. Okulun Web Sayfasında Yararlı Eğitim , Meslek ve Kişisel Konularda Rehberlik Bilgilerine Yer Verilirse Maddesine İlişkin Bulgular:	58
4.2.3. Rehber Öğretmeni İle Görüşmeler İnternet Ortamında (çevrimiçi) yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	59
4.2.4. İnternet Üzerinde Bireylere Test Veya Anket Gibi Ölçme Araçları Uygulanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:.....	60
4.2.5. Öğrencilerin Birtakım Kişisel Bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmeni görüşleri, kişisel gelişimi vb.) Bilgisayara Yüklenip İlgili Kişilerin Bu Bilgileri İnternet'ten Takip Edebilmeleri Sağlanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	61

4.2.6. Kurum Web Sayfasında Her Sınıf İçin Öğrenci, Öğretmen, Veli, Rehber Öğretmenin Katılabileceği Sohbet (chat) Odaları Açılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	62
4.2.7. Kişisel Gelişimi Sağlayacak Bazı Rehberlik Programları Bilgisayar İle Uygulanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	63
4.2.8. Rehber Öğretmeniyle Görüşme Talepleri, Randevuları İnternet Yoluyla Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	64
4.2.9. Bireyler Her Türlü Sorunlarını Rehberlik Birimine İnternet Yoluyla Bildirirse Maddesine İlişkin Bulgular:.....	65
4.2.10. Bireyler Arasında E-mail Grupları Oluşturularak, Bireylere Faydalı Rehberlik Bilgileri İçeren E-mailler Gönderilirse Maddesine İlişkin Bulgular:	66
4.2.11. Rehber Öğretmenine Her An Çevrimiçi Olarak İnternet'ten Erişilebilirse Maddesine İlişkin Bulgular:	67
4.2.12. Öğrenci İle İlgili Bilgileri Saklamak İçin Bilgisayarlar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	68
4.2.13. İnternet Üzerinden Video Konferans Yöntemi İle Veli Görüşmeleri Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	69
4.2.14. Öğrencilere Yapılacak Meslek Danışmanlığında Bilgisayar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	70
4.2.15. Çeşitli Konularda Kişisel Gelişimi Amaçlayan Bilgileri İçeren CD-rom Databaseler Hazırlanıp Bilgi Vermek İçin Bunlar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:	71
4.2.16. Sınıf Öğretmenleri ve Rehber Uzmanlar Arasındaki İletişimi İnternet Üzerinden Gerçekleştirilirse Maddesine İlişkin Bulgular:	72
4.2.17. Öğrenciler Sorunlarını İnternet'le Kimlik Gizleyerek Belirtip Çözüm Ararsa Maddesine İlişkin Bulgular:	73
4.2.18. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerine İlişkin Bir Web Sayfası Oluşturulursa Maddesine İlişkin Bulgular:	74
4.2.19. Chat Odaları Oluşturup Aynı Anda Benzer Sorunları Olan Öğrencilerle Görüşme Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular: ...	74
4.2.20. Bireyleri Değişik Konularda Bilgilendirmek İçin Video Konferans Yöntemi Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular: ...	75
4.3.ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	77
4.4.ÖĞRENCİLERİN YAŞ DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	77
4.5.ÖĞRENCİLERİN SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	78
4.6.ÖĞRENCİLERİN OKUL DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	79

4.7.ÖĞRENCİLERİN OKUL TÜRÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	80
4.8.ÖĞRENCİLERİN OKULDAKİ BÖLÜMÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	81
4.9.ÖĞRENCİLERİN OKULUNDA KULLANACAĞI BİR BİLGİSAYAR LABORATUVARI DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	82
4.10.ÖĞRENCİLERİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	82
4.11.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	83
4.12.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN YAŞ GRUBU DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	84
4.13.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÖĞRENİM DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	85
4.14.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÇALIŞMA DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	85
4.15.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÇOCUK SAYISI DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	86
4.16.ÖĞRENCİ VELİLERİNİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	87
4.17.REHBER ÖĞRETMENLERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	87
4.18.REHBER ÖĞRETMENLERİN YAŞ GRUBU DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	88

4.19.REHBER ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENİM DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	89
4.20.REHBER ÖĞRETMEN MEZUN OLDUĞU BÖLÜM DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	89
4.21.REHBER ÖĞRETMEN ÇALIŞTIĞI OKUL TÜRÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	90
4.22.REHBER ÖĞRETMENLERİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	91
4.23.ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN “LİSELERDE REHBERLİK HİZMETLERİNDE BİLGİSAYAR VE İNTERNET’İN KULLANIMINA İLİŞKİN ANKET””TEKİ BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	92
4.24.ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN LİSELERDE REHBERLİK HİZMETLERİNDE İNTERNET’İN KULLANILABİLİRLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:	97
SONUÇ	101
ÖNERİLER	103
KAYNAKLAR	104
EKLER	105
Ek.A. Araştırma izin yazışmaları	106
Ek.A.1.Araştırma izin dilekçesi	107
Ek.A.2.Araştırma izni için rektörlük yazısı	109
Ek.A.3. Araştırma izni için milli eğitim yazısı (valiliğe)	110
Ek.A.4. Araştırma izni için milli eğitim yazısı (kaymakamlığa)	111
Ek.B. Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Anket	117
ÖZGEÇMİŞ (VITAE)	122

TABLULAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 3.1. Öğrencilere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler	52
Tablo 3.2. Velilere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler	53
Tablo 3.3. Rehber Öğretmenlere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler	54
Tablo 4.1. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	56
Tablo 4.2. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin öğrenciler rehberlikle ilgili konularda bilgi almak için rehber öğretmeni ile e-posta (e-mail) alışverişinde bulunursa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.....	58
Tablo 4.3. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin Okulun web sayfasında yararlı eğitim , meslek ve kişisel konularda rehberlik bilgilerine yer verilirse maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	59
Tablo 4.4. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin rehber öğretmeni ile görüşmeler (psikolojik danışma) İnternet ortamında (çevrimiçi) yapılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	60
Tablo 4.5. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin İnternet üzerinde bireylere test veya anket gibi ölçme araçları uygulanırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	60
Tablo 4.6. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmeni görüşleri, kişisel gelişimi vb.) bilgisayar yüklenip ilgili kişilerin bu bilgileri İnternet'ten takip edebilmeleri sağlanırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	61
Tablo 4.7. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin kurum web sayfasında her sınıf için öğrenci, öğretmen, veli, rehber öğretmenin katılabileceği sohbet (chat) odaları açılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	63

Tablo 4.8. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin kişisel gelişimi sağlayacak bazı rehberlik programları bilgisayar ile uygulanırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	64
Tablo 4.9. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin rehber öğretmenle görüşme talepleri, randevuları İnternet yoluyla yapılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	64
Tablo 4.10. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin bireyler her türlü sorunlarını rehberlik birimine İnternet yoluyla bildirirse maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçlar	66
Tablo 4.11. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin bireyler arasında e-mail grupları oluşturularak, bireylere faydalı rehberlik bilgileri içeren e-mailler gönderilirse maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	67
Tablo 4.12. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin rehber öğretmene her an çevrimiçi (online) olarak İnternet'ten erişilebilirse maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	68
Tablo 4.13. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin öğrenci ile ilgili bilgileri saklamak için bilgisayarlar kullanılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	69
Tablo 4.14. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden video konferans yöntemi ile veli görüşmeleri yapılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	70
Tablo 4.15. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin öğrencilere yapılacak meslek danışmanlığında bilgisayar kullanılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	71
Tablo 4.16. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin çeşitli konularda kişisel gelişimi amaçlayan bilgileri içeren CD room databaseler hazırlanıp bilgi vermek için bunlar kullanılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	71
Tablo 4.17. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin sınıf öğretmenleri ve rehber uzmanlar arasındaki iletişimi İnternet üzerinden gerçekleştirilirse maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	72
Tablo 4.18. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin öğrenciler sorunlarını İnternet'le kimlik gizleyerek belirtip çözüm ararsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	73

Tablo 4.19. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin bir web sayfası oluşturulursa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	74
Tablo 4.20. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin chat odaları oluşturup aynı anda benzer sorunları olan öğrencilerle görüşme yapılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	75
Tablo 4.21. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin bireyleri değişik konularda bilgilendirmek için video konferans yöntemi kullanılırsa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	76
Tablo 4.22. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	77
Tablo 4.23. Öğrencilerin yaş dağılımı değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	78
Tablo 4.24. Öğrencilerin sınıf değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	79
Tablo 4.25. Öğrencilerin okul değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	80
Tablo 4.26. Öğrencilerin okul türü değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	80
Tablo 4.27. Öğrencilerin okuldaki bölümü değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	81
Tablo 4.28. Öğrencilerin okulunda kullanacağı bir bilgisayar laboratuvarı değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	82
Tablo 4.29. Öğrencilerin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	83
Tablo 4.30. Öğrenci velilerinin cinsiyet değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	84

Tablo 4.31. Öğrenci velilerinin yaş dağılımı değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	84
Tablo 4.32. Öğrenci velilerinin öğrenim durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	85
Tablo 4.33. Öğrenci velilerinin çalışma durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	86
Tablo 4.34. Öğrenci velilerinin çocuk sayısı değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	86
Tablo 4.35. Öğrenci velilerinin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	87
Tablo 4.36. Rehber öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	88
Tablo 4.37. Rehber öğretmenlerin yaş dağılımı değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	88
Tablo 4.38. Rehber öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	89
Tablo 4.39. Rehber öğretmenlerin mezun olduğu bölüm değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	90
Tablo 4.40. Rehber öğretmenlerin okul türü değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	90
Tablo 4.41. Rehber öğretmenlerin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ilişkin anketten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları	91
Tablo 4.42. Öğrencilerin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların oy dağılımları	92
Tablo 4.43. Öğrenci velilerinin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	92

Tablo 4.44. Rehber öğretmenlerin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	93
Tablo 4.45. Öğrencilerin bilgisayar, internet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	93
Tablo 4.46. Öğrenci velilerinin bilgisayar, internet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	94
Tablo 4.47. Rehber öğretmenlerin bilgisayar, internet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	94
Tablo 4.48. Öğrencilerin internet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	95
Tablo 4.49. Öğrenci velilerinin internet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	95
Tablo 4.50. Rehber öğretmenlerin internet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelerle dağılımları	95
Tablo 4.51. Öğrencilerin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	96
Tablo 4.52. Öğrenci velilerinin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	96
Tablo 4.53. Rehber öğretmenlerin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	97
Tablo 4.54. Öğrencilerin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları	97
Tablo 4.55. Öğrenci velilerinin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları	98
Tablo 4.56. Rehber öğretmenlerin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları	98
Tablo 4.57. Öğrencilerin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	99
Tablo 4.58. Öğrenci velilerinin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	99
Tablo 4.59. Rehber öğretmenlerin İnternet'in rehberlik hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları	100

KISALTMALAR LİSTESİ

Aktarma	: Akt.
e-rehberlik	: İnternet üzerinden rehberlik
Statistical Packages for Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)	: SPSS
ve benzeri / ve benzerleri	: vb.

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. GİRİŞ

Çağdaş eğitimin en önemli kısmı rehberliktir. Rehberlik kısaca kişinin kendini gerçekleştirmesine yardım etmektir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri olmadan çağdaş bir eğitimden söz etmek mümkün değildir (Kuzgun, 1992:30).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde hedef bireye çevreyi tanıyarak doğru kararlar vererek içindeki gücün keşfedilmesi için gerçekleştirilen sistematik yardım sürecidir. Bunun için okullarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti vermek için alanında uzman kişiler görev yapmaktadır. İhtiyaç hisseden öğrenciler bu serviste istedikleri konuda gerekli yardımı alabilmektedir. Bunun yanı sıra rehber öğretmen, öğrencilere tanıma envanterleri düzenleyebilir, ders başarılarını izleyebilir, iş olanakları ve meslekler hakkında bireysel ya da grup halinde bilgi verebilir.

Okullarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yetişmiş uzman rehberler liderliğinde tüm okul personelinin destek ve işbirliğiyle yürütülmelidir. İdarecisinden, öğretmenine kadar herkesin yardımı olmadan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin verimli yürümesi söz konusu olamaz. Böyle bir işbirliğine anne ve babanın da katılması durumunda öğrencinin gelişimi için optimum şartlar sağlanmış demektir (Kuzgun, 1992:31).

Psikolojik danışmanlık alanındaki gelişmeler takip etmeyi zorlaştıracak kadar hızlı ve yoğun bir şekilde yaşanmaktadır. Psikolojik danışmanlık, insanı merkeze alan bir meslektir. İnsan ise dinamik ve esnek bir varlıktır. Dolayısıyla, psikolojik danışmanlık mesleği de esnek ve dinamik olmak durumundadır. Bugün psikoloji alanında, sadece ABD'de ayda 3000 makale yayınlanmaktadır. Bu ise

gelişmeleri takip etmek için bile günde yaklaşık 100 makale okumayı gerekli kılmaktadır (Akt. Atınbaş ve Gültekin, 2005:311).

İnsana ilişkin sorunların böylesine arttığı ve çatallaştığı bir zamanda psikolojik yardım mesleklerine çok iş düşmektedir. Bu ağır sorumluluk da, bu yardım mesleklerinin her geçen gün farklı gelişmeler göstermesini sağlamaktadır. Psikolojik yardım meslekleri, sadece sorun olduğunda değil, gelişime dönük süreçlerde de oldukça önemli destekler sağlamaktadır. Sanayi alanında, sağlık alanında ve eğitim alanında, insanlar kendilerini ortaya koyabilmek ve mesleklerinde başarılı olabilmek için, belki de en çok psikolojik yardım mesleklerine başvurumaktadırlar. Bu durum, psikolojik danışmanlık gibi mesleklerin gittikçe farklı alanlarda ve farklı biçimlerde hizmet vermesini beraberinde getirmektedir.

1.2. PROBLEM DURUMU

Günümüzde eğitimin her safhasında kara tahtadan kitaba, projeksiyon cihazından bilgisayara birçok teknoloji kullanılmaktadır. Tarihte de görüldüğü gibi her yeni teknolojinin sınıflara bir başka deyişle eğitim hayatına girmesinde bazı sorunlar yaşanıyor. Öncelikle yeni teknolojiler öğretmenlere ek yükler getiriyor.

Ortaçağlarda eğitimde öğretmenle öğrencinin yüz yüze gelmesi esastı. Daha sonra yazılı materyaller çıktı ve neredeyse kitaplar eğitimde öğretmenin yerini alacak düzeye geldi. Günümüzde de kitap hala temel eğitim aracıdır. Fakat sadece kitaplar öğrenenler için donuk ve yetersiz materyallerdir. Oysa kitapların elektronik ortamlara aktarılması, hem daha kolay ve hızlı erişim imkanına olanak sağlayacak hem de kitapların donuk yüzünü değiştirecektir. Böylece yeni bir eğitim aracı olarak bilgisayar da eğitim dünyasına girmiş olacaktır.

Bilgisayar kullanımının artması ve uygulama alanlarının daha da yaygınlaştırılması düşüncesi bilgisayarın eğitim sistemi içerisine girmesini sağladı. Dersin işlenmesi sırasında, kısa sürede daha çok konu anlatmak ve her bir öğrencinin kendi anlayacağı şekilde anlatılanları özelleştirmesine olanak tanıyacak destekleyiciler kullanılabilir. Bu destekleyiciler karatahta, tepegöz, projeksiyon cihazı ya da bilgisayar olabilir. Öğretmen anlatımını desteklemek için bilgisayarlardan faydalanabilir. Öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime geçmek için bilgisayar destekli öğretimde İnternet'ten de faydalanmak büyük avantaj sağlayacaktır. İnternet ilgi alanları aynı olan insanların sanal ortamlarda bir araya geldiği, bilgi alışverişi yaptığı, yeni grup ve topluluklar oluşturdukları yerdir.

İnternet vasıtasıyla bütün dünyaya yayılmış insanlara ve bilgiye erişimi kolaylaştırır. İnternet her eğitim seviyesinde ve her eğitim alanında kullanılabilir. Ağ üzerinde eğitim yapmak, tek başına (ağa girmemiş) bilgisayarlı eğitim yapmaktan daha kolaydır. Çünkü tek bilgisayarda bilgi az, program yetersiz, her programın ayrı ayrı incelikleri vardır. Oysa bilgisayar ağlarında bilgi kovalama ve kullanmayı öğrenmek daha kolaydır (Ergün, 1998:128).

Günümüzde teknolojinin gelişmesine paralel olarak eğitim olanaklarımızda değişime uğramaktadır. Bilgisayar teknolojisinin ve İnternet'in çok hızlı gelişmesiyle eğitim materyalleri de buna paralel gelişmek zorundadır.

İnternet artık yaşamın her sahasına girmeye başlamıştır. İnternet'in özellikle eğitimde kullanılması (uzaktan eğitim) çok önemli bir vakit kazancı yanı sıra öğrenme verimini de artırmıştır. Eğitim alanında hızla yenileşme hareketleri olmaktadır. Klasik sınıf eğitimi yanı sıra sesli ve görüntülü video ile eğitim, multimedia sunumları, uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim ve İnternet destekli eğitim bu alandaki yeniliklerden bazılarıdır.

Çağdaş eğitim kurumlarında öğrencilerin istedik değişme ve gelişmeleri kazanabilmeleri için öğretim ve yönetim hizmetlerinin yanı sıra "öğrenci kişilik hizmetleri" olarak adlandırılan hizmetler de oluşturulmuştur. Öğrenci kişilik hizmetleri içerisinde yer alan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri eğitimin önemli bir parçasıdır ve öğrencilerin eğitim ortamından maksimum şekilde yararlanmasını amaçlamaktadır (Kuzgun, 1992; Yeşilyaprak, 2003).

Ancak günümüzde okullarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde birtakım problemlerin olduğu görülmektedir. Bunlardan en önemlisi psikolojik danışman başına düşen öğrenci sayısının fazlalığıdır. Bu nedenle psikolojik danışmanlar genellikle sorunlu öğrencilerle ilgilenmekte, okuldaki diğer öğrenciler rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden yeterince yararlanamamaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan bir diğer sorun da okul programlarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri için belli bir zamanın ayrılmamış olmasıdır. Çoğu zaman diğer branşlardan alınan ya da okulda boş geçen derslerde bu hizmetler sunulmaktadır. Bu sorunlar okullarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin pek çok sayıda öğrenciye ulaşmasına ve hizmetlerin etkili bir şekilde yürütülmesine engel olmaktadır. Aynı zamanda rehberlik ve psikolojik danışmanlığın bireyin var

olan potansiyelini geliştirici ve önleyici rolü de aksamaktadır (Özer,1998; Güvenç, 2001).

Ayrıca günümüzde psikolojik problemlerinde hızla arttığı söylenebilir. Celkan (2004), Türk toplumunun geleneksel aile yapısından uzaklaşarak, menfaate dayalı sosyetik bir yapıya büründüğünü ileri sürmektedir. Büyük kentlere göçteki artışla birlikte nüfusta nicelik artışının yanı sıra nitelik artışların da olduğunu; nitelik artışın, yansımasında patolojik ve hastalıklı bir topluma kaymaya neden olduğunu ifade etmektedir. Böylesine artan psikolojik sorunlu toplumda, okullardaki öğrencilerinde ciddi sorunları olmaktadır. Klasik okul rehberliği problemleri fazlalaşmış öğrencileri tatmin edemeyecektir. Yeterli rehberlik ve psikolojik danışmanlığın yapılması için teknolojinin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılması gerekmektedir.

Eğitim alanında görülen teknolojik yenilikler, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde de uygulanabilir. Örneğin bu amaçla her yaş grubundaki öğrencilere yönelik; çatışma çözme, benlik saygısını yükseltme, sınav kaygısını azaltma gibi, değişik konularda onların ihtiyaçlarına uygun sesli, görüntülü ve gerçek hayata uygun animasyonlar içeren bilgi verme yönü ağırlıklı olan psikolojik danışma programları geliştirilebilir. Bu tür yapılandırılmış programlar, öğrencinin psikolojik danışman olmadan da tek başına yardım almasını sağlamaktadır. Aynı zamanda öğrencinin kendi hızında ilerlemesine olanak vermekte, öğrenciye anında dönüt verip pekiştirme yaparak öğrencinin öğrenmesi, duygu, düşünce ve davranışlarını değiştirmesini daha kolaylaştırabilir. Bu programlar İnternet ortamına yüklenerek kullanılabilir. Bu tür programlar İnternet ortamında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde tek başlarına kullanılabilceği gibi grupta danışmanın bir parçası olarak da yararlanılabilir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin İnternet üzerinden yürütülmesi daha az personelle, daha fazla sayıda öğrencinin daha kısa sürede yardım almasını sağlayabilir. Ayrıca değişik nedenlerle rehber öğretmene başvurmaya çekinen öğrencilerin bireysel olarak yardım alması sağlanabilir, öğrenciyi daha aktif hale getirir, öğrenciye zengin bir yaşantı ortamı sağlar, öğrencideki yaratıcılık gücünü geliştirebilir. Değişik nedenlerle okullarında psikolojik danışmanın olmadığı okullarda sınıf öğretmenleri eğitilerek bu programlar öğrencilere uygulanabilir. Bu programların İnternet üzerinden yürütülmesi öğrencilerin evlerindeki ya da diğer ortamlarda yer alan kişisel

bilgisayarları kullanarak da programları kullanma olanağı sağlayabilir. Bu tür bir hizmet tüm öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden yararlanmasını sağlayarak eğitimde fırsat eşitsizliği sorununa çözüm getirebilir. Böylece rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin niteliği artar. Yine klasik sistemde rehber öğretmen odasında öğrencilerin kendisine başvurmasını beklemektedir. Bu sistemle psikolojik danışman da daha aktif hale gelebilir.

Ancak İnternet üzerinden psikolojik danışma ve rehberlik programlarının uygulanabilmesi okullarda uygulanabilmesinin bir takım sınırlılıkları olabilir. Örneğin her okulda yeterli sayıda bilgisayar donanımı bulunmayabilir. Bilgisayarı olan her okulda İnternet bağlı olmayabilir. Bu hizmetin okullarda uygulanabilmesi psikolojik danışmanların, öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgisayar ve İnternet kullanım bilgisini gerektirebilir.

Yurtdışında İnternet, önleme, değerlendirme ve psikolojik danışma amacıyla yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bunlar genellikle e-mail grupları, web siteleri, sohbet odaları, telekonferans şeklinde olmaktadır (Garlier, Ahumada, Hinkeman, Munoz, & Quezada,1995). Yine sigarayı azaltma (Escoffery, McCormick, & Bateman, 2004), meslek planlama (Malone, Miller. & Hargraves, 2001) gibi değişik konularda geliştirilmiş programlar bulunmaktadır. Zalaquett ve Sullivan (1998) tarafından yapılan bir araştırmada İnternet üzerinde psikolojik danışma programlarının öğrenciler tarafından sıklıkla kullanıldığı ve bu programları ulaşılması kolay ve yararlı olarak düşündükleri bulunmuştur. Ülkemizde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde İnternet ve bilgisayar teknolojilerinin kullanımı çok sınırlıdır. Yalnızca bilgisayar destekli meslek rehberliği uygulaması sistemli olarak okullarımızda uygulanmaktadır (Kuzgun & Sözalın, 2000). Bunun dışında okullarımızda öğrencilerin bireysel gelişimlerini hedefleyen İnternet ya da bilgisayar destekli bir rehberlik ve danışmanlık programı uygulaması bulunmamaktadır. Ayrıca bazı eğitim kurumlarının web sitelerinde rehberlik sayfaları bulunmakta olup, öğrencilere yönelik meslek tanıtımı, ders çalışma stratejileri, sınav kaygısı gibi konularda kısa bilgilere yer verilmektedir. Ülkemizde İnternet üzerinden uygulanan yapılandırılmış okul rehberlik ve psikolojik danışma programları ise henüz bulunmamaktadır.

İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık amaçlı kullanımını hakkında yurt dışında birtakım çalışmalar yapılsa da Türkiye'de böyle bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Klasik okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri gelişen eğitim teknolojisi içinde yetersiz kalmaktadır. Bu açıdan incelendiğinde İnternet gibi teknolojideki yeniliklerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine uygulanması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Böyle bir uygulamaya geçilmeden önce buna ilişkin öğrenci, veli ve rehber öğretmen görüşleri çok önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada, *“Liselerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin İnternet üzerinden yürütülmesine ilişkin öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin görüşleri ”* incelenecektir.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

“Liselerde İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetinin yürütülmesine ilişkin öğrencilerin, öğrenci velilerinin ve rehber öğretmenlerin görüşleri nasıldır?”

1.4. ALT PROBLEMLER

1. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
2. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin yaş dağılımına göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
4. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
5. Öğrencilerin okudukları okulun resmi veya özel olmasına göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
6. Öğrencilerin okul türü (genel, meslek, Anadolu vb.) değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
7. Öğrencilerin okullarındaki bölüm değişkenine göre İnternet üzerinden

rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

8. Öğrencilerin okullarında kullandıkları bir bilgisayar laboratuvarı olup olmadığı değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

9. Öğrenci velilerinin cinsiyet değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

10. Öğrenci velilerinin yaş grubu dağılımına göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

11. Öğrenci velilerinin öğrenim durumu değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

12. Öğrenci velilerinin çalışma durumu değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

13. Öğrenci velilerinin çocuk sayısı değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

14. Rehber öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

15. Rehber öğretmenlerin yaş grubu dağılımına göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

16. Rehber öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

17. Rehber öğretmenlerin mezun olduğu bölüm değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?

18. Rehber öğretmenlerin çalıştığı okul türü değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde

anlamalı bir fark var mıdır?

1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı İnternet'in liselerde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti amaçlı kullanımına ilişkin öğrencilerin, öğrenci velilerinin ve rehber öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir.

Bu amaçla katılımcıların sosyo demografik özellikleri (cinsiyet, yaş vb.), çalışma yaşamına ilişkin özellikler (eğitimleri, branşları, okul türleri vb.) ve bilgisayar alt yapılarına göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine bakışları incelenecektir.

1.6. ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ VE ÖNEMİ

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri İnternet üzerinden yürütüldüğünde daha az personelle daha fazla sayıda öğrenciye ve veliye kısa sürede ulaşılabilir. Ayrıca değişik nedenlerle rehber öğretmene başvurmaya çekinen öğrencilerin gizlilik ilkesi doğrultusunda yardım alması sağlanabilir. Klasik sistemde rehber öğretmen odasında beklemekte öğrencilerin kendisine başvurmasını beklemektedir. Ancak İnternet üzerinden rehberlik sistemi ile rehber öğretmenin daha aktif olması sağlanabilir.

Bu araştırma İnternet'in liselerde rehberlik amaçlı kullanılmasının sağlanması için özellikle öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerinin görüşlerinin belirlenmesi bağlamında önemlidir. Okullarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin İnternet üzerinden yürütülmesi için önce bu hizmetlerden yararlanan kişilerin görüşlerin bilinmesi gereklidir. Bu hizmeti alacak kişiler öğrenci ve veliler; verecek kişiler ise rehber öğretmenlerdir.

Şüphesiz eğitimde yeni bir teknoloji ve sistem uygulanacaksa önce bu sistemle ilgili kişiler üzerinde görüş araştırması yapılmalıdır. Eğer ankete katılanlarda olumlu görüşlerin oluştuğu belirlenirse İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık amaçlı kullanılması mümkün olacaktır. Eğer ankete katılımcılarda olumsuz görüş oluşur ise bunun nedenleri araştırılıp çözümlenmesi gerekmektedir. Bundan hareketle araştırmada öğrencilerin, öğrenci velilerinin ve rehber öğretmenlerin görüşleri belirlenmeye çalışılması temel amacımızdır. Ülkemizde yeni bir uygulama olması açısından bu araştırma ayrı bir öneme sahiptir. Bu araştırmada elde edilecek veriler ile ileride İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın uygulamasına ilişkin bazı öneriler de sunulacaktır.

1.7. TANIMLAR

Bu araştırmada geçen kavramlar aşağıdaki anlamlarda kullanılmıştır.

İnternet: Dünyadaki milyonlarca bilgisayarların ağ yardımıyla birbirine bağlanması sonucu bilgi paylaşımıdır (Akın 1996: 36-38).

E-posta (e-mail) : Elektronik posta, İnternet kullanıcılarının belli servis sağlayıcılar yardımıyla İnternet üzerinden alışverişte bulunduğu mektup.

Chat : İnternette evrim içi kullanıcının girdisini konuya ilgisi olan ve konu başlığına ya da listesine ye olan diğer kullanıcılara yayınlayan bir konferans sistemidir.

WWW. (web sayfaları) : zerinde resim yazı, ses ve görüntü kayıtları bulunduran sayfalara denir. Web sayfalarında bulunan linkler sayesinde diğer İnternet uygulamalarından faydalanabilirsiniz (Akın 1996:302).

Web sitesi : Bir çok web sayfalarının birleşmesinden oluşan sayfa grubuna web sitesi denir.

Rehber ğretmen: Okullarda ğrencilerin kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru kararlar vererek doğru ararlar verebilmesi için sistematik ve profesyonelce yardımda bulunan ğretmen (Kuzgun 1992:5).

Online (evrimii) : Türk Dil Kurumu ve Türkiye Bilişim Derneği Online kelimesinin karşılığı olarak "evrimii" kelimesini kullanmaktadır. Online kelimesi sözlükte ise; İnternet ortamında aktif olmak, bir bilgisayar ağına bağlı olmak, hatta olmak gibi anlamlara gelmektedir.

E-rehberlik: Elektronik ortamda yapılan rehberlik ve danışmanlık uygulamaları

1.8. SINIRLILIKLAR

1. Bu araştırma, 2004-2005 ğretim yılında Gaziantep ili merkezinde liselerdeki öğrenciler, ğrenci velileri ve rehber öğretmenleri ile sınırlıdır.

2. Lise öğrencilerinden sadece 9, 10 ve 11. sınıfta okuyan öğrenciler araştırmaya alınmıştır.

3. Araştırma verileri, katılımcıların ilgili ankete verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.

1.9.SAYILTILAR

1. Araştırmaya katılan kişilerin anketlerdeki maddeleri içtenlikle cevapladıkları kabul edilmiştir.

2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın amacına uygun olduğu kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAYNAK ÖZETLERİ

2.1. OKULLARDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Bu kısımda okullarda rehberlik ve psikolojik hizmetlerin temelleri ve nasıl yürütüldüğü hususunda kaynak özetlerine yer verilmiştir.

2.1.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlığın Ortaya Çıkmasını Gerektiren Gelişmeler ve Türkiye'deki Gelişimi

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin ortaya çıkışında, teknolojik gelişmelerden kaynaklanan bazı toplumsal sıkıntıların, beliren yeni ihtiyaçların önemli rolü olmuştur. Aşağıda, rehberlik ve psikolojik danışmanlığın ortaya çıkmasına yol açan toplumsal, düşünsel ve bilimsel gelişmelere değinilmiştir (Yeşilyaprak, 2005).

a. Meslek seçiminin zorlaşması: Teknolojik gelişme ile birlikte ortaya çıkan endüstrileşme ve kentleşme olgusu, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini ortaya çıkaran koşulların başında gelmektedir.

Endüstrileşme, çalışma hayatında çok köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Bunların en önemlisi meslek çeşidinin hızla artması ve uzmanlaşmanın gelişmesidir. Bu da meslek seçme durumunda olan bir gencin karşısında seçeneklerin artmasına yol açmıştır. Gerçi bir kimsenin dikkate alacağı seçenek sayısı gördüğü eğitimle sınırlıdır ama en olumsuz koşullarda bile kişinin önünde birden fazla seçenek bulunabilir. Ancak kişinin meslekleri algılayabilmesi ve kendisine uygun olanı seçebilmesi için onları yakından tanınması gereklidir.

b. Bireysel farkların eğitimde dikkate alınmasının zorunluluğu: Teknolojinin gelişmesi ve demokrasi ideallerinin benimsenmesi ile temel eğitim toplumda bütün bireylere zorunlu hale getirilmiştir. Temel eğitimin yaygınlaştırılması, toplumun çok değişik kesimlerinden gelen ve yetenek, ilgi, değer

ve eğitim ihtiyacı birbirinden farklı bireylerin aynı sınıflarda toplanmalarına yol açmıştır. Farklı öğretim programlarına uygun öğrencilerin yerleştirilmesi için psikolojik incelemelerin yapılmasını ve öğrencilerin niteliklerine uygun programlara kendiliklerinden yönelmelerini sağlamak üzere rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine gerek görülmüştür.

c. Modern eğitim anlayışının benimsenmesi: “Modern eğitim” anlayışında, eğitimin merkezini artık öğretmen ya da konular değil, öğrenen bir varlık olarak öğrenci almaktadır. Öğrenciden hız alan bu eğitim anlayışı, onu duygu, düşünce ve değerleri ile bir bütün olarak görmektedir. Öğretimde ilgi, öğrencinin öğrenim yaşantılarına odaklaşmıştır. Öğretmen, öğrencisinin her türlü gelişim sorunu ile ilgilenme ve öğretim etkinliklerini onun ilgi ve ihtiyaçlarına uyarlama sorumluluğunu duymaktadır.

d. Demokratik toplumlarda bireye tanınan seçme özgürlüğü: Çağdaş toplumların benimsediği demokratik yaşama biçimi de rehberliği gerekli kılan koşulların başında gelmektedir. Demokratik toplumlarda, hiç olmazsa ilke olarak, her bireye eğitim görme ve toplumdaki meslek ya da sosyal sınıf hiyerarşisinin en üst basamaklarına yükselme hakkı tanınmıştır. Ancak, bireylerin eğitim olanaklarından yararlanabilmeleri, sahip oldukları ekonomik olanaklar ve içinde yaşadıkları çevrenin kültürel değerleri yani eğitime verilen önem ile sınırlıdır. Demokratik toplumlarda bir kimse çok çalışarak ve mevcut olanaklarını kullanarak yeteneklerini geliştirebilir ve toplumsal onumunu ilerletebilir. Toplumuma, eğitim yoluyla durumun geliştirme özlemleri yaygın bir değer olarak gözlenmektedir. Böyle bir özlemin gerçekleşebilmesi için bireyin toplumda kendine açık fırsatları görebilmesi ve bunları değerlendirebilmesi gerekir. Bireylerin seçme özgürlükleri arttıkça, karar verme durumunda sorumlulukları da artmaktadır. Doğru karar verme sorumluluğu ile karşılaşan bir kimse seçenekleri daha yakından tanımak istemekte ve profesyonel bir yardıma ihtiyaç duymaktadır.

e. Demokratik yaşamın karar verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi: Gelişen teknoloji daha çok yetişmiş insan gücü gerektirmekte, demokratik yaşam daha bilinçli, tercihlerini daha akılcıca yapabilen bireylere ihtiyaç göstermektedir. Doğru karar verme gücü ailede, okulda ve diğer çevrede bireyin diğer bireylerle ilişkilerinde karşılaştığı seçme ve karar verme fırsatlarında getirdiği deneyimlerle gelişmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma bireye karar durumlarında planlı ve

sistemli yardımlar sağlayarak, onun karar verme becerisini geliştirmesine katkıda bulunmaktadır.

f. Eğitimde bireyin duygusal yönüne verilen önemin artması: İnsan düşünen ve duyan bir varlıktır. Ancak, eğitimde insanın bilişsel yönüne fazlaca önem verildiği buna karşılık duyuşsal yönünün ihmal edildiği görülmektedir. Öğretmenler genellikle öğrenciyi sadece öğrenen, zihinsel bir varlık, olarak görmekte, tüm sorunlara akıl ve mantıkla yaklaşmasını beklemektedirler..

İnsanın bir bütün olarak gelişmesi, duyuşsal dünyasının da anlaşılmasını ve geliştirilmesini gerekli kılar. Bir kimsede davranış değişikliği olabilmesi için kişinin önce o davranışının gerisindeki duyguyu fark edip yaşaması gerekir. Eğer kişi tam olarak fonksiyonda bulunacaksa önce kendini bütün yönleri ile algılaması gerekmektedir. Bu gün davranışların gerisinde bilinçli ya da bilinç dışı duyguların varlığı kabul edilmekte, bunların bastırılmadan, tam olarak yaşanmasının psikolojik sağlık için gerekli olduğu kabul edilmektedir. Duyguların incelenmesi ve yaşanması ise psikolojik danışma hizmetlerinin bir yardımcıdır.

g. Psikometride gelişmeler: Bireylerin kendilerini, tanımlarına yardımcı hizmeti olan rehberlik ve psikolojik danışmanlığın gelişmesinde psikometri alanındaki çalışmaların önemli katkıları olmuştur. İnsanlar arasında sayılamayacak kadar çok yönden farklar olduğu her zaman ve herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Psikometri, bu özelliklerin bilimsel yollarla ölçülmeye başlanmasıyla birlikte önem kazanmıştır.

h. Akıl sağlığına verilen önemin artması: Gelişmiş demokratik toplumlarda insana verilen değer, bireyin akıl sağlığının korunması için yapılan girişimlerde de kendini göstermiştir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, öğrencilerin kişilik geliştirmeleri için en uygun ortamı yaratma yolundaki çalışmaları ile akıl sağlığının korunmasına ve geliştirilmesine en önemli katkıyı sağlamaktadır. Öte yandan bireylerin akıl sağlığını koruma gereğinin hissedilmesi okullarda psikolojik danışma hizmetlerinin gelişmesine olanak sağlamıştır (Gordon, 1993:99-137).

Ülkemizde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine karşı olan ilginin 1950'li yıllardan sonra başladığı söylenebilir.

1962 yılında toplanan VII. Milli Eğitim Şurası'nda ilk olarak rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin gündeme gelmesi önem taşımaktadır. VII. Milli Eğitim Şurasında; eğitici kollar gibi sınıf dışı etkinliklere önem verilmesi ve orta

öğretim kurumlarında rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri için oluşturulan "sınıf öğretmenliği" kurumunun rehberlik anlayışına uygun, işe vuruk bir şekilde yürütülmesinin sağlanması teklif edilmiştir (VII. Milli Eğitim Şurası, 1991:151).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri yönünden bir dönüm noktası olan VIII. Milli Eğitim Şurası da orta ve yüksek öğretimde, iktisadi kalkınma ve sosyal gelişme için gerekli nitelik ve nicelikte insan gücü yetiştirmek üzere öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitmenin önemi vurgulanarak Lise birinci sınıfların "yöneltme sınıfları" olarak kabul edilmesi önerilmiştir (VIII. Milli Eğitim Şurası, 1991:5-21). Bu şurada alınan kararlardan büyük bir kısmı Milli Eğitim Bakanlığınca benimsenerek 1970-1971 öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri ayrıntılı bir şekilde 1974 yılında toplanan IX. Milli Eğitim Şûrasında ele alınmıştır. Bu şûrada;

- “1. Her okulun, yıllık rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri programlarını hazırlamaları,
2. Her öğretmenin okullarının yıllık rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri programı doğrultusunda kendi uygulayacakları rehberlik ve psikolojik danışmanlık programlarını oluşturmaları,
3. Okul müdürlerinin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri programının yürütülmesini denetlemeleri ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri karşılığında öğretmenlere üç. saat ek ders ücreti ödenmesini sağlamaları”

gibi konular üzerinde durulmuştur (IX. Milli Eğitim Şurası, 1991:365-366).

X. Milli Eğitim Şurasında da öğrencilerin ilgileri ve yeteneklerine uygun olarak, lise programlarına ve Mesleki Teknik Okullara yönlendirilmeleri, iş-meslek seçmeleri ve yüksek öğretime yönlendirilmeleri gibi konularda rehberlik ve psikolojik danışmanlık yapılması gereği üzerinde durulmuştur (X. Milli Eğitim Şurası, 1991:100-104).

8-11 Haziran 1982 tarihleri arasında toplanan XI. Milli Eğitim Şurasında;

1. Her öğrencinin yeteneklerinin, bireysel farklılıklarının dikkate alınarak geliştirilmesi,
2. Öğretim süreçleri hakkında bilgi sahibi olunması ve esas görevin öğrenciye, yetişmesinde yardım etmek

olduğunun bilinmesi.

3. Öğrencilerin gelişimine etki eden fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik faktörlerin bilinmesi.

4. Öğrencilerin fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik gereksinmelerinin giderilmesinde görev ve sorumlulukların bilinmesi"

gibi hizmetleri yerine getirebilecek nitelikte öğretmenlerin yetiştirilmeleri önerilmiştir (XI. Milli Eğitim Şurası, 1991:31).

18-22 Temmuz 1988 tarihleri arasında toplanan XII. Milli Eğitim Şurasında; sınıf öğretmenliği sisteminin her yaş grubunun gereksinmelerine göre ayrı ayrı değerlendirilmesi, ortaöğretimin bütün öğrencilerinin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlanması, öğrencilerin istek ve yetenekleri ile ülkenin kalkınma ve büyüme gereksinmeleri arasında denge sağlanması gibi kararlar alınmıştır (XII. Milli Eğitim Şurası, 1991:190-196). Alınan bu kararlar sınıf öğretmenlerini rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin ayrılmaz bir parçası durumuna getirmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı sistemli ve uzmanlı rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamalarına 1970-1971 ders yılında 24 pilot okulda başlamıştır. Bu çalışmalarda 10.08.1970 tarih ve 1619 sayılı tebliğler dergisinde yayınlanmış olan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin kararlar esas olarak alınmıştır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri ilk olarak bu tebliğler dergisinde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Burada yer alan, "rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin gereğince yürütülmesi, öğretmenlerin, özellikle sınıf öğretmenlerinin aktif olarak faaliyet göstermeleri, grup rehberleri ve danışman rehberleri desteklemeleri ile mümkündür" ifadesi rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin önemini vurgulamaktadır (MEB.Teb.Der., 1970:1619).

Ülkemizde, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık ihtiyacı uzmanlarca daha çok 1990'lı yıllarda dile getirilmeye başlanmıştır (Aydın, 1990:39). Bu konuda öğrenci velilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin beklentileri ile bu dönemde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine duyulan ihtiyaç ampirik çalışmalarla da ortaya konmuştur (Engin, 1997:162). XV.Millî Eğitim Şûrası çalışmalarında da özellikle "yönlendirme" ekseninde, temel eğitimde rehberlik ve psikolojik danışmanlık çalışmalarının önemi

vurgulanmaktadır. Ancak ülkemiz açısından temel soru ve/veya sorun bu hizmetlerin kimler tarafından ve nasıl yürütüleceğidir.

2.1.2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlığın Tanımı ve Amacı

Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın amacını; “bireyin, kendini gerçekleştirmesine yardım etmektir” şeklinde tanımlanabilir. Bundan yola çıkarak rehberlik ve psikolojik danışmanlığın amacı ile ilgili şu maddeler sıralanabilir :

- 1.Kendini tanıması,
- 2.Çevrede kendisine açık olan fırsatları öğrenmesi,
- 3.Gizil güçlerini geliştirmesi,
- 4.Çevresine uyum sağlaması.

Belirtilen bu amaçların ilk ikisi, bireyin çevresi ve kendisi hakkında doğru ve ayrıntılı bilgi edinmesi gereğini vurgulamaktadır (Erkan, 1997:333).

Kendini tanıması ile beden ve zihin yetenekleri, hoşlandığı ve hoşlanmadığı faaliyetleri, psikolojik ihtiyaçları, hayattan neler beklediği, tutum ve değerlerini tanıması kastedilmektedir. Kişinin kendini tanımasına yardımcı olmak rehberlik ve psikolojik danışmanlığın birinci işlevidir.

Bireye toplumda açık gelişme olanakları ve uyması gereken kurallar hakkında bilgi verme rehberlik ve psikolojik danışmanlığın diğer işlevidir.

a. Bilgi Verme : Öğrenciye yetenek ve ilgilerine uygun programlar ve meslekler hakkında aydınlatma, görgü ve disiplin kuralları hakkında bilgi verme gibi faaliyetleri kapsar.

b. Yardım : Yardım kavramı ile kastedilen; tavsiye vermek, akıl öğretmektir. Bireyi doğru olduğu var sayılan bir hareket tarzını benimsemeye ve uygulamaya zorlama olmayıp, ona çeşitli seçenekleri tanıtmak ve en uygun olanı seçmesi için gerekli değerlendirmeyi yapabilecek hale gelmesine çalışmaktır.

c. Yol Gösterme : Aslında yol gösterme değil, yollar göstermedir. çeşitli yolların avantajlı ve dezavantajlı yönlerini tartışıp kendisine uygun olanı seçebilmede bireye yardımcı olmaktır. Bu açıklamalardan yola çıkarak rehberlik ve psikolojik danışmanlığın amacı olarak belirtilen “ Kendini gerçekleştirme” tanımını yapabiliriz.

d. Kendini gerçekleştirme : Bireyin, kendini anlaması, problemlerini çözebilmesi, kendine uygun seçimler yaparak gerçekçi kararlar alabilmesi, kendi kapasitelerini en uygun bir düzeyde geliştirebilmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapabilmesi v.b. rehberlik ve psikolojik danışmanlık yardımının esasını

oluşturan ve bireyin kendini gerçekleştirme düzeyini geliştiren belirgin sonuçlarındandır.

Kendini gerçekleştirmekte olan bireyin özellikleri: Kendini gerçekleştirmekte olan birey; daha yeterli bir kişiliğe sahiptir, daha verimlidir. Kim olduğunu gerçekçi bir gözle algıladığı gibi kim olabileceği hakkında daha tutarlı bir görüşe sahiptir. Kendini gerçekleştirmekte olan birey hem kendisi hem de başkaları hakkında iyi düşüncelere sahiptir; insan değerlerine saygı duyar, onları benimser ve geliştirir. Kendini gerçekleştirmekte olan birey zamanını iyi kullanır; geçmişten çok geleceğe dönüktür, yaratıcıdır. Kendine saygı duyar ve kendini olduğu gibi kabul eder; duygularını açığa vurmaktan kaçınmaz. Kendini gerçekleştirmekte olan birey değişmeye ve yeni yaşantılara açıktır. Kendini değiştirmekte olan bu gerçek dünyanın yine değiştirmekte olan bir parçası gibi görür. Kendini gerçekleştirme, birey için, kuşkusuz yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Her bireyin belli bir dönemde belirli bir gerçekleştirme düzeyi vardır. Bu gerçekleştirme düzeyinin zaman içinde olumlu yönde gelişmesi beklenir. İşte, rehberlik ve psikolojik danışmanlık yardımının amacı da yukarıda sıralanan özellikler bakımından bireyin bu gerçeklesin düzeyini geliştirmek ve en uygun seviyeye gelmesini sağlamaktır (Yeşilyaprak, 2005: 7).

2.1.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Tanımı ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlığın İşlevi

Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın bireyde gerçekleştirmeye çalıştığı amaçları şu şekilde özetlenebilir. Bireyin

- * Kendini tanıması,
- * Çevrede kendisine açık olan fırsatları öğrenmesi,
- * Gizilgüçlerin geliştirmesi,
- * Çevresine uyum sağlaması.

Belirtilen bu amaçların ilk ikisi bireyin kendisi ve çevresi hakkında doğru ve ayrıntılı bilgi edinmesi gereğini vurgulamaktadır. Bireyin kendini tanıması ile beden ve zihin yeteneklerini, hoşlandığı ve hoşlanmadığı faaliyetleri, psikolojik ihtiyaçlarını, hayattan neler beklediğini, tutum ve değerlerini tanıması kastedilmektedir. *Kişinin kendini tanımasına yardımcı olmak rehberlik ve psikolojik danışmanlığın birinci işlevidir.* Bireye toplumda açık gelişme olanakları ve uyması gereken kurallar hakkında bilgi verme, rehberlik ve psikolojik danışmanlığın bir diğer işleviştir (Kuzgun, 1992).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın en önemli işlevi; bireyin kendisi ve çevresi hakkında edindiği bilgileri özümlemesine ve doğru, sağlıklı tercihler yapabilen bir kişi olmasına yardımcı olmaktır. Bu da “Psikolojik Danışma” adı verilen bireysel ya da gururla yürütülen özel bir etkileşim yöntemi ile gerçekleştirilen bir hizmettir.

Rehberlik ve psikolojik danışma alanında başlangıçtan itibaren gerçekleştirilen gelişmeler göstermektedir ki bireysel ilgi ve psikolojik etkileşim olmadan yapılan yardımlar pek etkili olmamaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın bilgi verme hizmetlerinin bile tek yönlü bilgi aktarımı olmaktan çıkıp duygusal bir ilişki çerçevesinde yürütülmesi, bilgilerin benimsenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bugün rehberlik ve psikolojik danışmanlık deyince daha çok kişiye bilgi verme hizmetleri anlaşılmakta, kişinin bu bilgilere karşı tutumunun tartışılması ve bilgilerin benlik tasarımına mal edilerek davranışı etkileyecek hale gelmesine yardım işi ise psikolojik danışma hizmetlerine özgü sayılmaktadır.

Özetle diyebiliriz ki, insan kendini geliştirme çabasını sürdürürken önemli ya da önemsiz farkında olmadan bir takım tercihler yapmakta kararlar almaktadır. Kişinin karar verirken daha çok bilinçli ve daha az gelişigüzel davranmasına, dış baskılardan ve iç çatışmalardan arınık olmasına yardımcı olmak rehberlik ve psikolojik danışmanlığın en önemli amacıdır. Bireyin küçük ve önemsiz gibi görünen kararlarında bile mümkün olduğu kadar zengin ve doğru bilgiye dayanmasına, iç çatışmalarından haberli olmasına, göremediği seçenekleri görmesine ve giderek sorunlarını kendi başına çözebilen bir kişi haline gelmesine yardım etmek rehberlik ve psikolojik danışmanlığın başlıca hedefini oluşturmaktadır.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan sonra rehberliği şöyle tanımlayabiliriz:

“Rehberlik bireye kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım sürecidir” (Kuzgun, 1992: 55).

Burada “birey” sözcüğü ile, rehberlik yardımından yararlanabilecek herkes kastedilmektedir. “Yardım” kavramı ile kastedilen bireye çeşitli seçenekleri tanıtmak ve en uygun olanı seçmesi için gerekli değerlendirmeyi yapabilecek hale gelmesine çalışmaktır (Gibson ve Mitchell, 1990:68-69).

İsabetsiz seçimlerin bilgisizlikten ve birtakım iç çatışmalardan kaynaklandığı düşünülürse, bireye yapılacak yardım her şeyden önce onu gerek kendisi gerekse çevre olanakları hakkında bilgi sahibi yapmakla gerçekleştirebilecektir.

Rehberlik; danışana belli bir yol gösterir, o yolu izlemesini istemek değil çeşitli yolların avantajlı ve dezavantajlı yönlerini tartışıp kendisine uygun olanı seçebilmede bireye yardımcı olmaktır.

Bir rehberlik ve psikolojik danışmanlık örgütünde bulunan başlıca servis birimleri şunlardır (Özgüven. 1990:4):

a. Bireyi (Öğrenciyi tanıma) : Bir kimseye yardımcı olabilmek için, her şeyden önce, onun ne istediğini, neler beklediğini ve neler yapabileceğini bilmek gerekir. Bir okul ortamında, ortaya çıkabilecek sorunlar genellikle öğrenme süreci ile ilgili olduğundan, öğrencinin öğrenme gücünü, eğitime verdiği önemi ve çeşitli konulara karşı ilgisini bilmek gerekir. Ayrıca, anne-babası, öğretmenleri ve arkadaşları ile iyi bir iletişim kurabilme, geleceği planlayabilme gibi konularda yardımcı olabilmek için bireyin değerlerini ve diğer kişilik özelliklerini de bilmeyi gerektirir. Bireyi tanıma çalışmaları; gözlem, test gibi bireyi dıştan değerlendireci ve görüşme, psikolojik danışma, envanter, otobiyografi gibi onu kendi algıladığı şekli ile tanıtıcı verilerin çözümlenmesi ve sonuçların bireye iletilmesi ile ilgili işlemleri içerir. Birey hakkında toplanan bilgilerin dosyasına işlenmesi ve gizliliğinin korunması da bu servisin işlevleri arasındadır.

Bireyi tanıma çalışmalarının asıl amacı, bireyin kendisini tanımasına yardımcı olmaktır. Kuşkusuz, danışmanların ve öğretmenlerin de bireyi yakından tanımaları gereklidir. Ama bu çalışmaların asıl amacı bireyin kendine ilişkin algı ve değerlendirmelerinin daha zengin ve gerekli bir hale gelmesine katkıda bulunmaktır.

b. Bilgi verme: Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın bu işlevi, öğrencilere kendilerini geliştirebilecekleri olanaklardan haberi kılmaktır. Eğitim, iş olanakları ve meslekler hakkında öğrencilere güncel ve doğru bilgi verme yanında, disiplin ve görgü kuralları, cinsel gelişim, verimli çalışma yöntemleri gibi konularda onları aydınlatmak bilgi verme servisinin işlevleri arasındadır. Bazı yazarlar bireyi tanıma servisinin ölçme sonuçlarını bireye iletme hizmetini de bu kategoriye koymaktadırlar. Gerçekten eğer bireyi tanımada sadece gözlem ve test gibi dış teknikler kullanılıyor ve sonuçlar bireye uygun olmayan bir tutum ve yöntemle iletiliyorsa, bu durumda ölçme ve değerlendirme sonuçları kişinin dışında oluşmuş veriler sayılacaktır. Kişi bu yolla, başkasının gözünde nasıl görüldüğünü öğrenmiş, yani kendisi hakkında “bilgi edinmiş” olmaktadır. O zaman test sonuçlarını bildirme işleminin de bilgi verme servisinin işlevleri arasında sayılması doğaldır. Ancak, bireyin dıştan değerlendirilmesine karşı çıkan yazarlar kişinin benlik tasarımını

anlamaya olanak verecek tekniklere daha çok yer verilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bu da aşağıda açıklanacak olan psikolojik danışma tekniğini gerekli kılmaktadır.

Bireyi tanıma servisinin çalışmaları ile sağlanan bilgiler, bireyin benlik tasarımını kavramlaştırır ve davranışa dönüştürülmesi halinde bir anlam taşır. İnsanlar, benlik tasarımlarına uymayan bir ölçme ya da gözlem sonucunu ne kadar güvenilir ve geçerli olursa olsun hemen benimsememekte, davranışlarını bu yeni gerçeği göz önüne alarak değiştirmemektedirler. Ölçme ve değerlendirme sonuçları kişinin benlik tasarımına ne kadar ters düşüyorsa ve benlik tasarımı ne kadar katı ise reddetme o kadar kesin olmaktadır. Böyle durumlarda psikolojik danışmaya ihtiyaç vardır. Psikolojik danışma, kişinin savunucu tutumunu bırakması yeni yaşantılara açık hale gelmesi için var olan yardımdır. Psikolojik danışma sırasında danışmanın yaratacağı geliştirici atmosferde kişi kendini doğru bir biçimde algılamaya başlayacak, bu gelişme, onun çevreyi doğru bir biçimde algılamasına yol açacaktır. Böylece, bilgi verme servisi tarafından sağlanan bilgileri de doğru bir biçimde algılamaya açık hale gelecek, hatta bu konuda bilgi edinme çabalarına kendisi gelişmeye başlayacaktır (Shertzer ve Stone, 1971).

Psikolojik danışma, çeşitli nedenlerle uyum sıkıntısı çeken, kendini yalnız hisseden, başarısız ve değersiz gören kimselere, sorunlarının kaynağını ve çözüm yollarını görmede yardımcı olur. Ancak bu hizmetten kendini tanımak ve anlamak isteyen herkes yararlanabilir.

Öğrencilerin okulda niteliklerine uygun programlara, ders dışı etkinliklere, eğitici kollara yerleştirilmelerine, onların sürekli ya da yarım zamanlı iş bulmalarına yardımcı olmaktadır.

c. İzleme: Rehberlik ve psikolojik danışmanlığın izleme fonksiyonu, yapılan yardımların değerlendirilmesine ilişkin tüm çalışmaları kapsar. Programlara ya da mesleklere yerleşen bireylerin ne ölçüde uyum ve başarı gösterdiğini araştırmak, psikolojik danışma sırasında alınan kararın, seçilen davranış tarzının ne ölçüde etkili olduğunu saptamak bu servisin görevleri arasındadır.

2.1.4. Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Yeri ve Önemi

Günümüzde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden yoksun bir eğitim süreci tam sayılmamaktadır. Eğitim, bireyi tüm yönleri ile bir bütün olarak ele alma ve geliştirme durumundadır. Günümüzde eğitim bireyin zihinsel gelişimi kadar

kişisel ve sosyal gelişimi ile de ilgilenmek zorundadır. Bireyin her yönü ile bir bütün olarak gelişmesinin önemi karşısında, eğitimde program kavramı da yeni boyutlar kazanmıştır. Geleneksel olarak “konu alanlarından hız alan” eğitim programları, günümüzde “öğrenciden hız alan” program modellerine dönüşmektedir. İşte bu anlayışla rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri ve öteki kişilik hizmetleri eğitim programının içinde ve onun ayrılmaz ve tamamlayıcı bir yanı olarak benimsenmektedir. Eğitim sürecinin tamamlayıcı bir yanı olarak psikolojik danışma ve rehberlik, eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesine yardım etmektedir. Buna göre rehberlik ve psikolojik danışmanlık ile eğitimin amaçları aynıdır. Ancak, psikolojik danışma ve rehberlik ile eğitimin erişilmek istenen bir sonuç olarak aynı amaçlara dönük olması, kuşkusuz bunların aynı anlama geldiği biçiminde yorumlanamaz. Nitekim eğitim sürecinin öteki boyutlarındaki hizmetler ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri arasında türlü yönlerden ayrılıklar bulunmaktadır. Örneğin; eğitimin öteki boyutlarındaki hizmetlerde denetim, disiplin, yargılama, bilgi aktarma, sınav, not verme, değerlendirme v.b. gibi işlemler ve uygulamalar vardır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde ise bu işlem ve uygulamaların yeri yoktur. Yine eğitimin öteki boyutlarında benimsenen yaklaşım biçimleri ve teknikler, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılan yaklaşım biçimleri ve tekniklerden önemli ölçüde ayrılıklar gösterir. Yöneticiler ve öğretmenler, uzman personel mesleğe hazırlanışları bakımından da ayrı programlardan geçmek durumundadırlar (Dinkmeyer, 1973:79).

Günümüzde öğrencileri bilgi deposu olarak gören geleneksel eğitim, yerini öğrencilerin hızla değişen ve karmaşık hale gelen toplumsal yaşamda ortaya çıkmakta olan sorunlarla başedebilmelerine, durmadan değişen çevrelerine uyum sağlayabilmelerine ve varolan gizil güçlerini en üst düzeyde geliştirebilmelerine olanak sağlamaya çalışan çağdaş eğitime bırakmıştır. Çağdaş eğitim sürecinde öğretim ve yönetim aktivitelerinin yanında öğrenci kişilik hizmetleri de yer almaktadır. Okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin amacı, öğrencilerin kişisel gelişim gereksinmelerini karşılamak ve onların gerçekleştirebilecekleri düzeylerinin gelişmesine yardımcı olmaktır. Öğrenci kişilik hizmetlerinin en önemli bölümlerinden birini rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri oluşturmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin en genel amacı, bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmektir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri çağdaş eğitimin tamamlayıcı bir yanını oluşturmaktadır. Bu

nedenle günümüzde rehberlik ve psikolojik danışmanlık işlevlerinden yoksun bir eğitim süreci tam sayılmamaktadır. Artık modern okullarda yürütülen bütün hizmetler, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden hız alan bir anlayışla düzenlenmektedir (Kepçeoğlu, 1985:11-29).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sağlıklı yürütülmesi, okulda öğrencilerle ilgili tüm kişilerin işbirliği ile gerçekleşebilir (Kuzgun, 1981:20). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde öğretmenlere önemli roller düşmektedir. Öğretmen; eğitim sürecinde hem eğitim çevresinin bir parçası hem de bu çevrenin düzenleyicisi olma durumundadır (Tekin, 1977:5). Öğretmenler sınıf atmosferi içinde, bir yandan öğrencileri gerekli bilgi ve becerilerle donatmaya çalışırken, diğer yandan kişilikleri, tutum ve davranışları ile onları etkilemektedirler (Küçükahmet, 1977:49). Öğrencilerin öğrenme sürecindeki başarılarında "bilişsel davranışları" kadar "duyuşsal özellikleri" de önemlidir. Bu özellikler ilgi, tutum, güdülenme, benlik tasarımı ve öğrencinin kendine güvenini de kapsamaktadır. Bu öğrencinin gelişiminde öğretmen önemli bir role sahiptir (Canpolat. 1987:14).

Çağdaş eğitim ve öğretim çalışmalarının merkezinde öğrenci vardır. Öğrencilerin beklentilerini bilmeden eğitim-öğretimin amaçlarına ulaşacağını düşünmek fazlaca iyimserlik olur. Öğretmenlerin öğrencilerle sağlıklı ilişki kurabilmeleri için onların beklentilerini bilmeleri yararlı olacaktır. Beklentilerine ve gereksinmelerine karşılık bulamayan öğrenci, çalışmalarından haz duymaz. Bu da eğitim-öğretim çalışmalarında verimi düşürür. Öğretmenlerin, öğrencilerin beklentilerini bilmeleri ve bu beklentilere olumlu karşılık vermeleri öğrencilerin başarısını artıracığı gibi sağlıklı kişilik geliştirmelerine de yardımcı olacaktır.

Bireyde meydana gelen davranış değişikliklerinin bir kısmı rastlantılarla ve kendiliğinden gerçekleşir. Bir kısmı ise yetişkinler tarafından planlı ve kasıtlı olarak gerçekleştirilir. Bireyde toplumca istenen davranışlar geliştirme sürecine “eğitim” adı verilmektedir. Eğitimin amacı, genel anlamda bireyin özünü gerçekleştirmesine ve topluma yararlı olmasına yardımcı olmaktır. Ancak, toplumsal değişme hızının gittikçe artması üzerine, bireylerin bilgi ve varolan duruma uyum gösteren kimseler olarak değil, hızla değişen ve karmaşık hale gelen toplumda ortaya çıkmakta olan sorunlarla baş edebilecek ve durmadan değişen çevresine uyum gösterebilecek kimseler olarak yetiştirilmeleri gereği daha çok hissedilmektedir (Tan, 1992:23).

İnsan geniş bir öğrenme ve problem çözme gücü sayesinde bir ihtiyacını karşılamada eski davranış biçimleri işe yaramayınca yenisini geliştirme imkânına

sahiptir. Ayrıca, kendi deneyimleri yanında başkalarının deneylerinden de yararlanabilir.

Kişiyi huzursuz eden durumun ne olduğu kesin bir biçimde tanımlanamazsa çözümü için doğru yaklaşımda bulunulamaz. Güçlüğün doğru tanınması yanında sorunla ilgili konuda yeterli bilgi sahibi olmak da gereklidir. Yeterli bilgi toplandıktan sonra, güçlüğü gidereceği düşünülen davranış tarzları formüle edilir ve en iyi çözüme götüreceği düşünülen seçenekten başlanarak mevcut seçenekler yürürlüğe konur. Eğer tutulan yol güçlüğü gidermede etkili olmuş ise o yolda devam edilir.

Fiziksel ve toplumsal yaşamla ilgili olgulardan kaynaklanan sorunların ve bunlara bulunmuş çözüm yollarının tanıtılması ve karşılaşılabilecek yeni sorunlara çözüm bulabilme becerilerinin geliştirilmesi, okullarda çeşitli ders konularının amacını oluşturmaktadır. Ancak, bir kimsenin kendi yaşamında karşılaştığı kişisel sorunlar hiçbir dersin konusu değildir. Bu “Rehberlik ve Psikolojik Danışma” adı verilen servislerin işidir.

Rehberlik ve psikolojik danışma, bireyin kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan duyuşsal bilgileri sağlayan, kişinin isteklerini ve imkanların çeşitli özelliklerini tanımasına yardımcı olan ve nihayet bu bilgilerden yararlanarak özünü gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet alanıdır.

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri birinci derecede, bireylerin “karar verme” sorunlarına yardımcı olmaktır. İnsan hayatı boyunca pek çok konuda karar verir. Bazı konularda verilen kararlar bütün hayatı etkileyecek güce sahip olabilir. Böyle dönemlerde insan kaygı ve bunalım yaşayabilir. Yalnız olgusal bilgiye değil, psikolojik desteğe de ihtiyaç duyabilir. Rehberlik ve psikolojik danışma bireylere bu desteği sağlamaya çalışır (Can, 2005 :48-58).

Öğrenci kişilik hizmetleri: Eğitimin, öğretim ve yönetim gibi geleneksel iki işlevinin yanında gelişmekte olan bir işlevi de öğrenci kişilik hizmetleridir. Öğrenci kişilik hizmetleri genellikle öğrencilerin barınma, beslenme, sağlık, serbest zamanları değerlendirme gibi ihtiyaçlarını giderecek yardımlar yanında, onların gizil güçlerini geliştirme yetenek ve ilgilerine uygun okul ve meslek seçme, insanlarla daha iyi ilişkiler kurabilme gibi kişilerin gelişme ve uyumuna ilişkin sorunların çözümü için onlara yapılacak yardımları kapsamaktadır. Öğrenci kişilik hizmetlerinin amacı, öğrencinin eğitim ortamından en yüksek düzeyde yarar sağlayabilmesi için gerekli imkânları hazırlamak ve var olan engelleri kaldırmaktır. Bu durumda öğrenci kişilik

hizmetlerinin, eğitim kurumlarında öğretim ve yönetim faaliyetlerinin amacına ulaşmasına yardımcı olan faaliyetler olduğunu söyleyebiliriz. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık da öğrenci kişilik hizmetleri bünyesinde yer alan ve daha çok öğrencinin kişilik gelişimi ile ilgilenen bir hizmet alanıdır (Aydın, 1990: 39).

Çağdaş eğitim anlayışı, eğitim sürecinin tam sayılabilmesi için öğretim ve yönetim etkinliklerinin yani sıra öğrencinin bütün yönleri ile en uygun bir düzeyde gelişmesini sağlamak üzere öğrenciye dönük çeşitli hizmetlerin yerine getirilmesini öngörmektedir. İşte rehberlik ve psikolojik danışmayı da içine almak üzere eğitimde öğretim ve yönetim etkinliklerinin dışında öğrenciye dönük öteki hizmetlerin tümüne öğrenci kişilik hizmetleri denir. Örgün eğitimde bütün öğretim kademeleri için öğretim ve yönetim etkinliklerinin dışında kalan ve öğrencinin gelişmesine yardımcı olan türlü hizmetler vardır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri bunların önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Günümüzde öğrenci kişilik hizmetleri kavramı ve uygulamaları içinde bulunması gerekli hizmetler şu şekilde sıralanabilir :

1. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri,
2. Öğrenci kayıt, kabul ve devam hizmetleri,
3. Yurt, yatılılık, kredi ve burs hizmetleri,
4. Öğrenci sağlık hizmetleri,
5. Özel eğitim ve özel yetiştirme hizmetleri,
6. Sosyal çalışma ve sosyal yardım hizmetleri.

Öğrenci kişilik hizmetleri eğitimde öğretim ve yönetimin dışında kalan ve öğrenciye dönük öteki hizmetlerin tümünü kapsamaktadır. Bu hizmetlerin amacı; öğrencilerin kişisel gelişim ihtiyaçlarını karşılamak ve onların gerçekleştirebilecek düzeylerinin gelişmesine yardımcı olmaktır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, öğrenci kişilik hizmetlerinin içinde ve onun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Yeşilyaprak, 2005 :98-99).

Çağımızda eğitimin amacı, bireyler arasındaki farkları göz önüne alarak, öğretimi bireylerin gereksinmelerine uydurmaktır. Ancak kalabalık okullarda öğretmenlerin öğrencilerini teker teker tanıması ve öğretimi bireysel ihtiyaçlara göre uyarlaması pek mümkün değildir. Okulları yalnız bilgi öğreten kurumlar olarak görmek pek hatalı olur. Okulu aynı zamanda öğrenciyi eğiten, kişiliği geliştiren kurum haline sokmalıyız. Günümüzde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetinden yoksun bir eğitim süreci tam sayılmamakta ve bu hizmetlerin eğitim sürecinin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasını oluşturduğu görüşü yaygınlık kazanmaktadır.

İnsan toplumsal bir varlıktır. Doğumdan ölümüne kadar çevresi ile etkileşim halindedir. Bu süreç içinde çevrenin istek ve beklentileri çerçevesinde davranışlar geliştirir. Bunun yanı sıra ihtiyaçlarını karşılama ve gizli güçlerini gerçekleştirme yolunda bir eğilimi vardır. Eğitim bireylerdeki bu eğilimi toplumun beklentileri yolunda kanalize eden bir süreç olarak düşünülebilir. Bu durumda eğitimin amacı, rehberlik ve psikolojik danışmanın amaçları ile paralellik göstermekte olup, bireyin kendisini gerçekleştirme ve topluma faydalı olmasına yardımcı olmak şeklinde özetlenebilir. Çağdaş eğitimin amacı; bireyler arasındaki farklılıkları göz önüne alarak, öğretimi bireylerin gereksinimlerine uydurmaktır. Çağdaş eğitim anlayışı ile öğrencinin, bedensel, zihinsel ve sosyal yönlerden bütün kapasitesini en uygun düzeyde geliştirme amaçlanır (Engin, 1997:162).

2.2. İNTERNETİN EĞİTİM İLE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE KULLANILMASI

Bu bölümde İnternet'in eğitim ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanımı ile ilgili kaynak özetlerine yer verilecektir.

2.2.1. İnternet'in Eğitim Aracı Olarak Kullanılması

Eskiden beri süregelen ve öğrencileri bilgi deposu olarak gören klasik eğitim yerini hızla insanın ihtiyaçlarını gidermede en son teknolojilerin kullanıldığı modernleşen bir dünyada çağdaş eğitime bırakmaya mahkumdur.

Eğitim ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde hızla yenileşme hareketleri olmaktadır. Klasik sınıf eğitimi yanı sıra sesli ve görüntülü video ile eğitim, multimedia sunumları, uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim ve son olarak İnternet destekli eğitim bu alandaki yeniliklerden bazılarıdır. Hızla gelişen teknoloji ile İnternet kullanımı oldukça artmıştır. Gitgide İnternet kullanımı daha da popüler olmaktadır. Multimedia, bilgisayar, televizyon vb. eğitim araçlarının faydalarını İnternet'in eğitimde kullanılmasında da görmektedir. İnternet kullanımı ile dünyanın her yerine milyonlarca insana ulaşabilen 24 saat kesintisiz bir eğitim verilebilir (DeGuzman ve Ross, 1991:209).

Günümüzde teknolojik gelişmelerle birlikte, eğitim sistemimizde de hızlı yenileşme hareketleri olmaktadır. Klasik sınıf eğitimi yerini sesli ve görüntülü video ile eğitim, multimedia sunumları, uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim ve son olarak İnternet destekli eğitime bırakmaktadır.

İnternet üzerinden öğretimin tanımını yapmadan önce öğretim kelimesinin ne anlam ifade ettiğine bakmak faydalı olacaktır. Öğretim bir ülkenin teknolojik, ekonomik, politik ve sosyal gelişiminde temeli oluşturan yapı taşıdır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı gibi, öğretimin doğru yöntemler ve metotlar kullanılarak doğru kişilere verilmesi bir ülkenin geleceği açısından hayati önem taşımaktadır. Günümüzde artık öğretimin ülkenin genel gelişimindeki yeri değil, öğretimin nasıl daha iyi verileceği tartışılmaktadır. Sosyologlar, psikologlar ve uzmanlar öğretimdeki değişik metotlar ve tekniklerle ilgili çalışma ve araştırmalarını halen sürdürmektedirler.

İnternet üzerinden öğretim ise, sürekli gelişmekte olan teknolojinin öğretim dünyasına sağladığı avantajlardan faydalanılarak yürütülen bir sistemdir. İnternet üzerinden öğretimde esas olan öğrenci ve öğretmenin coğrafi konumlarının ayrı yerlerde olmasıdır. Öğretmen ve öğrencinin aynı çatı altında bulunsalar bile aralarında mesafe olması söz konusu olabilir. İnternet üzerinden öğretim ile ilgili yapılan bu çeşit esnek bir tanım, bu programla alakalı yapılmış teorik ve klişeleşmiş bazı tanımlamaları ortadan kaldırıyor ve başka bir bakış açısı sunuyor.

İnternet üzerinden öğretimle ilgili değişik tanımlamalardan bazıları da şunlardır:

California Distance Learning Project (CDLP) İnternet üzerinden öğretimi şu şekilde tanımlamaktadır:

“İnternet üzerinden öğretim programı öğrenciyle eğitsel kaynaklar arasında bağlantı kurarak öğretimi gerçekleştiren bir sistemdir.”

United States Distance Learning Association (USDLA)’ın tanımı da şu şekildedir:

“Uydu, video, audio, grafik, bilgisayar, multimedya teknolojisi gibi elektronik araçların yardımıyla, öğretimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır.” USDLA, öğretmen ve öğrencinin birbirinden coğrafi olarak uzak olduğunu belirterek bu öğretim programında elektronik araçların ya da yazılı materyal ve matbu malzemelerinin kullanılması gerektiğinin altını çizer (Peters ve Formell, 2000:67).

Burada yapılan tanımlamalardan da belli olduğu gibi İnternet Destekli Öğretim (İDÖ)’de asıl amaç, her bireyin mekan ve zaman kısıtlaması olmadan kendisini geliştirmek istediği herhangi bir alanda öğretim almasının sağlanmasıdır. Bir ülkede sosyo-ekonomik yapı, kültürel ve teknolojik gelişme sağlanması isteniyorsa öncelikle o ülkede öğretime önem verilmeli ve maksimum düzeyde insan

eğitilmelidir. Çünkü ülkeler yetiştirdikleri insanlar sayesinde ilerlerler veya yetiştiremedikleri insanlar sayesinde gerilerler. Bizimde ülke olarak amacımız gelişmiş ülkelerin teknolojisini yakalamak olmalıdır. Bunu ise bilgiye ulaşmak, ilgi duyduğu alanda öğretim almak isteyen her bireye yüksek öğrenim imkanı sunmakla başarabiliriz. Eğer amaç her bireyin yüksek öğrenim görmesinin sağlanması ise, bireyin ister evinde olsun ister okulda bu hizmetin verilmesi gereklidir. İşte İnternet üzerinden öğretimin gerekliliği ve önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır. Çalışmak zorunda veya herhangi bir bedensel özrü olan ve bundan dolayı da herhangi bir örgün öğretime devam etme şansı olmayan fakat kendisini daha da geliştirmek isteyen bireyler için İnternet üzerinden öğretim yani İDÖ bir çok avantajlar sağlamaktadır (O'Neil, 2004).

İnternet üzerinden öğretimi belirleyici unsurlar:

1.Öğretim sürecinin tamamında veya büyük bir kısmında öğrenci ve öğretmen ayrı fiziksel mekanlarda bulunmaları, öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişimi sağlamak amacıyla eğitsel medyanın (bilgisayar, İnternet vb.) kullanılması ve ders içeriklerinin bu araçlarla öğrenciye ulaştırılmasıdır.

2.İnternet üzerinden öğretimin temelini mektupla öğrenim oluşturur. Mektupla öğrenim İngiltere, Fransa, ABD, ve Almanya'da kullanıldı ve hızla yayıldı. İş çevreleri, dernekler ve daha birçok kuruluş mektupla öğrenimden etkin bir şekilde faydalanmaktaydılar. Daha sonraları İnternet ve multimedya teknolojisindeki baş döndürücü gelişmelerle İnternet üzerinden öğretimde yeni bir çığır açıldı. Öğretimde İnternet'in önemini ve gerekliliğini anlayan birçok üniversite, bu imkanı kullanarak çeşitli çevrimiçi (online) kurslar ve programlar hazırlamışlardır.

Dünyada İnternet üzerinden öğretimi uzun yıllardan beri gerçekleştiren ülkeler olmasına karşın Türkiye'de bu teknoloji daha yeni yeni kullanılmaya başlandı. Fakat ülkemiz için daha yeni olan bu öğretim yöntemi türlü aksaklıklar yaşamaktadır. Bunlara en çarpıcı örnek olarak İnternet alt yapısının yetersizliği verilebilir. Bununla birlikte yakın gelecekte, yaygınlaşan bilgisayar ve İnternet kullanımıyla hızla gelişen İnternet alt yapısı sayesinde öğretime yönelik farklı konularda çalışma imkanları artacaktır. İnternet destekli öğretimden şu faydalar elde edilebilir: Esneklik, interaktivite, ulaşılabilirlik, yeniden kullanılabilirlik, paylaşılabilirlik ve güncellenebilirlik.

O'Neill'e (2004) göre İnternet yeni yüzyılın eğitim aracıdır, İnternet ağız ile konuşma, yazılı medya, ve yayın medyasından sonra dördüncü büyük iletişim

ortamını temsil eder. Gray (1998)'e göre İnternet dayanılmaz öğrenme imkanları sunmasına rağmen çok büyük zaman ve enerji yatırımı gerektirmektedir.

Çoklu ortamın eğitimde kullanılması ile eğitim ortamında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Her şeyden önce öğrenciye sunulanlar açısından materyal zenginliği yaşanmaktadır. Okullarda İnternet kullanımı üç grupta özetlenebilir. Birincisi, ağ üzerinden çok miktarda bilgi kaynağına ulaşım olanağıdır. Böylece birbirlerinden coğrafi olarak çok uzaklarda bulunan okullardaki öğrenciler, İnternet aracılığıyla ortak proje hazırlayıp yürütebilirler. Öğrenci çalışmaları elektronik posta yoluyla diğer öğrencilere, öğretmenlere veya yetkili kişilere ulaştırabilir. İkincisi; öğrenciler kitapların yazarlarıyla anında konferans yaparak, bilgiye ilk elden ulaşmanın tadını çıkarabilir. Üçüncü olarak da; özel öğretmenlik, yazışma biçiminde dersler ve proje bazında eğitim gibi yeni oluşumlara açıktır (Slay, 2003).

Slay (2003), ayrıca İnternet'in problem çözme kabiliyetini geliştirici bir çok yolda kullanılabileceğini belirtmiştir. En basit seviyede, problem tespit edildikten sonra web sayfasında yayınlanır. Alıştırma düzenlenebilir veya problemin çözümü olan çevrimiçi (online) kaynaklar hazırlanabilir.

Bilindiği üzere İnternette eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan iletişim gerçekleştirilebilir. Eş zamanlı iletişim anında verilebilir; her iki taraf da aynı anda mevcuttur. Eş zamanlı olmayan iletişim ise alıcı ucunda bir gecikme olan, gerçek zamanda yapılmayan iletişimdir, İnternet eş zamanlı olmayan bir çok uygulama ile de eğitim olanakları sunmaktadır. Bu uygulamalar sayesinde öğrencilerin birlikte çalışma davranışları desteklenmektedir. Hatta bu uygulamalarla farklı öğrenciler bir araya getirilmektedir (Öztürk; 2000:13).

Karchmer (2000) öğretmenlerin İnternet'i kullanım amaçlarını üç ana başlık altında toplamıştır. İlk olarak, bir çok öğretmen e-postayı geniş ve çok kültürlü tecrübeleri sınıfta paylaşmak için kullanır, İnternet öğrencilere kendi iletişimlerini dışındaki insan ve yerler hakkında bilgi öğrenme imkanı sağlar. İkinci olarak öğretmenler öğrencilerine güncel bilgiler sağlayabilmek için kullanıyorlar. Birçok ders kitabı ve kütüphaneler İnternet teknolojisinin sağladığı kadar güncelleştirilmiş bilgiler veremez. Üçüncü amaç ise öğrencilerin çalışmalarının çevrimiçi (online) olarak sergilenmesidir. Öğrencilerin çalışmalarının çevrimiçi (online) olarak sergilenmesi öğrencileri motive etmektedir.

Aileler kendilerine verilen bir şifre ile ev ve ofislerinden siteye giriş

yapabilmektedirler. Öğrencilerin devamsızlıklarını öğrenebilmekte veya öğretmenlerin web sayfalarına giderek onların öğretim metotlarını, verilen notları ve ödevler hakkında bilgi almaktadırlar. Aileler öğretmenlerle çevrimiçi (online) olarak buluşup öğrencileri hakkında tartışabilmektedirler (Jilly, 2000:18).

İnternet ile sağlanabilen eğitim etkinliklerinden bir kaçını aşağıda çıkarılmıştır (Harasim, 1990:39-67):

a) Etkileşimli özel ders: www'nin ortaya çıkmasıyla birlikte artık İnternet'ten etkileşimli olarak, seçmeli derslerin ve sınavların bilgisayar destekli eğitim modeline dayanılarak uygulanması olanaklıdır.

b) Proje bazında eğitim: İnternet araştırma için çok geniş olanaklar sunmaktadır. Öğrenciler öğretmenle e-posta yoluyla veya web sayfasına dönüştürebilecek raporlar yoluyla iletişim kurarak proje bazında bağımsız çalışmalar yapabilirler.

c) Olay tabanlı eğitim: İnternet birbirlerinden fiziki olarak uzak olan insanlara bir masa üstü bilgisayar aracılığıyla ortak bir deneyimi paylaşma olanağı sunmaktadır. Dünyanın çeşitli yerlerinde öğrenciler olaylara İnternet üzerinden katılabilmektedirler.

d) Mektupla eğitim: Uzaktan eğitimin bu en eski yaklaşımı bile İnternet'le birlikte yeni bir boyut kazanmaktadır. Program ve öğrenim materyalleri www'ye asılabilir ve öğrencilerin e-posta adreslerine gönderilebilir. E-posta aracılığıyla öğrenci öğretmen arasında daha fazla ve daha zamanında iletişim kurmak olanaklı hale gelmektedir ve bu da eğitimi daha samimi bir süreç haline getirir.

Sarı (2003)'ya göre İnternet projeleri aşağıdaki becerileri geliştirir ve eğitim hedeflerine yöneltir:

1. Bilgisayar okuryazarlığı, İnternet temel kullanımı
2. Araştırma becerileri
3. Problem çözme
4. Soru sorma
5. Sorunları gerçek hayatla ilişkilendirme
6. Çözümleri kurgulama
7. Bilgi tasarımı ve sunumu .
8. Kendini iyi ifade etme
9. İletişim ve dil becerileri
10. Diğer kültürlerle iletişim

11. Diğerleriyle birlikte çalışma
12. İş vermek, organizasyon becerileri, zamanı verimli kullanma
13. Değerli bilgiyi değersiz bilgidan ayırma
14. Ekip çalışması, karar verme, sorumluluk
15. Küresel perspektifleri anlama
16. Tek doğru olmadığını kavrama
17. Kendi kültürünü anlatabilme, tanıtabilme
18. Karşılaştırma yoluyla kendi kültürünü daha iyi anlama
19. Geçmişini anlayarak geleceği kurgulayabilme
20. Üretken olma ve dünyaya yararlı bilgiler sunabilme

Turoff ve Hiltz (1990:1-6) İnternet'e dayalı eğitimin çekiciliğini şöyle sıralamaktadır:

Zaman esnekliği: Eğitimin günün her saatinde gece veya gündüz, haftanın, ayın ve yılın her günü olanaklıdır.

Mekan esnekliği: Öğrenciler ve öğretmenler aynı zamanda ve mekanda buluşmak zorunda değiller.

Birlikte öğrenme kolaylığı: Öğrenciler birbirleriyle iletişim kurabilir. Bu da öğrenme sürecinde önemli katkılar sağlamaktadır.

Özel iletişim biçimleri: Bilgisayar, yüz yüze yapılan sınıflarda sunulandan daha fazlasını başarabilecek özelleşmiş iletişim biçimleri sunar.

Kaynaklara ulaşma kolaylığı: Kütüphaneler üniversitelerin ayrılmaz birer parçasıdır. Derslerde İnternet kullanımını ile kütüphanelerin öğrencilerin hemen yanında olmalarına gerek yoktur. Öğrenciler çevrimiçi (online) kütüphaneler ve öğretmenlerinin ilgili linkleri ile gerekli kaynaklara kolaylıkla ulaşabilirler (Bigelow, 1999:51). Öğrenci istediği okulun ya da kurumun kütüphanesine ulaşabilir ve kaynakları gözden geçirebilir.

Ödev ve çalışmalar hazırlanırken İnternet'in kaynak olarak kullanılması üniversite öğrencileri arasında giderek yaygınlaşmaktadır. Öğrenciler klasik kütüphanelerden çok İnternet ortamını tercih etmektedirler (D'Esposito ve Gardner, 1999:456).

Diğer olanaklardan yararlanma şansı kişisel bilgisayarlarda yapılamayacak büyüklükteki projeleri öğrenciler kendilerine kullanım hakkı verilen üniversiteler ya da kurumlardaki bilgisayarlara bağlanarak gerçekleştirebilirler.

İnternet tabanlı değerlendirme ve test sistemi eğitim araştırmacılarına yeni

bazı açılardan da tek araç sunar. Yapı ve şekil esnekliği, çok büyük miktarlarda veri toplama imkanı ve ders içeriği ile uygunluğunu içeren çok büyük avantajlar sunmaktadır (Bonham ve diğerleri, 2000:28-46).

İnternet bağlantısının olması elde edilecek bilgilerin anlamlı bir öğrenme için kullanılacağını garanti edemez. Örneğin masa tenisini seyretmek onu oynamayı öğrenmek anlamına gelmez, İnternet yoluyla öğrencilerin var olan bilgilerinin yeni bilgilerle birleşmesinde öğrenciler aktif rol oynamalıdır (Sunal ve Smith, 1998:13-18).

Bu kadar avantajları olan bir sistemin kuşkusuz bir takım sınırlılıkları ya da uygulamada karşılaşılabilecek ciddi sorunları da olacaktır. Bu teknolojinin eğitim kurumlarına girişindeki en büyük sorun, teknolojinin maliyeti ve katılanlarda aranan yeni tutum ve becerilerin kazanılmasındaki güçlüklerdir. Sanal eğitim sisteminde ders materyali hazırlama, sınavları uygulama ve değerlendirme gibi konularda yeniden düzenlemelere gidilmesi gerekmektedir.

Boldt, Gustafson ve Johnson (1995)'a göre İnternet, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını ve deneyimlerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri mükemmel bir araçtır. Bu aracın kullanılmasında ilk hedef, öğrencileri İnternet ile tanıştırmak, onların dünya çapında oluşturulmuş bu ağın bir parçası olma tutumlarını kazanmalarına yardımcı olmaktır. Daha ileri seviyelerde ise, bu ağ içerisinde, öğrencilerin proje tabanlı çalışma ortamlarından etkin bir şekilde faydalanmalarını sağlamaktır. Bu projelerin seçimi ve sınıf içerisinde uygulanmasında ise İnternet'in öğrenme sürecinde bir araç olarak düşünüldüğü devamlı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda, İnternet'in okullarda kullanılmasının öğrencilere aşağıdaki kazanımları sağlayacağı düşünülmektedir:

- * İnternet, bireylere bilgileri karşılıklı paylaşma ortamı yaratır ve diğer kullanıcılar ile fikirlerini tartışma olanağı sunar.

- * İnternet, belli bir öğrenci ve öğretmen grubuna, ortak ilgi alanları çerçevesinde farklı bölgelerdeki insanlarla iletişim olanağı sağlar.

- * İnternet, öğrencilere kendi kendilerine dünya çapındaki bu ağ üzerinde arama ve araştırma yapma becerileri kazandırır. Uygun tekniklerle bu kazanımlar erişilen bilgileri etkin kullanma davranışlarına da dönüştürülebilir.

Wilson ve Marshall (1995) İnternet'e erişimin öğrencilere kazandıracığı iki önemli girdiye dikkat çeker. Bunlardan ilki, öğrencilerin İnternet ile iletişim, araştırma yapma, bilgiye ulaşma ve paylaşma becerileridir. Yazarlar, bu becerileri

etkin kullanan bireylerin veya bu becerileri kullanma yönünde motive edilen bireylerin kendilerini mezuniyet sonrası bilgi-merkezli teknolojik bir ortama daha avantajlı hazırlayacaklarını savunurlar. Bu durumda İnternet öğrencilere, birer öğrenci birey olarak yapıcı bir rol yükler ve her öğrenci birer araştırmacı, iletişimci ve beraber çalışmaya istekli bireyler olarak, kendi bilgi kümelerini kendileri oluştururlar. Diğer önemli girdi ise, İnternet'e erişimin, sınıf duvarlarının da içinde bulunduğu tüm sınırları kaldırmasıdır. Bu durumda İnternet, öğrencilerin kendi kendileri ile uğraşmalarını ve kendilerini terkedilmiş hissetmelerini önleyecektir. Böylece, öğrencilerin iletişim yönünde özgüven sağlayacakları düşünülmektedir.

Parmley'e göre (1994) ise İnternet sayesinde öğrenciler sınıf içi projeler ile fikirlerini paylaşabilecek, gerekli bilgilere ulaşabilen ve eleştirel düşünce becerilerini kullanabilecek bireyler olarak yetişeceklerdir.

Öğrencilerin yanı sıra öğretmenler de İnternet'ten etkin bir şekilde faydalanabileceklerdir. Seguin ve Seguin (1995) öğretmenlere, program değişimi, iş imkanları ilanı ve bunlardan faydalanmak, yardım fonları oluşturmak veya yardım fonları bulmak, kendi aralarında eşzamanlı veya eşzamansız konferanslar düzenlemek, kendilerinin veya öğrencilerin yaptıkları çalışmaları yayınlamak yönünde faydalanabileceklerini önermektedir. Buna ilaveten, hazırlanacak veritabanları üzerinden ders planları, aktiviteler vb. çalışmalar daha geniş bir öğretmen kullanıcı kitlesi ile etkin bir biçimde kullanılabilir.

İnternet verilere kolay ulaşma imkanı da sağlamaktadır. Clemmit (1996)'e göre, İnternet fen bilgisi ve sosyal bilgisi öğretimi için, erişimi kolay, oldukça geniş bir perspektifte bilgiye erişim sağlamaktadır. Clemmit, İnternet'in öğrencilerle öğretmene başka bir araç ile böylesine kolay ve etkin bir iletişim imkanı sunulamayacağını iddia ederek, böylesi bir uygulama ile öğrenci-öğretmen ilişkilerinde gerçek yaşama uygun modeller sunabileceğini belirtmektedir.

İnternet, okullarda okuma-yazma becerilerinin öğretiminde de etkin bir şekilde kullanılabilir. Örneğin, öğrenciler okudukları bir metni, İnternet üzerinden okudukları parçalar hakkında düşüncelerini paylaşabilirler. Okuma becerilerini geliştirici aktiviteler ile, öğrencilere okudukları hakkında yorum, analiz ve sentez yapma becerileri kazandıracağı gibi, öğrencilerin ilgi alanları hakkında da bilgi sahibi olunabilir.

İnternet'in sınıf içerisinde kullanımının etkilerini araştırdığımızda, aşağıdaki hususlar eğitimin geleceği konusunda bize bir takım bilgiler verebilir;

* Öğrenme ve fikirlerin paylaşımı: Eğitimin temel hedeflerinden birisi fikirlerin öğrenilmesi; İnternet'in ise fikirlerin paylaşımıdır. İnternet'in eğitime girdi olarak katkısının oldukça etkin olduğu düşünülürse, bu ortamda insanların birbirlerinden öğrenme becerilerini geliştireceği düşünülebilir.

* İletişim tam öğrenmeye zemin hazırlar: Bir konunun gerçek hayatla kurulan bağlantısı, öğrencilerin o konuyu tam öğrenmelerinde önemli katkı sağlar. Gerçek hayat ile öğrenme alanları arasındaki bu bağ ise iletişim ile olur. İnternet böyle bir iletişim için önemli bir araçtır. Yabancı dil olarak, bir öğrencinin İngilizce öğrendiğini düşünelim. İnternet üzerinden, o dilde yazılmış dergileri okuyabilir, İngilizce yazışmak için kendisine arkadaş bulabilir ve İngiliz tarihi ve kültürü hakkında bilgi edinip kendi kültür ve değerlerini paylaşma ortamı bulabilir. Tüm bu konularda, öğrenci öğrenme ortamı içerisinde gerçek yaşamdan kesitler de kullanarak tam öğrenme süreci içerisinde eğitim alma fırsatını yakalar.

* Kendi kendine öğrenmeye hazır öğrenciler özgüveni olan öğretmenler isterler. Eğitimin etkisi bazı alanlarda oldukça belirgindir. Özellikle İnternet üzerinde oldukça geniş bilgiye ulaşan öğrenciler, fiziksel olarak okul içerisinde ve okul dışında ulaşamayacakları kaynaklara erişim imkanı bulacaklardır.

Etkin ve kendi kendine öğrenmeye hazır öğrenciler, bazı durumlarda kendi öğretmenlerinden daha fazla bilen durumuna geçebileceklerdir. Bu durumda, öğretmenlerin kendilerini bu durumlara karşı hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca, kendi özgüvenlerini kaybetmeden, öğrencileri devamlı öğrenmeye teşvik edici bir tutum içerisinde bulunmalıdırlar. Bu durumda, öğretim kavramı bir takım bilgilerin aktarımı olmaktan çok, öğrenmeyi öğretim olarak yeniden tanımlanacaktır.

Ders kitapları bazen yanılabilir: Öğrenciler araştırdıkça, bazı sorulara birden fazla doğru cevabın bulunduğunu keşfedeceklerdir. İnternet, bu durumda kendilerine bir çok görüş açısı sunacağından, öğrenciler farklı yorumlarla tanışacaktır. Bu süreç içerisinde, öğrenciler ileri düşünme becerilerini geliştirebilecek olup, bu süreç içerisinde analiz ve sentez yapma becerileri oldukça önem kazanacaktır.

Uzaktan eğitim; ilk olarak mektupla başlamış ve insanlar belirli zamanlarda posta kutularından aldıkları mektuplarla yaşam boyu eğitim ihtiyaçlarını karşılamışlardır (Türkoğlu, 2002:210). Teknolojinin gelişmesiyle ilk önce radyo, daha sonra ise televizyon evlerimize kadar girmiştir. Böylece radyo ve televizyon da bu kapsamda kullanılmış ve günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir (Türkoğlu, 2002:210; İşman,1998:41-51; Kaya, 1998:62-68). Bilgi çağına girdiğimiz

bu günlerde ise, gelişen İnternet teknolojileriyle birlikte uzaktan eğitimde gelişmiş ve bu teknoloji yardımıyla, zamandan ve mekandan bağımsız eğitim verilebilme olanağına kavuşulmuştur (Türkoğlu, 2002:210).

Uzaktan eğitimle yüz yüze eğitimi karşılaştıran araştırmalarda etki bakımından ikisi arasında fark olmamakla birlikte, verilen derse uygun olması koşuluyla İnternet tabanlı eğitim, yüz yüze eğitimin yerini alan bir köprü görevi görür (Özaygen, 2000).

Uzaktan eğitim ile öğrenci-fakülte haberleşmesi, aktif öğrenme, ödevler üzerindeki zaman, öğrenciler arasındaki birliktelikler artırılabilen, dönütlerin hemen alınması sağlanabilmekte, öğrenmenin yolları ve yetenekleri farklılaştırılabilen ve öğrencilerden daha yüksek beklenti elde edilebilmektedir (King, 2002).

İnternet tabanlı öğretme ve öğrenmenin kalitesi düşünme ve tartışmayı geliştirmesine, bilgi iletiminden öğrenci kontrollü eğitime yönlendirmesine, karşılıklı öğretme sağlanmasına, öğrenci merkezli, aktif katılımı ve bilgi yapılandırmasını teşvik etmesine, yüksek seviyeli düşünme yeteneği temelinde olmasına, aktif öğrenmeyi geliştirmesine, birlikte öğrenmeyi sağlamasına, çeşitli seviyelerde etkileşimi sağlamasına ve problem çözme tabanlı olmasına bağlıdır (ADEC, 2002). Ayrıca geniş bir erişim kolaylığını sağlamasına, geleneksel eğitim gören öğrencilerle aynı hedefleri paylaşmasına, geleneksel yoldan daha ucuz olmasına ve öğrenci memnuniyetini sağlamasına bağlıdır. Bu kalitenin sağlanması da etkin bir planlama gerektirir. Özetle İnternet tabanlı eğitim klasik eğitime göre hızlı ve ucuz olmasına rağmen verimli olması güzel bir planlamaya bağlıdır.

2.2.2. İnternet'in Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Aracı Olarak Kullanılması

E-rehberlik (e-guidance) kavramı elektronik ortamda yapılan rehberlik ve danışmanlık uygulamalarını ifade etmek için kullanılmaktadır. "E/e" harfi elektronik kavramını ifade etmektedir. Son zamanlarda giderek yaygınlaşan bir danışmanlık ve rehberlik uygulaması olarak psikolojik danışma alanında çalışan uzmanların başlıca tartışma konularından birisi haline gelmiştir (Kimberly, 2005:172).

E-rehberlik, İnternet'in kişiler arası iletişim aracı olarak yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmasından sonra ortaya çıkmıştır. Bilgisayar ve İnternet

teknolojisindeki hızlı gelişmeler psikolojik danışma alanına da, çok geçmeden yansımış ve bir danışmanlık biçimi olarak e-rehberlik kavramı alana girmiştir.

Okullardaki klasik rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesi ile öğrenciler ve veliler rehber öğretmeni ile daha sık görüşebilir. Rehberlik servisine gelip görüşmeye çekinen veli ve öğrencilerin sorunlarını İnternet'ten daha rahat açıklayabilirler. Ayrıca İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti uygulanırsa evinde veya işyerinde veli istediği anda İnternet'e bağlanıp rehberlik servisi ile irtibata geçerek rehber öğretmenle görüşme yapabilirler. Özellikle çalışan veliler yoğun iş temposundan vakit bulup okul rehberlik servisine gelememektedir. Bu tip veliler için öğrencisi ile ilgili sorunları en azından İnternet üzerinden rehber öğretmenle görüşmek oldukça faydalı olacaktır.

İnternet'teki paket eğitim programlarıyla veli veya öğrenci hedeflenen eğitimleri evlerinden daha rahat alacakları düşünülmektedir. Örneğin “ergenlik çağındaki öğrencinin geçireceği sıkıntılar ve aşılması için yardımcı olacak çözüm yolları” isimli bir programı veli işyerinden, öğrenci ise evinden takip ederek eğitimi tamamlayabilecek ve sonunda sertifika da alabilecektir.

Veli ve öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde İnternet'i kullanmaları durumunda rehber öğretmenle daha sık iletişim kuracaklardır. Veli ve öğrenciler rehberlikle iletişime istediği zaman ve yerde geçebilmektedir. İnternet yoluyla iletişimde yazılı metinler gönderildiği için veli ve öğrenci kendini daha rahat ifade edebilmektedir. Eğer öğrenciler kimliğini gizlerse hem de ırk, cinsiyeti fiziksel görünüş ya da yaşın belli olmaması nedeniyle rehber öğretmende önyargı oluşmayacaktır. Ayrıca bu tip uygulamada chat (sohbet) odaları oluşturularak herkesin konuşmasının sağlanabileceği daha demokratik ortamlar oluşturulabilecektir (Kaya, 2002: 248).

Ancak, yukarıda da belirtildiği gibi her hızlı ve çabuk yayılan gelişme beraberinde bir takım etik, yasal ve standartizasyona ilişkin sorunları da getirmektedir. E-rehberlik de alanda çalışan uzmanlar tarafından bu yönleriyle sıkça tartışmaya konu olmaktadır. Türkiye'de de elektronik ortamda yapılan psikolojik danışma ve rehberliklere son zamanlarda sıkça rastlanmaktadır. Kişisel bilgisayarların yaygınlaşması sonucunda rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanlarında çalışanlar bir web sitesi kurarak ücret karşılığında İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti vermektedirler. Bu durum Türkiye'de

bilimsel ve akademik çevreler tarafından, henüz yeteri kadar gündem yapılmamaktadır. Ancak, artı ve eksileriyle beraber e-rehberlik kavramı Türkiye'de de enine boyuna tartışılmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

1996 yılında yapılan bir araştırmada ABD'de yaklaşık 250 adet e-rehberlik yapan web sitesi olduğu ortaya konulmuştur. Ondan sonraki yıllarda çok daha yaygınlaşan e-rehberlik konusu psikolojik danışmanlık mesleğinin en önemli resmi kurumlarınca da tartışılmaya başlanmış ve araştırmalara konu olmuştur.

E-rehberlik kavramının Ulusal Sertifikalı Danışmanlar Kurulu (NBCC) tarafından yapılan tanımı şöyledir: Web Danışmanlığı (Web Counseling) interaktif ortamda elektronik araçları kullanarak birbirinden uzak iki kişinin (danışman ve danışan) birbirleriyle iletişim kurarak, rehberlik ve psikolojik danışmanlık sürecine girmesini tanımlamaktadır. Bu danışma yöntemi, bireylerin yaşam sorunlarını ya da kişiler arası sorunlarını çözmek için ortaya çıkan yeni bir modeldir. E-rehberlikde İnternet'in sunduğu olanaklardan yararlanılır. Bu olanaklar e-mail, chat, video konferans vb. teknolojik imkanlardır. E-rehberlik, kendi başına teşhis koyucu ya da zihinsel ve medikal sorunları tedavi edici bir psikolojik danışma değildir. Ancak, e-rehberlik spesifik sorunlara spesifik becerilerle bilgi vermede kişiye yardımcı olur. 1996 yılında yapılan bir araştırmada 12 mental sağlık sitesinde çevrimiçi (online) danışmanlık hizmeti veren 250 rehber öğretmenin olduğu belirtilmiştir (NBCC, 2006).

E-rehberlik siteleri iki temel kategoride işlev görmektedirler: tavsiye ve İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık. Tavsiye, psiko eğitimsel tarzda bir kez ya da birkaç özel olayda rehber öğretmenin danışana cevap verdiği durumlardır. Bu somut bir şekilde spesifik bir soruna ilişkin iyi tanınan bir danışana spesifik bir bilginin verilmesi durumudur. Bu danışma biçimi kompleks sorunlara, önemli streslere, ya da kişinin altında ezildiği problemlere neden olan yaşam durumları için uygun değildir. Böyle durumlarda e-rehberlik daha uygun olabilir. E-rehber öğretmenin yaptıkları şeyler, bir tavsiye ya da bilgi vermeden çok daha öte bir şeydir. E-rehberlik eğitilmiş danışmanlarla ilişkilere şekil verme, ilişkileri biçimlendirme üzerinedir. Kısaca e-rehberlik danışman ve danışanın uzun süreli devam eden ilişkisidir. E-rehberlik uygulamasının yapıldığı 5 temel araç vardır. Bunlar: 1- E-mail, 2- Güvenilir web üzerinden yürütülen mesaj sistemleri, 3- Chat, 4-Video konferans, 5- İnteraktif ortamda sesli iletişim (Monique, 2001:145).

Guillot-Miller ve diğeri (2003) “okul danışmanlığında web tabanlı kaynaklar” isimli araştırmasında son 10 yılda rehber öğretmenlerin İnternet’e rahatlıkla ulaşabildiğini ve İnternet’in bilgi elde edilmesinde hızlı, ucuz ve rahat bir yol olduğu söylenmektedir. Kanuni ve etik kaynakların artık İnternet’te hızla arttığını ve danışmanların geleneksel metot yerine sağlıklı bilgiye İnternet aracılığıyla ulaştığı belirtilmektedir.

Shaw ve Shaw (2006) Amerika’da web üzerinden çevrimiçi (online) danışmanlık hizmeti veren kurumlar için kritik etik kurallar konusunda araştırma yapmıştır. Bu çalışmada ilk İnternet üzerinden danışmanlığın başladığı 1990’da 12 İnternet sitesi varken, 2002 yılında bu sayı 300’e ulaşmıştır. Şu sıralar ise tahmin edilemeyecek kadar hızlı bir yükselişle artmaktadır. İnternet’teki çevrimiçi (online) rehberlik ve psikolojik danışmanlığın etkisinin yüz yüze deki gibi olmayacağını savunan profesyoneller olduğu gibi çevrimiçi (online) rehberlik ve psikolojik danışmanlığın savunucuları da bulunmaktadır. Çevrimiçi (online) danışmanlığın faydalı olduğu kişiler: a.Coğrafik olarak ayrı olanlar, b.Fiziksel olarak eve bağlı özürü olanlar, c. Düzenli olarak danışmanlık almak istemeyenler, d. Kendilerini İnternet’te yazılı ortamda daha rahat hissedenenler. Çevrimiçi (online) danışmanlığın dezavantajlı olduğu kişiler ise : a.Güvenliğe önem verenler, b.Acil görüşme durumunda bulunanlar, c. Beden dili, yüz yüze görüşme etkisine ihtiyacı olanlar. Çevrimiçi (online) danışmanlık sitesi hazırlayanların % 27’si psikoloji, danışmanlık veya sosyal bilimlerde yüksek lisans yapmış olup % 11’i ise doktora yapmış bulunmaktadır.

Texas Üniversitesinden DeGuzman ve Ross’un (1999) yaptığı “Aids eğitimi ve İnternet üzerinden danışmanlık“ başlıklı çalışmada, İnternet üzerinden danışmanlığın avantajları; kişilik bilgilerinin gizli kalması, kolaylıkla görüşme sağlanması, düşük maliyet, çok fazla görüşme sağlanması ve ulaşılması zor insanlara ulaşılması olarak sıralanmıştır. Araştırmaya katılanların yarısı, yüz yüze görüşmenin oluşturacağı etkinin eksikliğini hissetmiştir. Fakat İnternet üzerinden video konferans şeklindeki görüşmeler bu eksikliğini kısmen giderebilmektedir.

Zabinski M.F. ve Tate D.F. (2004) yaptıkları “Psikolojik tedavide bilgisayar ve İnternet uygulamaları” isimli çalışmada İnternet’in kendilerine sağladığı faydaları şöyle sıralamaktadır: İnternet görüşmelerinde yazılı doküman ortaya çıkmaktadır. Bunlar arşivlenip tedavi sürecinde kullanılmaktadır. Bu teknoloji eksikliğini görüşmeler zamanından bağımsızdır. Yani katılımcı görüşmeleri haftanın yedi

günü, günün yirmi dört saati gerçekleşebilir. Ayrıca kişisel bilgilerin gizlenmesi katılımı çoğaltacaktır. Hemşire gibi servis elemanı ihtiyacı azalacak, zamanda kazanılacak ve utangaçlık hissinin dezavantajı yok olacaktır.

2.3. İNTERNET'İN OKULLARDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İÇİN KULLANIM UYGULAMALARI

Bu bölümde İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık aracı olarak kullanımında en çok kullanılan uygulamalardan örnekler sunulup, bu uygulamaların sağladığı olanaklar tartışılacaktır.

2.3.1. Web Sayfaları Üzerinden İnteraktif Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: Testler, Formlar, Bilgiler

Web sayfaları ile bağlantı kurularak diğer sayfalara geçiş yapılabilmektedir. Web sayfaları bir çok ortamı içerisinde bulundurabildiğinden dolayı multimedya özelliği taşır. Sayfada hareketli resimler, filmler, ses kayıtları ve yazılar bulundurabilirsiniz.

Eğitim açısından bakıldığında bu büyük bir olanaktır. Web sayfalarında bulunan linkler sayesinde diğer İnternet uygulamalarından faydalanabilirsiniz (Akın, 1996:302). Bir çok web sayfalarının birleşmesinden oluşan sayfa grubuna web sitesi denir. Bir web sitesine bağlandığımızda karşımıza çıkan ilk sayfa ana sayfa (home page) denir. Bu sayfadaki linkler ile diğer sayfalara veya başka bir web sitesine bağlanabilir (Akgül ve Gökçöl, 1997:47).

Web sitelerini ve sayfalarını görüntülemek için tarayıcı programlar gereklidir. En yaygın olanları ise İnternet explorer ve netscape' dir.

Bu tür uygulamalar oldukça detaylı ve planlı bir tasarım gerektirir. Bu tür uygulamaların bir avantajı ise formların veya testlerin omurgasının bir defa hazırlanması ile değişik zamanlarda, değişik ortamlara adapte edilmesi oldukça kolay olacaktır. Böylece, değişik yerlerde kullanılacak olan bu tür uygulamalar, sunulan eğitime çeşitlilik katacaktır. Bu tür uygulamalar ise eşzamansız uzaktan eğitimin avantajlarını öğrencilere sunacak, öğrenciler günün istedikleri vaktinde dünyanın herhangi bir yerinden bu ortama ulaşabileceklerdir.

Eğitmciler, bu uygulamalar sayesinde, öğrencinin ihtiyaçlarını ve performanslarını tespit edip, bu ihtiyaç ve performansları temel alarak etkileşimli öğrenci profilleri geliştirebilirler. Bunun bir örneği olarak, öğrenci derslere değişik

zamanlarda katıldığı zaman, onlara kaldığı yerden devam edebilme, sunulan testlerde eksik olan alanlara doğrudan erişim fırsatı sunabilme gibi aktiviteler düşünülebilir.

İnternet'in klasik eğitim ortamlarını destekleme amacıyla kullanım şekillerinden biri de bunla ilgili web sayfalarının oluşturulması ve İnternet ortamında yayınlanmasıdır. Rehberlik sayfaları, rehberlikleri tanıtan broşürler gibi düşünülebilir.

Rehber öğretmenin böyle bir çalışma yapabilmesi için sayfa hazırlama konusunda yeterli bilgiye sahip olması gerekir. Ancak her rehber öğretmenin bu konuda bilgisi olması düşünülemeyeceği gibi, böyle bir zorunluluğu da yoktur. Bu nedenle sistem dahilinde rehberlik ile ilgili Web sayfalarının otomatik olarak oluşturulması ve yönetimini amaçlayan bir yazılım geliştirilebilir.

Geliştirilen sistem, bir grafik ara yüz ile rehber öğretmeninden aldığı bilgileri kullanarak Web sayfaları oluşturmakta, Microsoft Word veya zengin metin formatındaki rehberlik notlarını, interaktif rehberlik notu haline getirmekte, etkileşimli rehberlik uygulamaları hazırlanmasını sağlamakta ve bütün bu bilgileri Web üzerinden yayınlamaktadır. Söz konusu sistemin İnternet teknolojilerine aşına olmayan rehber öğretmenlerinin yanı sıra bu konuda bilgili rehber öğretmenleri tarafından da kullanılması hedeflenmektedir.

Böylece Web sayfası hazırlamak için ayrıca bir zaman ayırmaya gerek kalmayacak ve belirli bir eğitim kurumundaki tüm rehberlik sayfalarının belirli standartlara göre hazırlanması ve bir rehberlik sayfası arşivinin oluşturulması da mümkün olacaktır.

Web sayfaları İnternet ağının bize getirdiği en büyük hizmetlerden biridir. Artık hemen her alanda çalışan kuruluşlar bir web sayfası edinme yarışına girmişlerdir. Bunlardan bazıları bilgi paylaşımı, tanıtım, iletişim kurma, reklam yapma, hizmetlerini web ortamında sunma gibi amaçlarla yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Web sayfalarının çoklu ortam içeriklerini de barındırabilir hale gelmesiyle hemen her kesimin ilgisini çekmiştir. Özellikle öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgiye erişim alışkanlıklarında gözle görülür değişikliklere neden olmuştur. Öğretim sürecinde ise iletişim ve bilgiye erişim açısından yeni imkanlar kazandıran web sayfaları, klasik öğrenme ortamlarına alternatif bir ortam olarak çevrimiçi (online) eğitim, web tabanlı eğitim ve e-öğrenme gibi uygulamalara zemin oluşturmuştur.

Bu bağlamda rehberlik web sayfaları kağıt ortamına iyi bir alternatif olarak düşünülebilir. Çünkü web, rehberlik materyallerini öğrenciler tarafından erişebilir kılmanın kolay bir yoludur. Çoklu ortam içeriklerin sunulabilmesi ve öğrenciler tarafından rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin rehberlik odası dışında tekrar tekrar alınabilmesi de web sayfalarının getirdiği avantajlardandır. Ayrıca çeşitli araçlar (e-posta, forum, sohbet, tartışma listeleri vb.) yardımıyla rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti alan öğrenciler ile rehber öğretmen okul dışında iletişim imkanı sağlanır.

Benzer şekilde Web sayfalarının ek rehberlik ve psikolojik danışmanlık aracı olarak kullanımının sağlayacağı faydaları Manning (1999) şu şekilde özetlemektedir:

- Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerini güçlendirir,
- Rehberlik ve psikolojik danışmanlık materyalleri kolayca yayımlanabilir,
- İçeriğin derinlik ve genişliği kolayca zenginleştirilebilir,
- Zamanla rehberlik ve psikolojik danışmanlık materyalleri herkese açılarak bir referans materyali haline gelebilir,
- Öğrenciler herhangi bir zamanda herhangi bir yerden rehberlik ve psikolojik danışmanlık notuna ulaşabilir,
- Mesaj-tahtası gibi uygulamalar sayesinde öğrenci-öğrenci, öğrenci-rehber öğretmen etkileşimi sağlanabilir,
- Kolay güncellenebilir ve diğer rehberlik sitelerine bağlantılar verilebilir.

Web sayfalarının okul içi rehberlikleri desteklemek amacıyla kullanımı oluşturulması rehberlik ve psikolojik danışmanlığın İnternet üzerinden uygulamasına geçiş yolunda ilk adım sayılabilir (Keuchler, 1999:166).

Rehberlik sitesi için ilk önce geliştirilen program doğrultusunda gerekli yazılımlar belirlenmelidir. Belirlenen bu yazılımlarla da İnternet sayfaları hazırlanmalıdır. Site geliştirilirken olabildiğince İnternet teknolojilerinden yararlanılmalıdır.

Rehberlik sitesinin kapak, site içeriği, rehberlik bilgileri, faydalanılan kaynaklar, tartışma grubu, chat, öğrenci listeleri, anketler ve sıkça sorulan sorular sayfalarına sahip olması gerekir.

Rehberlik sayfaları güncel tutulmalı, konular ise yeterince işlenmiş ve akıcı olmalıdır. Site içeriği ise Türkçe dil bilgisi kurallarına uygun olmalıdır.

Programın erişilebilirliğini arttırmak ve sitenin eski ve yeni İnternet tarayıcılarında çalışabilmesi için yapısal elementler kullanılmalı, işitme ve görsel içeriğe eşit yer verilmeli, sitenin klavye ile de kontrol edilebilmesi sağlanmalı ve site geliştirilirken özürölüler de dikkate alınmalıdır. Öğrenci her site sayfasında nerede olduğunu anlamalı ve sitenin diğere bölüm ve sayfalarına en kısa yoldan ulaşabilmelidir.

2.3.2. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde Sanal Ortamda İletişim: E-posta, Mail Grupları

E-posta (e-mail) , rehber öğretmenlerin danışanlarıyla iletişim kurdukları en yaygın kullanılan yöntemdir. Web temelli mesaj sistemleri güvenlik açısından e-postadan daha uygun olmasına rağmen, daha pahalı ve kullanım açısından daha az elverişlidir.

List-servler, elektronik metin ortamında sanal rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamalarından birisidir. Bu ortamda, elektronik posta uygulamaları yanısıra ses, grafik, üç boyutlu uygulamalar ve form-tabanlı anket uygulamaları düşünülebilir.

* Süreç: Elektronik posta, rehber öğretmen-öğrenci veya öğrenci-öğrenci arasında bir iletişim kanalı sunar.

* İçerik/Tartışma: WWW ortamında formal rehberlik servisi içeriği sunulur. Söz konusu haftada veya konuda rehber öğretmenin sunduğu bilgi ve ilişkili bilgiler tartışma içeriğini oluşturur. List-servler öğrencilere bu konuları tartışma, okunulan konulara karşılık verebilme, açıklanmasını istedikleri konularda daha fazla bilgi isteyebilecekleri bir ortam olanağı sunar.

2.3.3. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde Sanal Ortamda Tartışma: IRC, Chat, Tartışma Odaları, Mesaj Panoları

İnternet Relay Chat (IRC) veya yaygın kullanım adı ile chat (sohbet) iletişim tahtası sistemlerinin gerçek zaman uygulamasıdır. Her çevrim içi kullanıcının girdisini konuya ilgisi olan ve konu başlığına ya da listesine üye olan diğere kullanıcılara yayınlayan bir konferans sistemidir. Liste güncel politik olaylar, profesyonel uğraşlar ya da haber paylaşımı gibi konularda odaklanabilir (Öztürk,

2000 :19, Kulaçoğlu, 1999). Chat, hem danışan hem de danışman aynı anda çevrimiçi (İnternet ortamında) olduklarında birbirleriyle yazışarak iletişim kurdukları bir sistemdir. Ancak bu da, genellikle danışan için masraflı bir yöntemdir. Buna ilaveten chat teknolojisi hala çok yavaştır, sık sık bağlantı kopabilir ve danışan klavyeyi kullanmada çok yavaş kalabilir. Ayrıca, hem danışman, hem danışan cevap yazma aralarında zamana ihtiyaç duyabilirler.

Tartışma (Sohbet) Odaları ise daha formal yapıda olan list-serv lara nazaran daha az formal yapıya sahiptir. Tartışma odalarında, belirlenen konular çerçevesinde, eşzamanlı ses, sesli görüntü veya metin tabanlı olarak eşzamanlı veya eşzamansız olarak düzenlenebilir. Bu alanlarda öğrenciler rehber öğretmeni ve arkadaşları ile belirlenen konular üzerinde sohbet ortamı bulabileceklerdir.

University of Kalifornia'da Zabinski ve arkadaşlarının (2003) “yemek yeme hastalıklarının İnternet yardımıyla engellenmesi” konulu araştırmasında İnternet ve bilgisayar programlarının olumlu sonuçları olduğu görülmüştür. İnternet'in yemek yeme hastalıklarını engellemede umut verici bir yaklaşım olduğu söylenmektedir. Bu araştırmada üniversite veli ve öğrencileri arasında gerçekleştirilen İnternette sohbet odaları (chatroom) görüşmelerinin yemek yeme hastalığını önlemede kabul edilebilir bir fayda sağladığı belirlenmiştir. Özellikle kız öğrencilerin vücut biçimlerin bozulma endişesinin de bu konuda etken olduğu söylenmekte ve bu konuda daha fazla araştırma yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca bu yöntemde coğrafik uzaklık engeli ve az sayıdaki uzman rehberine ulaşma zorluğu da yok edilmiş olmaktadır.

2.3.4. Proje Tabanlı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık:

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık yapısı gereği, inanılmaz derecede fazla sayıda ve değişik konularda bireylere yardımcı olmak için karşımıza çıkmaktadır. Bu özelliğinden faydalanarak, rehber öğretmenler öğrencilere yönelik değişik projeler hazırlayabilirler. Bu tür uygulamalar, yüz yüze eğitimde oldukça sıkça kullanılmaya başlanmış olup, İnternet üzerinden yapılacak eğitimde de önemli bir yer tutacaktır. Nitelik açısından tartışılmaya açık bir çok yönü olmasına karşın, bu tür uygulamaların etkili kullanımı değişik araştırma sorularına da konu olabilecek yapıdadır. Örneğin sigarayı bıraktırma adına İnternet üzerinden uygulanan bir takım terapi projeleri uygulanmaktadır. Sigarayı bırakmak için İnternet'ten yardım isteyen kişi adım sitede yer alan bilgiler yardımıyla ve kendisine verilen talimatları

uygulayarak sigarayı bırakabilmektedir. Buna benzer şekilde okullarda sınav kaygısı, ergenlik problemleri gibi konularda öğrencilere yönelik projeler uygulanabilir. Böylece öğrenciler kendi kendilerini İnternet üzerinden takip edecek (self takip) programları kullanarak sorunlarını çözebilirler.

2.3.5. İnternette Çevrimiçi (online) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık : Video Konferans

İnternet, siber ortamda gerçekleştirilen olayları bilgisayarımıza taşıyarak uzaklık kavramını yeniden tartışmaya açıyor. Özellikle sanat ve bilim alanında oldukça etkin kullanım alanı bulunan bu tür uygulamalar, öğrencilere dünyanın değişik bölgelerinde gerçekleştirilen olaylara eşzamanlı veya eşzamansız katılma ortamı sağlayacaktır. Örneğin, bir müzenin çevrimiçi (online) olarak gezilmesi, bir uzay aracının uzaya fırlatılışının gözlemlenmesi, bir müzisyenin verdiği konseri izleyebilme gibi (Kimberly, 2005:177).

Video konferans yöntemi danışman için danışanla iletişim kurmanın en ideal yoludur. Çünkü bu yöntemle, hem ses, hem görüntü almak mümkündür ve yüz yüze danışmaya en yakın olan yöntem budur. Ancak, video teknolojisi de hala gelişme aşamasındadır. Satın almak için hem pahalı, hem de kullanılması daha karmaşık olan bir yöntemdir. Bu yöntem yüksek hızda bir İnternet bağlantısını ve maksimum düzeyde ses ve görüntü kalitesini gerektirir.

2.3.6. İnternet Üzerinden Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Uygulaması Yapan Kurumlar ve Standartları

Amerikan Danışmanlık Birliği (ACA), Ulusal Sertifikalı Danışmanlar Kurulu (NBCC) ve Amerikan Psikoloji Derneği (APA) gibi profesyonel organizasyonlar, söz konusu yeni uygulamaları onaylamada tereddütlü davranmaktadırlar. Bu kurumlar etik kuralların korunmasından sorumludur. Bu konular üzerinde, söz konusu kurumlar yeni kuralları belirlemek için çalışmalara devam etmektedirler. Aşağıda bu profesyonel kurumların e-rehberlik ile ilgili önemli pratik, etik ve yasal konulara yaklaşımları verilmektedir (Guillot, 2003 :20).

Amerikan Danışmanlık Birliği (ACA): ACA kar amaçlı olmayan ve profesyonel danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesine, ilerlemesine kendisini adayın eğitimsel bir organizasyondur. 1952 yılında kurulan ACA yaklaşık 55 000 üyesiyle dünyanın en geniş birliğidir.

ACA İnternet üzerinden çevrimiçi (online) danışmanlık hizmeti sağlamak için, elektronik iletişimin kullanılmasına ilişkin etik standartlar oluşturmuştur. ACA'ya göre, bu danışmanlık hizmetleri sadece ACA'nın son etik kuralları ve uygulamaya ilişkin kuralları ile birlikte kullanılmalıdır (ACA, 2006).

Aşağıda bu standartların ana hatları verilmiştir.

Güvenilirlik: Bu başlık altında, bilginin gizliliği, danışan hakları, elektronik iletişim kayıtları ve danışan bilgilerinin elektronik transferi/aktarımı gibi konular ele alınmaktadır. Kısaca, danışmanların danışanlarını garanti altına alması anlamına gelen bilgi gizliliği, genel olarak danışma sürecinde bilgisayar teknolojisinin sınırlılığının ve elektronik iletişim içerisinde bilgi transferi güvenilirliğinin tamamen sağlanmasının zorluğunun danışana yeteri kadar açıklanmasıyla sağlanır. Güvenirliğin yara alması riskine karşı danışmanlar güvenilir web sitelerinden ve e-mail şifrelemelerinden faydalanmalıdırlar. Bilgi duyuruları danışmanın sitesinin güvenilirliğini, danışman ve danışan kimliğini içine alır. Güvenilir bir sitenin oluşturulması danışmanın danışanı sitenin güvenilir olup olmayacağından haberdar etmesini, e-mail şifreleme metotlarını ve danışanın ihtiyaç duyabileceği özel yazılımları içine alır. Danışman kimliğinin danışana bildirilmesi gerekmektedir. Bu kimliğini gösteren belgeler, danışmanlık nitelikleri ve süper vizyon yöntemlerinin ortaya koyulmasıyla mümkün olur. Danışanın tanınması, danışmanın, danışanın kimliğini doğrulaması anlamına gelir. Danışan İnternet ortamındaki iletişimde güvenilirliğin yara alabileceğine ilişkin potansiyel riskleri bilmesi gerekir. Bu bölümdeki dördüncü konu olan kayıtlar, danışmanın oturumların kopyalarını ve diğer bilgileri nasıl depolayacağı ve depolama uzunluğunu açıklamasıdır.

Çevrimiçi (online) görüşme yapmak : Çevrimiçi (online) görüşme yapmak beş alt maddeden oluşmaktadır: Çevrimiçi (online) danışmanlığın uygunluğu, danışma planları, devam edecek zaman, yetkilerin sınırları, küçük ya da iletişim kurmada zorluk çeken danışanlar. Çevrimiçi (online) danışmanın uygunluğu profesyonel danışmanın; a) Danışanın çevrimiçi (online) danışmaya uygun olup olmadığını belirlemek için uygun bir ön görüşme prosedürü geliştirmesini, b) Çevrimiçi (online) danışmanın bazı durumlarda uygun olmayabileceği konusunda potansiyel danışanlarını uyarmasını, c) Danışanı, beklentileriyle ilgili olarak çevrimiçi (online) danışma hizmetlerinin spesifik sınırlılıklarından, potansiyel risklerinden veya potansiyel faydalarından haberdar etmeyi içerir.

İkinci alt başlık olan danışma planları, danışmanın, danışanın hem bireysel

koşullarını, hem de alternatif danışma yöntemlerini içeren bir plan geliştirmesini içerir. Üçüncü alt başlık programlı bir danışana yanıt oranları, danışmanla alternatif iletişim kurma araçlarını sağlamayı içerir. Bununla birlikte danışmana ulaşamadığı zaman, diğer danışmanların isimleri ve bilgileri sağlanır. Dördüncü alt başlık danışmanın sadece yetenek ve beceri alanlarında uygulama yapması gerektiği durumunu ifade eder. Son olarak profesyonel danışmanlar küçük danışanların, vasilerinden yazılı izin almalıdırlar.

Yasal Hususlar: Bu başlık, danışmanların çevrimiçi (online) danışmanlık servisleri için, onların sorumlu oldukları sigortanın yer sağladığını doğrulamasını, böyle bir servisin yasaklı olmadığını ortaya koymalarını, aksi takdirde yetkili organlar tarafından yaptırım uygulanabileceğini içerir.

NBCC: 1995 yılında NBCC yönetim kurulu, çevrimiçi (online) danışmanlık sitelerindeki problem ve güçlükleri araştırmak için web danışmanlığı Görev Birliği oluşturmuştur. Bu komite danışmanlık hizmeti veren siteleri araştırmış ve tespit etmiştir. Bu sitelerdeki görev yapan rehberlik uzmanları ve web danışmanlığı alanında yaşanan sorunları ele alınmıştır. Bu kurum web danışmanlığı uygulamasının savunmasını yapmamakla birlikte pratik çevrimiçi (online) rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti veren ruh sağlığı profesyonelleri için 1997 yılında formal standartlar belirlemiştir (NBCC, 2006).

NBCC 13 temel konuya web danışmanlarının uyması gerektiğini ifade etmiştir, İnternet ortamında danışmanlık hizmeti veren danışmanların uyması gereken maddeler şunlardır:

1. Uygun legal ve etik kuralları, çıkabilecek sorunlardan dolayı yeniden incelemelidirler.
2. Danışan, danışman ve süpervizör iletişiminin güvenliğini sağlama almak için kullanılan şifreleme metotları konusunda danışanlarını bilgilendirmelidirler.
3. Danışanları oturum bilgilerinin nasıl ve ne kadar süre ile tutulacağı konusunda bilgilendirmelidirler.
4. Web danışmanının ya da web danışanın kimliğini belirlemenin zor olduğu durumlarda, sahte isim veya adrese karşı, şifreli kelimeler, sayılar veya grafikler kullanarak önlem almalıdırlar.
5. Küçük danışanlara veli veya anne-baba izni gerektiği zaman veli veya anne-baba kimliğinin doğruluğunu onaylattırmalıdırlar.
6. Diğer elektronik kaynaklarla web danışanının bilgi paylaşımının serbest

olmasıyla ilgili uygun prosedürü takip etmelidirler.

7. Web danışmanına kendini tanıtmaya düzeyini iyice hesaba katmalıdırlar.

8. Danışanı korumayı kolaylaştırmak için bütün uygun sertifikalı ve lisanslı kurulların web sitelerinin linklerini sağlamalıdırlar.

9. Web danışanının coğrafi bölgesinde iletişim kurabilecekleri en az bir danışmanın ismini vermelidirler.

10. Web danışanlarıyla, onlar çevrimdışı (off-line) olduklarında, danışmanlarıyla kontak kurmak için gerekli prosedürleri konuşmalıdırlar.

11. Web sitelerinde web danışmanlığı için uygunsuz olacağına inandıkları problemleri açıklamalıdırlar.

12. Danışanlarına olası teknolojik güçlükleri açıklamalıdırlar.

13. Görsel ipuçlarının yokluğundan ortaya çıkabilecek potansiyel yanlış anlamalarla, nasıl baş edeceklerini danışanlarına açıklamalıdırlar.

Uluslararası Çevrimiçi (online) Zihinsel Sağlık Topluluğu (ISMHO): ISMHO 1997'de çevrimiçi (online) iletişimin geliştirilmesini, kullanılmasını ve anlaşılmasını sağlamak için kurulmuş, kar amacı gütmeyen bir kurumdur. Bu kurumun amaçlarından bazıları, mental sağlık alanındaki uzmanlarını eğitmek, çevrimiçi (online) bilgi ve iletişim teknolojilerinden haberdar etmek ve kullanımı konusunda bilgilendirmek, zihinsel sağlık çalışmalarında bilgisayar destekli iletişimin kullanımını geliştirmek ve incelemek, çevrimiçi (online) zihinsel sağlık çalışmalarını içeren çevrimiçi (online) haberler ve tartışma forumları sağlamak, güvenilirlik, gizlilik ve müstear isimler gibi çevrimiçi (online) konular üzerine eğitim ve bilginin gelişimine destek olmak ve zihinsel sağlık uzmanları ve müşterileri arasındaki çevrimiçi (online) etkileşim standartlarını geliştirmektir. ISMHO' nun ortaya koyduğu standartların ana hatları şunlardır (ISMHO, 2006):

Bilgilendirme ve İzin: Danışan; süreç, danışman, söz konusu hizmetlerin potansiyel yararları ve riskleri ve bu hizmetlerin alternatifleri hakkında bilgilendirilmelidir. Bilgilendirme altındaki başlıklar şunlardır: süreç, danışman, potansiyel riskler, potansiyel yararlar, koruma, alternatifler ve vekaletler. Süreç bölümü yazı temelli iletişimden vuku bulabilecek yanlış anlaşılmaları, eş zamanlı iletişimden doğabilecek sorunları, ve istenmeyen oturum kayıtlarının danışman tarafından korunmasını ele alır. Yararlar başlığı, danışanın çevrimiçi (online) danışmanın yararları hakkında, yüz yüze iletişimdeki utangaçlığın ve çekingenliğin çevrimiçi (online) danışmada daha az olması gibi bilgilendirilmesini içerir. Risk başlığı,

e- mail aracılığıyla iletişimin güvenilirliğinin düşük olması gibi, risk durumlarından danışanın haberdar edilmesini içerir. Diğer bir alt başlık olan koruma, risklere karşı danışanın alabileceği koruma önlemlerini ve danışman tarafından teklif edilen korumalar hakkında danışanın bilgilendirilmesinin önemini ele alır. Alternatifler bölümü, danışanın diğer zihinsel sağlık kaynaklarıyla iletişim kurabilmesini ve konuşabilmesini içerir. Son bölüm olan vekaletler, zihinsel sağlık sitelerinden kendileri için izin alamayacak durumda olan danışanların, anne-babalarından ya da legal vasilerinden iznin sağlanmasını içerir.

Standartları Uygulama Prosedürleri: Genelde danışmanlar, çevrimiçi (online) zihinsel sağlık hizmeti sunarlarken aynı prosedürleri kullanmalıdırlar. Bu temel konular şunlardır: Yetenek ve beceri sınırları içinde uygulama yapmak, pratik için gerekli yasal ehliyetlere sahip olmak, İnternet servislerinin yapısı/formatı üzerinde (maliyet ve kullanılma sıklığı gibi) anlaşma, danışanların problemlerinin doğru bir ön değerlendirmesinin yapılması, çevrimiçi (online) danışmanın uygun olup olmayacağıının belirlenmesi, güvenilirliği koruma, kayıtları doğru bir şekilde tutma ve bunun hakkında danışana bilgi verme ve son olarak ilgili organizasyonların ortaya koyduğu etik kurallara da özen gösterme.

Acil Durumlar: Bu başlık, acil durumlarda danışanın ikamet ettiği yerde ulaşabileceği bir uzmanla iletişim kurması için gerekli prosedürlerin danışanla konuşulmasını ve tartışılmasını içerir.

Yukarıda üç profesyonel organizasyonun teklif ettiği etik kurallar ve standardizasyona yönelik düzenlemeler henüz çok yeni sayılabilecek e-rehberlik uygulamalarını resmi bir çerçeveye sokmayı ve olası istismara açık yönlerinin mümkün olduğunca minimuma indirilmesini amaçlamaktadır. Ancak e-rehberlik uygulamasının avantaj ve dezavantajlarına yönelik maddelerin sayısı her geçen gün, daha bir artmakta ve çeşitlenmektedir. Dolayısıyla bu durum, yukarıda ele alınan konu ve düzenlemelere önümüzdeki zamanlarda yeni bir çok maddenin ekleneceğini göstermektedir (Monique, 2001).

Türkiye'de henüz bu yönleriyle yeterince tartışılmayan e-rehberlik konusu akademik çevreler ve resmi yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından titizlikle ele alınmalıdır. Bugün sayıları henüz yurtdışındaki kadar fazla olmasa da, Türkiye'de de bazı İnternet sitelerinde web danışmanlığı yapılmaktadır. Söz konusu bu sitelerde psikoloji veya psikolojik danışmanlık çıkışlı olduğu bile net olmayan kişiler, danışmanlık hizmeti verebilmektedirler. Konu bu açıdan ele alındığında web

danışmanlığının istismara açık bir zemin üzerinde işlemeye devam ettiği ve bundan sonra da artarak devam edebileceği görülmektedir. Dolayısıyla bu konuyla ilgili etik kurallara, standartizasyona ve kontrol mekanizmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

2.4. KONUYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bu bölümde konuyla ilgili yurt dışı ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.4.1.Konuyla İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Literatürde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde İnternet'in kullanımına ve buna ilişkin görüşleri inceleyen yurt dışında yapılmış bazı araştırmalar bulunmaktadır. Yurtdışında İnternet rehberlik ve psikolojik danışma amacıyla yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bunlar genellikle e-mail grupları, web siteleri, sohbet odaları, telekonferans şeklinde olmaktadır

Kimberly (2005) çevrimiçi (online) danışmalığa ilişkin yetişkinlerin görüşlerini deneysel inceleyen bir araştırma yapmıştır. 48 çevrimiçi (online) katılımcı www.netaddiction.com sitesinden danışmanlık hizmeti almıştır. Katılımcıların çoğu erkek ve orta yaşlıdırlar. Deney sonucu olarak, katılımcılar hayatlarında ilk defa böyle bir psikolojik yardım aldıkları için çok etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu şekil danışmanlığı beğenmelerindeki en büyük sebepler, isim vermemeleri, hizmet alış rahatlığı, danışmanın ehliyetli olmasıdır. Katılımcıların çoğu çevrimiçi (online) danışmanlığı isim vermeme özelliğinden dolayı yüz yüze danışmanlığa karşı alternatif olarak seçmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (% 69) çevrimiçi (Online) rehberlikten çok etkilendiklerini söylemektedirler.

Chang ve Chang (2004) Asya-Amerikan ve Asya-Uluslararası Kolej öğrencilerinin çevrimiçi (online) psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerini araştırmıştır. 71'i kadın, 38'i erkek olmak üzere 109 katılımcı öğrenci üzerinde anket uygulamak suretiyle araştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda geleneksel psikolojik danışmanlığa karşı ortalama puanların çevrimiçi (online) psikolojik danışmanlığa göre puan ortalamaları yüksek çıkmıştır. Kadın Asyalı Amerikan Kolej öğrencileri erkek Asyalı Amerikan Kolej öğrencilerine göre anlamlı bir şekilde geleneksel psikolojik danışmanlığa pozitif bakmaktadır. Diğer yandan kadın Asyalı uluslararası kolej öğrencileri erkek öğrencilere göre anlamlı bir şekilde çevrimiçi (online) psikolojik danışmanlığa olumlu bakmaktadır.

2.4.2. Konuyla İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bu konuyla ilgili yurt içinde yapılmış çalışmaya rastlanmamıştır. Sadece bazı eğitim kurumları web sitelerinde rehberlik ve psikolojik danışmanlık sayfası açıp az da olsa öğrencilere yönelik meslek tanıtımı, ders çalışma stratejileri, sınav kaygısı gibi konularda bilgilere yer vermektedir. Ülkemizde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde İnternet ve bilgisayar teknolojilerinin kullanımı çok sınırlıdır. Yalnızca bilgisayar destekli meslek rehberliği uygulaması sistemli olarak okullarımızda uygulanmaktadır (Kuzgun, 1992: 55). Bunun dışında okullarımızda öğrencilerin bireysel gelişimlerini hedefleyen İnternet ya da bilgisayar destekli bir rehberlik ve danışmanlık programı uygulaması bulunmamaktadır. Ayrıca bazı eğitim kurumları web sitelerinde rehberlik sayfası açıp az da olsa öğrencilere yönelik meslek tanıtımı, ders çalışma stratejileri, sınav kaygısı gibi konularda kısa bilgilere yer verilmektedir. Ülkemizde İnternet üzerinden uygulanan yapılandırılmış psikolojik danışma programları ise bulunmamaktadır.

Ayrıca İnternet üzerinden e-rehberlik uygulayan bazı psikolojik danışmanlarda mevcuttur. İnternet'te telekonferans şeklinde danışmanlık hizmeti verilen www.rehberlikservisi.com gibi sitelerde psikolojik danışman çevrimiçi (online) telekonferans ile bağlanan kişilere yardımcı olabilmektedir.

Bu konuda yurt içinde yapılmış herhangi bir çalışma olmadığı için yakın konularda yapılmış araştırmalar aşağıda verilmiştir.

Kılıç (2001) temel fen derslerinin bilgisayar iletişim teknolojilerinin yardımı ile işlenmesi ile öğrenci ve öğretmenlerin davranışlarını incelemiştir. Bu araştırmada iki ayrı öğrenci grubu oluşturulmuştur. A grubuna iletişim teknolojileri uygulanarak fen dersi eğitimi verilirken B grubuna karşılaştırma için uygulanmamıştır. Sömestr başında ve sonunda öğrencilerim bilgisayardaki iletişime karşı tutum değişimleri ölçülmüştür. Sonuç olarak, bu çalışmada iletişim teknolojilerinin kullanımı bilgisayarda iletişime karşı öğrenci tavırlarını etkilememiştir. Çünkü öğrenciler zaten bilgisayar ve bilgisayarda iletişime karşı pozitif bir düşünceye sahipti.

İlter, Aksu ve Yılmaz (2005) uzaktan eğitime ilişkin öğrenci görüşlerini incelemiştir. Bu araştırmada Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki öğrenciler için bir anket hazırlanmış ve uzaktan eğitim programına ilişkin görüşleri alınmıştır. Sonuç olarak uygun atmosfer ve ekipmanla öğrencilerin uzaktan eğitime pozitif görüş belirtmişlerdir. Hatta uzaktan eğitimin geleneksel yüz yüze eğitim kadar etkili

olabileceği ortaya çıkmıştır. Ders veren kişi klasik eğitimde olduğu kadar uzaktan eğitimde de çok önemli bir role sahiptir. Öğretmen ğrenci psikolojisini bilerek, değişik metotlar kullanarak öğrenciyi motive etmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama araçları, veri çözümlemesi üzerinde durulmuştur.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırmada, 2004-2005 eğitim yılı ikinci yarısında Gaziantep ilindeki liselerdeki rehber öğretmenler, öğrenciler ve öğrenci velilerinin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık amaçlı kullanılmasına ilişkin görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma betimsel bir tarama modelidir. Tarama modelleri, geçmişteki veya mevcut bir durumu olduğu gibi betimlemeye çalışan bir araştırma çeşididir. Bu çalışmada olayı değiştirme ve etkileme çabasına girilmez. Olayın veya bireyin olduğu gibi gözlemlenmesidir (Karasar, 1999:77). Bu tür araştırmalarda belli bir evrende, araştırılması istenen karakteristiklerin ne kadar sıklıkta bulunduğu; bunların sayımı ve dökümünü ortaya koymaya çalışır (Aziz, 1994:28).

3.2 EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırma, 2004-2005 eğitim yılı ikinci yarısında Gaziantep ilindeki liselerdeki öğrenciler, velileri ve rehber öğretmenleri kapsamaktadır. Araştırmanın evreni Gaziantep ilindeki liselerdeki öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerdir. Örneklem ise yansız örnekleme metodu ile seçilen 10 okuldan toplam 336 öğrenci, 142 veli ve 34 rehber öğretmendir.

Tablo 3.1. Öğrencilere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler

Özellikler		N	%
Cinsiyet	Kadın	186	55,4
	Erkek	150	44,6
Yaş	15 ve altı	142	42,3
	16	105	31,3
	17	57	17,0
	18 ve üzeri	32	9,50
Sınıf	9	228	67,9
	10	80	23,8
	11	23	6,9
Okul Durumu	Özel	44	13,1
	Resmi	292	86,9
Okul Türü	Genel lise	97	28,9
	Meslek lisesi	130	38,7
	Fen lisesi	64	19
	Anadolu lisesi	39	1,6
Bölüm	Sözel	101	30,1
	Sayısal	132	39,3
	Eşit Ağırlık	103	30,7

Tablo 3.1'e göre öğrencilerin % 55,4 'ü kadın, % 42,3'ü 15 yaş ve altında, % 67,9'u 9.sınıf öğrencisi, % 86,9 resmi lisede eğitim görmekte, % 38,7 si meslek lisesi öğrencisi, % 39,3'ü sayısal bölümde okumaktadır.

Tablo 3.2. Velilere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler.

Özellikler		N	%
Cinsiyet	Kadın	66	46,5
	Erkek	76	53,5
Yaş	18 - 39 arası	51	35,9
	40 - 45 arası	61	43,0
	46 ve üzeri	30	21,1
Öğrenim Durumu	İlköğretim	69	48,3
	Lise	36	25,4
	Üniversite	37	26,0
Çalışma Durumu	Evet	87	61,3
	Hayır	55	38,7
Çocuk Sayısı	1-2	44	31,0
	3-4	65	45,8
	5 ve üzeri	33	23,2

Tablo 3.2'ye göre öğrenci velilerinin % 53,6'sı erkek, % 43,0'ı 40-45 yaş arısında, % 48,3'ü ilköğretim mezunu, % 61,3' ü çalışmakta, % 45,8'inin 3 veya 4 adet çocuğu bulunmaktadır.

Tablo 3.3. Rehber Öğretmenlere ait demografik ve çalışma yaşamına ilişkin bilgiler.

Özellikler		N	%
Cinsiyet	Kadın	12	35,3
	Erkek	22	64,7
Yaş	22 - 30 arası	16	47,1
	31 - 39 arası	12	35,3
	40 ve üzeri	6	17,6
Öğrenim Durumu	Lisans	28	82,4
	Yüksek Lisans	6	17,6
Okul Türü	Resmi	17	50,0
	Özel	17	50,0
Mezun Olduğu Bölüm	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	23	65,6
	Alan dışı	11	34,4

Tablo 3.3'e göre rehber öğretmenlerin % 64,7'si erkek, % 47,1'i 18-30 yaş arasında, %82,4'ü lisans mezunu ve % 50'si resmi okulda çalışmaktadır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI : LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE İNTERNET'İN KULLANILMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞ ANKETİ

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen "Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketi" kullanılmıştır. Anket dört bölümden oluşmuştur: birinci bölümde veli, rehber öğretmen ve öğrencilere ilişkin kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde bireylerin İnternet ve bilgisayar alt yapısının belirlenmeye çalışıldığı sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde ise İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık amaçlı kullanılmasına ilişkin bireylerin görüşleri değerlendirilmektedir. Dördüncü ve son bölümde ise liselerde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin İnternet üzerinden Türkiye'de uygulanabilirliği ve uygulandığı takdirde bireylerin bu uygulamaya karşı tutumlarının nasıl olacağı sorulmaktadır.

Anket geliştirilirken öncelikle kaynak taraması yapılarak benzer çalışmalardaki anket soruları incelenmiştir (Rochlen, Beretvas ve Zack, 2004). Kaynak taraması ve uzman görüşünden sonra 20 tane çoktan seçmeli soru ve 31 tane Likert tipi soru hazırlanmıştır.

İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik hizmetlerin uygulamasına ilişkin anket sorularında rehberlikle ilgili e-mail alışverişi, anket, İnternette bilgi takibi, soruda bilgisayar programı, randevuların İnternet'ten alınması, sorunları iletmede İnternet'in kullanılması, e-mail grupları kurulması, çevrimiçi (online) rehberlik, bilgi saklamak, video konferans, meslek danışmanlığı, rehberlikle ilgili cd-room database oluşturma, sınıf öğretmenleri ile iletişim, öğrencilerin kimlik gizlemeleri, web sayfası ve sohbet (chat) odaları oluşturma konuları yer almaktadır.

Anketin 3.bölümünde verilen cevaplarda 4'lü likert sorularında görüşler için 1 den 4'e doğru puan üzerinden değerlendirilecektir. Verilen bu puanlar; "1: hiç yararlı olmaz, 2: biraz yararlı olur, 3: oldukça yararlı olur, 4: çok yararlı olur" demektir.

Ayrıca İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin genel bakışa ait alınabilecek en düşük puan 20, en yüksek puan ise 80' dir.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI VE ÇÖZÜLMESİ

Hazırlanan çalışma 34 rehber öğretmene, 336 öğrenci ve 142 veliye uygulandı. 10 okul için 1000 adet çoğaltılıp dağıtılmış ancak toplanan anket sayısı 512 adet olmuştur.

Öğrenci anketlerinden ise 500 tane dağıtılmış bunlardan 342 tanesi toplamış ve 336 tanesi değerlendirilmiştir. Toplanan anketlerden 4 tanesi yanlış kodlandığı için değerlendirilmeye alınmamıştır. Anketlerin çözümlenmesinde t-test ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Bu işlemlerin yapılmasında SPSS 10.0.1 paket programı kullanılmış ve istatistiksel anlamlılık seviyesi .05 alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik tartışmalar yer almaktadır. Her alt probleme ilişkin bulgular, tablolar halinde verilmektedir.

4.1. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanımına İlişkin Anket'ten aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.1'de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Öğrenci, veli, rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	58.2	11.9	6.55 *
	Veli	142	62.2	10.2	
	Rehber öğretmen	34	59.2	11.4	

* $p < .05$

Tablo 4.1'e göre öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 6.55, p < .05$).

Tablo 4.1. ortalamalar incelendiğinde en yüksek ortalamanın velilere

($\bar{X}=62.2$, $SS=10.2$), en düşük ortalamanın ise öğrencilere ($\bar{X}=58.2$, $SS=11.9$) olduğu görülmektedir. Rehber öğretmenler ile öğrencilerin ortalaması birbirine yakın çıkmıştır.

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre öğrenciler ile velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir düzeyde bir fark olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin anketten aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Bir başka ifade ile öğrenci velilerinin öğrencilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine daha olumlu baktığı söylenebilir. Velilerden çalışan grup (özellikle babalar) yoğun iş temposunda vakit bulup okula gelememekte ve öğrencisiyle ilgili rehberlik servisiyle görüşmemektedir.

Rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları puan ortalamaları öğrenciler ile birbirine yakın olmakla birlikte rehber öğretmenlerin puan ortalaması velilerden daha düşük olduğu görülmektedir. Rehber öğretmenlerin anlamlı bir fark olmasa da velilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesine daha az olumlu baktığı söylenebilir.

4.2. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN “LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE İNTERNET'İN KULLANILMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞ ANKETİ” SORULARINA İLİŞKİN BULGULAR:

Bu bölümde öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik anketindeki sorulara karşı görüşlerinde bir fark olup olmadığının analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik tartışmalar yer almaktadır. Her anket sorusuna ilişkin bulgular, tablolar halinde verilmektedir.

4.2.1. Öğrenciler Rehberlikle İlgili Konularda Bilgi Almak İçin Rehber Öğretmen İle E-posta (e-mail) Alışverişinde Bulunursa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde,

Öğrenciler rehberlikle ilgili konularda bilgi almak için rehber öğretmen ile e-posta (e-mail) alışverişinde bulunursa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.2'de sunulmuştur.

Tablo 4.2. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin öğrenciler rehberlikle ilgili konularda bilgi almak için rehber öğretmen ile e-posta (e-mail) alışverişinde bulunursa maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.00	.93	1.88
	Veli	142	3.18	.97	
	Rehber öğretmen	34	3.05	.91	

$p > .05$

Tablo 4.2'ye göre öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 1.sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F=1.88, p > .05$).

4.2.2. Okulun Web Sayfasında Yararlı Eğitim , Meslek ve Kişisel Konularda Rehberlik Bilgilerine Yer Verilirse Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “Liselerde Rehberlik ve Psikoloji Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketi”, okulun web sayfasında yararlı eğitim , meslek ve kişisel konularda rehberlik bilgilerine yer verilirse maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “okulun web sayfasında yararlı eğitim , meslek ve kişisel konularda rehberlik bilgilerine yer verilirse” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.22	.83	7.61*
	Veli	142	3.49	.69	
	Rehber öğretmen	34	3.55	.61	

* p<.05

Tablo 4.3'e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (F= 7.61, p<.05).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre öğrenciler ile velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (p<.05). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, okulun web sayfasında yararlı eğitim , meslek ve kişisel konularda rehberlik bilgilerine yer verilirse maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. İşleri nedeniyle okula gelip seminerlere katılamayan öğrenci velilerinin web ortamında böyle bir desteğe bu yüzden olumlu baktıkları düşünülebilir.

4.2.3. Rehber Öğretmen İle Görüşmeler İnternet Ortamında (çevrimiçi) Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, Rehber öğretmeni ile görüşmeler (psikolojik danışma) İnternet ortamında çevrimiçi (online) yapılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.4'te sunulmuştur.

Tablo 4.4. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “rehber öğretmen ile görüşmeler (psikolojik danışma) İnternet ortamında (çevrimiçi) yapılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.86	.93	4.74
	Veli	142	3.08	.97	
	Rehber öğretmen	34	2.52	.91	

$p > .05$

Tablo 4.4’e göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 3. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 4.74, p > .05$).

4.2.4. İnternet Üzerinde Bireylere Test Veya Anket Gibi Ölçme Araçları Uygulanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, İnternet üzerinde bireylere test veya anket gibi ölçme araçları uygulanırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.5’te sunulmuştur.

Tablo 4.5. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “İnternet üzerinde bireylere test veya anket gibi ölçme araçları uygulanırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.92	.94	11.1*
	Veli	142	3.12	.93	
	Rehber öğretmen	34	2.26	1.18	

* $p < .05$

Tablo 4.5’e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 11.1, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin diğerlerine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine İnternet üzerinde bireylere test veya anket gibi ölçme araçları uygulamasına olumlu baktığı söylenebilir. Tablo 4.21'in sonucunda beyan edildiği gibi öğrenci velilerinin anket gibi rehberlik faaliyetlerini iştiyakla arzulamakta ve iş yoğunluğu nedeniyle okula gelememektedir. Bu yüzden İnternet ortamında rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasını en çok destekleyenler veliler olmaktadır.

4.2.5. Öğrencilerin Birtakım Kişisel Bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmen görüşleri vb.) Bilgisayara Yüklenip İlgili Kişilerin Bu Bilgileri İnternet'ten Takip Edebilmeleri Sağlanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmen görüşleri, kişisel gelişimi vb.) bilgisayara yüklenip ilgili kişilerin bu bilgileri İnternet'ten takip edebilmeleri sağlanırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.6'da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “öğrencilerin birtakım kişisel bilgisayara yüklenip ilgili kişilerin bu bilgileri İnternet'ten takip edebilmeleri sağlanırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.79	1.04	13.9*
	Veli	142	3.30	.88	
	Rehber öğretmen	34	2.67	1.09	

* $p<.05$

Tablo 4.6'ya göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F= 13.9, p<.05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre öğrenciler ile velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmeni görüşleri, kişisel gelişimi vb.) bilgisayara yüklenip ilgili kişilerin bu bilgileri İnternet'ten takip edebilmeleri sağlanırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Veliler öğrencilerini takip etmek istemekte fakat işleri nedeniyle okula fazla gidip gelememektedir. İnternet yardımıyla öğrenci bilgilerini almak veliye büyük kolaylık sağlayacaktır. Veliler öğrencileriyle ilgili rehberlik servisinden almaları gereken bilgileri İnternet'ten elde etmeleri büyük kolaylık sağlayacaktır.

4.2.6. Kurum Web Sayfasında Her Sınıf İçin Öğrenci, Öğretmen, Veli, Rehber Öğretmenin Katılabileceği Sohbet (chat) Odaları Açılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (Kurum web sayfasında her sınıf için öğrenci, öğretmen, veli, rehber öğretmenin katılabileceği sohbet (chat) odaları açılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.7'de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “kurum web sayfasında her sınıf için öğrenci, öğretmen, veli, rehber öğretmenin katılabileceği sohbet (chat) odaları açılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.01	.98	3.57*
	Veli	142	3.15	.91	
	Rehber öğretmen	34	2.68	.94	

* $p < .05$

Tablo 4.7'ye göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 3.57, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin rehber öğretmenlere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (Kurum web sayfasında her sınıf için öğrenci, öğretmen, veli, rehber öğretmenin katılabileceği sohbet (chat) odaları açılırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Veliler iş veya ev ortamında İnternet'e rahatlıkla bağlanabileceğini fakat okula sık sık gidemeyeceğini düşünüyor olabilirler ve öğrencisinin faydasına olacak chat odalarına girip katılmak istemektedirler.

4.2.7. Kişisel Gelişimi Sağlayacak Bazı Rehberlik Programları Bilgisayar İle Uygulanırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde kişisel gelişimi sağlayacak bazı rehberlik programları bilgisayar ile uygulanırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş

Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo 4.8. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “kişisel gelişimi sağlayacak bazı rehberlik programları bilgisayar ile uygulanırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.91	.97	1.24
	Veli	142	3.01	.88	
	Rehber öğretmen	34	3.11	.64	

$p > .05$

Tablo 4.8’e göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 7. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 1.24, p > .05$).

4.2.8. Rehber Öğretmen İle Görüşme Talepleri, Randevuları İnternet Yoluyla Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde rehber öğretmeni ile görüşme talepleri, randevuları İnternet yoluyla yapılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo 4.9. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “rehber öğretmen ile görüşme talepleri, randevuları İnternet yoluyla yapılırsa maddesi” ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.46	1.03	7.45*
	Veli	142	2.78	1.04	
	Rehber öğretmen	34	2.94	.81	

* $p < .05$

Tablo 4.9'a göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F= 7.45, p<.05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre öğrenciler rehber öğretmenler ile velilere gören İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Velilerin ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Rehber öğretmenler ve velilerin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde rehber öğretmen ile görüşme talepleri, randevuları İnternet yoluyla yapılırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Öğrenciler rehber öğretmenle görüşme randevu talebinde İnternet'in devreye sokulmasını bürokrasi gibi düşünebileceği gibi etiketlenmekten de çekiniyor olabilirler. Halbuki rehber öğretmenler ise olumlu düşünerek randevu taleplerinin İnternet'ten alınmasının rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin daha düzenli işleyeceğini düşünmektedir.

4.2.9. Bireyler Her Türlü Sorunlarını Rehberlik Birimine İnternet Yoluyla Bildirirse Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde bireyler her türlü sorunlarını rehberlik birimine İnternet yoluyla bildirirse maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.10'da sunulmuştur.

Tablo 4.10. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “bireyler her türlü sorunlarını rehberlik birimine İnternet yoluyla bildirirse” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.57	1.05	4.99*
	Veli	142	2.84	1.02	
	Rehber öğretmen	34	2.32	.91	

* $p < .05$

Tablo 4.10'a göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 4.99, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre veliler, öğrenciler ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrencilere ve rehber öğretmenlere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde ilgili soru maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Rehber öğretmenler genellikle yüz yüze görüşmenin daha etkili olacağını düşündüğünden İnternet üzerinden sorun belirtmeye soğuk bakmaktadır. Fakat öğrenciler etiketlenmekten çekindikleri için yüz yüze yerine İnternet'ten sorun bildirmeye rehber öğretmene göre sıcak bakmaktadır. Fakat öğrenci velilerinin daha öncede olduğu gibi rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde teknolojinin kullanımına verdiği destek tamdır.

4.2.10. Bireyler Arasında E-mail Grupları Oluşturularak, Bireylere Faydalı Rehberlik Bilgileri İçeren E-mailler Gönderilirse Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde bireyler arasında e-mail grupları oluşturularak, bireylere faydalı rehberlik bilgileri içeren e-mailler gönderilirse maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek

yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.11'de sunulmuştur.

Tablo 4.11. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “bireyler arasında e-mail grupları oluşturularak, bireylere faydalı rehberlik bilgileri içeren e-mailler gönderilirse” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.86	.98	1.21
	Veli	142	2.97	.95	
	Rehber öğretmen	34	3.08	.62	

$p > .05$

Tablo 4.11'e göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 3. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 1.21, p > .05$).

4.2.11. Rehber Öğretmene Her An Çevrimiçi Olarak İnternet'ten Erişilebilirse Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde rehber öğretmenine her an çevrimiçi (online) olarak İnternet'ten erişilebilirse maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.12'de sunulmuştur.

Tablo 4.12. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “rehber öğretmene her an çevrimiçi (online) olarak İnternet’ten erişilebilirse” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.97	1.02	3.86*
	Veli	142	3.14	.91	
	Rehber öğretmen	34	2.64	.98	

* p<.05

Tablo 4.12’ye göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (F= 3.86, p<.05).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile velilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (p<.05). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin rehber öğretmenlere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde rehber öğretmenine her an çevrimiçi (online) olarak İnternet’ten erişilebilirse maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Veliler rehber öğretmenlerle görüşmeyi en çok isteyen kişilerdir. Fakat bunun için vakit ayırıp okula gelmeleri oldukça zordur. Fakat artık pek çok velinin ev ve işyerlerinde İnternet bağlantısı olduğundan rehber öğretmenle İnternet ortamında görüşmeleri gayet kolaydır.

4.2.12. Öğrenci İle İlgili Bilgileri Saklamak İçin Bilgisayarlar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrenci ile ilgili bilgileri saklamak için bilgisayarlar kullanılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.13’de sunulmuştur.

Tablo 4.13. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “öğrenci ile ilgili bilgileri saklamak için bilgisayarlar kullanılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.09	1.03	5.65*
	Veli	142	3.37	.81	
	Rehber öğretmen	34	3.44	.70	

* p<.05

Tablo 4.13'e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (F= 5.65, p<.05).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (p<.05). Rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Rehber öğretmenlerin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrenci ile ilgili bilgileri saklamak için bilgisayarlar kullanılırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Rehber öğretmenler eğitim camiası içinde bilgisayarı en etkin kullanan kimselerdir. Çünkü öğrenci bilgilerini dosyalamak için vazgeçilmez ve tek alet bilgisayardır.

4.2.13. İnternet Üzerinden Video Konferans Yöntemi İle Veli Görüşmeleri Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde İnternet üzerinden video konferans yöntemi ile veli görüşmeleri yapılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.14'te sunulmuştur.

Tablo 4.14. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “İnternet üzerinden video konferans yöntemi ile veli görüşmeleri yapılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.69	1.08	6.16*
	Veli	142	3.05	1.00	
	Rehber öğretmen	34	2.97	.90	

* p<.05

Tablo 4.14'e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (F= 6.16, p<.05).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre veliler ile öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (p<.05). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde İnternet üzerinden video konferans yöntemi ile veli görüşmeleri yapılırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Veliler zaten rehber öğretmenle görüşmeyi çok arzu eden kişilerdir. İş yoğunluğu nedeniyle okula gelemediklerinden dolayı video konferans gibi İnternet üzerinden görüşmeye gayet olumlu bakmaları doğaldır.

4.2.14. Öğrencilere Yapılacak Meslek Danışmanlığında Bilgisayar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrencilere yapılacak meslek danışmanlığında bilgisayar kullanılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.15'te sunulmuştur.

Tablo 4.15. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “öğrencilere yapılacak meslek danışmanlığında bilgisayar kullanılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.13	.94	1.48
	Veli	142	3.28	.79	
	Rehber öğretmen	34	3.18	.80	

$p > .05$

Tablo 4.15’e göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 14. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 1.48, p > .05$).

4.2.15. Çeşitli Konularda Kişisel Gelişimi Amaçlayan Bilgileri İçeren CD-rom Databaseler Hazırlanıp Bilgi Vermek İçin Bunlar Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde çeşitli konularda kişisel gelişimi amaçlayan bilgileri içeren CD-room databaseler hazırlanıp bilgi vermek için bunlar kullanılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.16’da sunulmuştur.

Tablo 4.16. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “çeşitli konularda kişisel gelişimi amaçlayan bilgileri içeren CD room databaseler hazırlanıp bilgi vermek için bunlar kullanılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.93	.95	2.34
	Veli	142	3.09	.82	
	Rehber öğretmen	34	3.18	.62	

$p > .05$

Tablo 4.16’ya göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına

İlişkin Görüş Anketinde 15. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 2.34, p > .05$).

4.2.16. Sınıf Öğretmenleri ile Rehber Öğretmenler Arasındaki İletişim İnternet Üzerinden Gerçekleştirilirse Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde sınıf öğretmenleri ve rehber uzmanlar arasındaki iletişimi İnternet üzerinden gerçekleştirilirse maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.17'de sunulmuştur.

Tablo 4.17. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “sınıf öğretmenleri ile rehber öğretmenler arasındaki iletişim İnternet üzerinden gerçekleştirilirse” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.66	.95	4.87*
	Veli	142	2.96	.82	
	Rehber öğretmen	34	2.68	.62	

* $p < .05$

Tablo 4.17'ye göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 4.87, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre veliler ile öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrenci velilerinin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması öğrencilerden ve rehber öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrencilere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde sınıf öğretmenleri ile rehber öğretmenler arasındaki iletişim İnternet üzerinden gerçekleştirilirse maddesine daha olumlu

baktığı söylenebilir. Veliler öğrencisinin psikolojik gelişimi için rehber öğretmen ve sınıf öğretmenlerinin rolünü ve önemini çok iyi bilmektedir. Veliler sınıf öğretmenin rehber öğretmenle görüşmesinin öğrenci rehberliği için pozitif bir katkı olacağını düşünmektedir.

4.2.17. Öğrenciler Sorunlarını İnternet’te Kimlik Gizleyerek Belirtip Çözüm Ararsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrenciler sorunlarını İnternet’te kimlik gizleyerek belirtip çözüm ararsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, anketten aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.18’de sunulmuştur.

Tablo 4.18. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “öğrenciler sorunlarını İnternet’te kimlik gizleyerek belirtip çözüm ararsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.14	1.03	5.96*
	Veli	142	2.94	1.05	
	Rehber öğretmen	34	2.56	1.05	

* $p < .05$

Tablo 4.18’e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 5.96$, $p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrencilerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması rehber öğretmenlerden ve velilerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin rehber öğretmenlere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet’in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde öğrenciler sorunlarını İnternet’te kimlik gizleyerek belirtip çözüm ararsa maddesine

daha olumlu baktığı söylenebilir. Öğrenciler rehberlik servisine gidip sorunlarını söylemeye çekinmektedirler. Çünkü arkadaşlarından psikolojik sorunlu damgası yemekten korkarlar veya rehber öğretmen gözünde alçalacağından çekinir. Öğrenciler sorunlarını çözmek istemekte ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine de gitmek istemektedir. Ancak İnternet üzerinden kimlik gizleyerek sorunları çözüleceğini düşünmektedirler.

4.2.18. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerine İlişkin Bir Web Sayfası Oluşturulursa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin bir web sayfası oluşturulursa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.19'da sunulmuştur.

Tablo 4.19. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin bir web sayfası oluşturulursa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.07	.94	1.84
	Veli	142	3.11	.92	
	Rehber öğretmen	34	3.38	.74	

$p > .05$

Tablo 4.19'a göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 18. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 1.84, p > .05$).

4.2.19. Chat Odaları Oluşturup Aynı Anda Benzer Sorunları Olan Öğrencilerle Görüşme Yapılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik

Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, chat odaları oluşturup aynı anda benzer sorunları olan öğrencilerle görüşme yapılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.20'de sunulmuştur.

Tablo 4.20. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “chat odaları oluşturup aynı anda benzer sorunları olan öğrencilerle görüşme yapılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	3.03	1.01	4.39*
	Veli	142	2.97	.95	
	Rehber öğretmen	34	2.50	1.02	

* $p < .05$

Tablo 4.20'ye göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde ilgili soru bağlamında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F = 4.36$, $p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre rehber öğretmenler ile öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrencilerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması rehber öğretmenlerden ve velilerden daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin rehber öğretmenlere göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde Chat odaları oluşturup aynı anda benzer sorunları olan öğrencilerle görüşme yapılırsa maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Öğrenciler chat olayına daha aşina olduğu için bunun rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılmasına daha olumlu bakmaktadırlar.

4.2.20. Bireyleri Değişik Konularda Bilgilendirmek İçin Video Konferans Yöntemi Kullanılırsa Maddesine İlişkin Bulgular:

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik

Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, bireyleri değişik konularda bilgilendirmek için video konferans yöntemi kullanılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre kişilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.21'de sunulmuştur.

Tablo 4.21. Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin “bireyleri değişik konularda bilgilendirmek için video konferans yöntemi kullanılırsa” maddesi ile ilgili aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Grup	Öğrenci	336	2.87	.95	2.45
	Veli	142	3.07	.87	
	Rehber öğretmen	34	2.91	.90	

$p > .05$

Tablo 4.21'e göre Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde 20. sorusu ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 2.45$, $p > .05$).

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinde, bireyleri değişik konularda bilgilendirmek için video konferans yöntemi kullanılırsa maddesi ile ilgili görüşlerinde aldıkları puan ortalamaları birbirine yakın olmakla birlikte, öğrenci velilerinin puan ortalamasının öğrenci ve rehber öğretmenlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenci velilerinin anlamlı bir fark olmasa da öğrenci velilerinin diğerlerine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine 20. soru maddesine daha olumlu baktığı söylenebilir. Veliler iş yoğunluğu nedeniyle okuldaki seminer gibi programlara katılmadığı için İnternet üzerinden video konferans yöntemine sıcak bakmaktadırlar.

4.3. ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.22'de sunulmuştur.

Tablo 4.22. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Cinsiyet	Kadın	186	57.6	12.1	.98
	Erkek	150	58.9	11.8	

$p > .05$

Tablo 4.22'ye göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = .98$, $p > .05$).

4.4. ÖĞRENCİLERİN YAŞ DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde yaş dağılımı değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.23'te sunulmuştur.

Tablo 4.23. Öğrencilerin yaş dağılımı değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Yaş	15 ve altı	142	55.3	13.4	1.71 **
	16	105	59.5	11.3	
	17	57	60.6	8.9	
	18 ve üstü	32	61.9	9.5	

p<.05, **p<.01

Tablo 4.23'e göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde yaş dağılımına göre anlamlı bir farklılaşmıştır (F =1.71, p<.05).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre 15 ve altı (p<.01) yaş grubundaki öğrenciler ile 17 ile 18 ve üstü yaş arası anlamlı bir düzeyde farklılaşmıştır. (p<.05) Öğrencilerden 17 ile 18 ve üstü yaş arasında olanlar İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin anketten aldıkları puanların ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Yani yaşı yüksek olan öğrenciler, daha genç öğrencilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine daha olumlu bakmaktadırlar. Genç yaştaki öğrenciler İnternet'i daha çok sohbet (chat), oyun vb. gibi hoşlarına giden işlerde kullandıkları için rehberlik ve psikolojik danışmanlık gibi faydalı işlerde kullanmayı düşünmemiş olabilirler. Yaşça büyük öğrenciler daha olgun oldukları için İnternet'i daha faydalı işlerde kullanma bilincinde oldukları söylenebilir. Daha yetişkin öğrenciler ise İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılmasına olumlu bakmaktadır.

4.5. ÖĞRENCİLERİN SINIF DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık almaya ilişkin görüşlerinde sınıf değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.24'te sunulmuştur.

Tablo 4.24. Öğrencilerin sınıf değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Sınıf	9. sınıf	228	56.8	13.1	5.06 *
	10. sınıf	80	61.0	8.5	
	11. sınıf	23	62.0	7.5	

* $p < .05$

Tablo 4.24'e göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma almaya ilişkin görüşlerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmıştır ($F = .06, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre 9. sınıf öğrenciler ile 10. sınıf öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrencilerden 9. sınıfta olanlar Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması daha düşük bulunmuştur. 10. sınıfta okuyan öğrenciler, 9.sınıf öğrencilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine daha olumlu bakmaktadırlar. 10. sınıf öğrencileri yaşları gereği İnternet'i daha bilinçli kullanmakta olup rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılmasına olumlu bakmaktadırlar. 9. sınıflar ise daha henüz rehberlik ve psikolojik danışma ve İnternet kavramlarının önemini yeni yeni anlamaktadır.

4.6. ÖĞRENCİLERİN OKUL DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okul değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.25'te sunulmuştur.

Tablo 4.25. Öğrencilerin okul değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Okul	Özel	43	60.1	13.1	1.12
	Resmi	292	57.9	11.8	

$p > .05$

Tablo 4.25'e göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okul değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = 1.12, p > .05$).

4.7. ÖĞRENCİLERİN OKUL TÜRÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okul türü değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.26'da sunulmuştur.

Tablo 4.26. Öğrencilerin okul türü değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Okul Türü	Genel Lise	97	61.8	7.4	1.55 *
	Meslek Lisesi	130	55.7	12.7	
	Fen Lisesi	64	54.8	15.0	
	Anadolu Lisesi	39	61.9	9.5	

* $p < .05$

Tablo 4.26'ya göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmıştır ($F = 1.55, p < .05$).

Yapılan çoklu karşılaştırmalar testine göre meslek ve fen lisesi öğrencileri

ile Anadolu ve genel lise öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Öğrencilerden genel ve Anadolu lisesinde okuyanların Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden ilgili madde bağlamında aldıkları puanların ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Genel ve Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin, Fen ve Meslek lisesinde okuyan öğrencilere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine daha olumlu baktığı söylenebilir. Meslek lisesindeki öğrenciler kendi mesleki derslerine yoğunlaşmakta, fen lisesi öğrencileri de bilimsel araştırma ile uğraştığından İnternet'e ve İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ayıracak vakitleri bulunmuyor olabilir. Bu yüzden genel ve Anadolu liselerine oranla meslek ve fen lisesi öğrencileri İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine olumlu bakmaktadır.

4.8. ÖĞRENCİLERİN OKULDAKİ BÖLÜMÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okuldaki bölümü değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.27'de sunulmuştur.

Tablo 4.27. Öğrencilerin okuldaki bölümü değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Okuldaki Bölümü	1. Sözel	101	56.4	12.8	.95
	2. Sayısal	132	57.1	12.7	
	3. Eşit Ağırlık	56	59.1	8.7	

$p > .05$

Tablo 4.27'ye göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okuldaki bölümü değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = .95, p > .05$).

4.9. ÖĞRENCİLERİN OKULUNDA KULLANACAĞI BİR BİLGİSAYAR LABORATUVARI DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okulunda kullanacağı bir bilgisayar laboratuvarı değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.28'de sunulmuştur.

Tablo 4.28. Öğrencilerin okulunda kullanacağı bir bilgisayar laboratuvarı değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Okulda kullanacağı bilgisayar laboratuvarı bulunma durumu	Evet	201	57.6	13.1	.74
	Hayır	109	58.7	9.9	

$p > .05$

Tablo 4.28'e göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okulda kullanacakları bilgisayar laboratuvarı bulunma değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = .74, p > .05$).

4.10. ÖĞRENCİLERİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti

almaya ilişkin görüşlerinde okulunda kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrencilerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.29'da sunulmuştur.

Tablo 4.29. Öğrencilerin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu	Evet	146	58.6	12.9	.39
	Hayır	181	58.0	10.9	

$p > .05$

Tablo 4.29'da göre öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = .39$, $p > .05$).

4.11. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.30'da sunulmuştur.

Tablo 4.30. Öğrenci velilerinin cinsiyet değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Cinsiyet	Kadın	66	62.8	10.4	1.02
	Erkek	76	61.2	8.8	

p>.05

Tablo 4.30'a göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (t = 1.02, p>.05).

4.12. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN YAŞ GRUBU DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde yaş dağılımı değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.31'da sunulmuştur.

Tablo 4.31. Öğrenci velilerinin yaş dağılımı değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Cinsiyet	30 ve altı	11	65.4	6.6	2.28
	31-39 arası	40	64.5	11.3	
	40-45 arası	61	60.3	9.4	
	46 ve üzeri	30	60.7	7.3	

p>.05

Tablo 4.31'e göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde yaş grubu dağılımına göre

anlamli bir fark olmadığı görülmüştür ($F= 2.28, p>.05$).

4.13. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÖĞRENİM DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.32'de sunulmuştur.

Tablo 4.32. Öğrenci velilerinin öğrenim durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Öğrenim Durumu	İlk öğretim	69	61.3	9.5	.68
	Lise	36	61.5	10.5	
	Üniversite	37	63.5	8.7	

$p>.05$

Tablo 4.32'ye göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F= .68, p>.05$).

4.14. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÇALIŞMA DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çalışma durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.33'de sunulmuştur.

Tablo 4.33. Öğrenci velilerinin çalışma durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Çalışma Durumu	Evet	87	62.6	9.0	1.06
	Hayır	55	60.9	10.3	

$p > .05$

Tablo 4.33'e göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = 1.06, p > .05$).

4.15. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÇOCUK SAYISI DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çocuk sayısı değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.34'te sunulmuştur.

Tablo 4.34. Öğrenci velilerinin çocuk sayısı değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Çalışma Durumu	1-2 arası	44	62.8	11.0	1.13
	3-4 arası	65	62.5	8.9	
	5 ve daha fazla	33	59.8	8.7	

$p > .05$

Tablo 4.34'e göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çocuk sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = 1.13, p > .05$).

4.16. ÖĞRENCİ VELİLERİNİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okulunda kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre öğrenci velilerinin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.35'te sunulmuştur.

Tablo 4.35. Öğrenci velilerinin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu	Evet	60	63.6	9.21	1.97
	Hayır	75	60.4	9.94	

$p > .05$

Tablo 4.35'e göre öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = 1.97$, $p > .05$).

4.17. REHBER ÖĞRETMENLERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.36'da sunulmuştur.

Tablo 4.36. Rehber öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Cinsiyet	Kadın	12	55.9	10.9	.65
	Erkek	22	58.6	11.8	

$p > .05$

Tablo 4.36'ya göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = .65, p > .05$).

4.18. REHBER ÖĞRETMENLERİN YAŞ GRUBU DAĞILIMINA GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde yaş dağılımı değişkenine göre bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.37'de sunulmuştur.

Tablo 4.37. Rehber öğretmenlerin yaş dağılımı değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	F
Yaş	30 ve altı	16	54.9	11.1	.23
	31-39 arası	12	62.8	11.2	
	40-45 arası	3	51.3	4.0	
	46 ve üzeri	3	58.3	15.0	

$p > .05$

Tablo 4.37'ye göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde yaş dağılımına göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F = .230, p > .05$).

4.19. REHBER ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENİM DURUMU DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.38'de sunulmuştur.

Tablo 4.38. Rehber öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Öğrenim Durumu	Lisans	28	55.9	10.6	2.01
	Yüksek Lisans	6	65.8	12.2	

$p > .05$

Tablo 4.38'e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = 2.01$, $p > .05$).

4.20. REHBER ÖĞRETMENİN MEZUN OLDUĞU BÖLÜM DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde mezun olduğu bölüm değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.39'da sunulmuştur.

Tablo 4.39. Rehber öğretmenlerin mezun olduğu bölüm değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Mezun Olduğu Bölüm	Alan	23	56.0	11.4	1.28
	Alan Dışı	11	61.2	11.1	

$p > .05$

Tablo 4.39'a göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde mezun olduğu bölüm değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = 1.28, p > .05$).

4.21. REHBER ÖĞRETMENİN ÇALIŞTIĞI OKUL TÜRÜ DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çalıştığı okul türü değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.40'da sunulmuştur.

Tablo 4.40. Rehber öğretmenlerin okul türü değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Çalıştığı Okul Türü	Özel	17	61.6	11.8	2.13 *
	Resmi	17	53.7	9.7	

* $p < .05$

Tablo 4.40'a göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çalıştığı okul türü değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($t = 2.13, p < .05$).

Rehber öğretmenlerden özel okulda çalışanların Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları puan ortalamasının resmi okulda çalışan rehber öğretmenlerden

yüksektir. Yani özel okul rehber öğretmenleri İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine resmi okuldakilere göre daha olumlu bakmaktadırlar. Buda özel okul altyapı imkanlarının daha gelişmiş ve İnternet üzerinden rehberliği uygulamaya daha hazır bir yapıda olmalarından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca özel okul rehber öğretmenlerinin okulda sahip olduğu bilgisayar ve İnternet imkanları daha gelişmiş durumdadır. Ayrıca muhatap oldukları özel okul öğrencilerine okul teknolojik imkanları ya da sosyo ekonomik düzeyleri nedeniyle İnternet üzerinden rehberlik projesini daha kolay uygulayabileceklerdir.

4.22. REHBER ÖĞRETMENLERİN KENDİLERİNE AİT BİR BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DEĞİŞKENİNE GÖRE İNTERNET ÜZERİNDEN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETİ ALMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde okulunda kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre bir fark olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bu kişisel değişkene göre rehber öğretmenlerin katılım sayısı, Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması ve standart sapmaları Tablo 4.41'de sunulmuştur.

Tablo 4.41. Rehber öğretmenlerin kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinde İnternet'in Kullanılmasına İlişkin Görüş Anketinden aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapmaları ve t testi sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	SS	t
Kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu	Evet	25	56.6	10.6	.96
	Hayır	8	61.1	14.5	

$p > .05$

Tablo 4.41'e göre rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde kendilerine ait bir bilgisayara sahip olma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t = .96$, $p > .05$).

4.23. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE İNTERNET'İN KULLANILMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞ ANKET'İNDEKİ BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Tablo 4.42. Öğrencilerin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların oy dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Size ait bir bilgisayar var mı?	150	45	186	55
İnternet erişiminiz var mı?	88	60	58	40
Bir web sayfanız var mı?	57	17	287	83
E-posta adresiniz var mı?	181	54	152	46
Bilgisayar eğitimi aldınız mı?	118	35	218	65

Tablo 4.42'a göre öğrencilerin çoğunun (% 55) kendine ait bir bilgisayarı bulunmamaktadır. Bilgisayarı olan öğrencilerde ki İnternet erişimi oranı ise % 60'dır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (% 83) kendilerine ait bir web sitesi bulunmamaktadır. Öğrencilerin yarıdan fazlası (% 54) bir e-posta adresine sahip bulunmaktadır. Öğrencilerin % 65'i bilgisayar eğitimi almamış bulunmaktadır. Öğrencilerin hemen hemen yarısının bilgisayar ve İnternet teknolojilerini kullanmakta oldukları görülmektedir.

Tablo 4.43. Öğrenci velilerinin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Size ait bir bilgisayar var mı?	63	44	79	46
İnternet erişiminiz var mı?	50	35	92	65
Bir web sayfanız var mı?	15	17	126	83
E-posta adresiniz var mı?	43	30	99	70
Bilgisayar eğitimi aldınız mı?	42	29	100	71

Tablo 4.43'a göre öğrenci velilerinin liselerde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin İnternet üzerinden yürütülmesine ilişkin anketine verdikleri yanıtlara göre % 44'ünün kendilerine ait bir bilgisayar bulunmaktadır. Öğrenci velilerinin ancak % 35'inin İnternet erişimi olduğu belirlenmiştir. Kendisine ait bir web sayfası

bulunan öğrenci velilerinin oranı ise % 17'dir. E-posta adresine sahip öğrenci velilerinin dağılım yüzdeliği % 30 olarak ortaya çıkmıştır. Öğrenci velilerinin % 29'u bilgisayar eğitimi almış bulunmaktadır. Sonuç olarak öğrenci velilerinin çoğunluğunun bilgisayar ve İnternet'e karşı biraz uzak oldukları söylenebilir.

Tablo 4.44. Rehber öğretmenlerin bilgisayar altyapılarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Size ait bir bilgisayar var mı?	26	76	8	24
İnternet erişiminiz var mı?	29	85	5	15
Bir web sayfanız var mı?	5	15	29	85
E-posta adresiniz var mı?	31	91	3	9
Bilgisayar eğitimi aldınız mı?	30	88	4	12

Tablo 4.44'e göre rehber öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (% 76) bilgisayarı olduğu görülmektedir. İnternet erişimi olan rehber öğretmenlerin oranı ise % 85'dir. Kendisine ait bir web sitesi olan rehber öğretmen oranı sadece % 15'tir. Rehber öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (% 91) e-posta adresi bulunmaktadır. Bilgisayar eğitimi almış olan rehber öğretmenlerin oranı ise % 88'dir. Buradan rehber öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bilgisayar ve İnternet teknolojisini kullanmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 4.45. Öğrencilerin bilgisayar, İnternet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	Kullanma Sıklığı % (Yüzdelik Dağılım)				
	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	Hiç
Bilgisayar kullanma sıklığınız?	30	37	10	11	12
İnternet'e bağlanma sıklığınız?	15	37	13	13	22
E-postaları kontrol sıklığınız?	11	32	14	7	36

Tablo 4.45'e göre öğrencilerin çoğunluğu (% 67) bilgisayarı her gün veya haftada bir kullanmaktadır. İnternet'i her gün veya haftada bir kullananların oranı ise % 52'dir. Öğrencilerin % 44' e-postalarını her gün veya haftada bir kontrol etmektedir. Kısaca öğrencilerin çoğunluğu genel olarak sık sık İnternet ve bilgisayar kullanmaktadır.

Tablo 4.46. Öğrenci velilerinin bilgisayar, İnternet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	Kullanma Sıklığı % (Yüzdelik Dağılım)				
	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	Hiç
Bilgisayar kullanma sıklığınız?	40	18	4	7	31
İnternet'e bağlanma sıklığınız?	23	17	5	12	43
E-postaları kontrol sıklığınız?	16	16	6	6	56

Tablo 4.46'ya göre öğrenci velilerinin çoğunluğu (% 58) bilgisayarı her gün veya haftada bir kullanmaktadır. Fakat öğrenci velilerinin çoğunluğu (% 55) İnternet'e ayda bir bağlanmakta ya da hiç bağlanmamaktadır. Öğrenci velilerinin % 56'sı ise e-postalarını hiç kontrol etmemektedir. Buradan öğrenci velilerinin çoğunluğunun bilgisayar sık sık bilgisayar kullanmasına rağmen İnternet kullanımlarının çok az olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tablo 4.47. Rehber öğretmenlerin bilgisayar, İnternet ve e-posta kullanma sıklıklarına ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	Kullanma Sıklığı % (Yüzdelik Dağılım)				
	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	Hiç
Bilgisayar kullanma sıklığınız?	83	14	0	0	3
İnternet'e bağlanma sıklığınız?	73	17	7	0	11
E-postaları kontrol sıklığınız?	64	25	0	0	11

Tablo 4.47'ye göre rehber öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (% 83) bilgisayarı her gün kullandığı görülmektedir. Her gün İnternet'e bağlanan rehber öğretmenlerin oranı ise % 73'tür. Rehber öğretmenlerin % 64'ü e-postalarını her gün kontrol etmektedir. Sonuç olarak rehber öğretmenler bilgisayar ve İnternet teknolojisini çok sık kullanmaktadır.

Tablo 4.48. Öğrencilerin İnternet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	% (Yüzdelik Dağılım)				
	Çok iyi	İyi	Orta	İyi değil	Hiç yok
İnternet bilgi seviyeniz?	11	30	32	17	10
Bilgisayar uygulamaları bilgi seviyeniz?	13	37	29	14	7

Tablo 4.48'e göre ankete katılan öğrencilerin % 32'si İnternet bilgi seviyelerinin orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. Hiç bilgim yok diyen öğrencilerin oranı ise % 10'dur. Bilgisayar uygulamalarında öğrencilerin yeterlilik oranları yükselmektedir. Bilgisayar uygulamalarında kendini iyi düzeyde hisseden öğrencilerin oranı en yüksek (% 37) çıkarken hiç bilgim yok diyen öğrenciler sadece % 7 olmuştur.

Tablo 4.49. Öğrenci velilerinin İnternet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	% (Yüzdelik Dağılım)				
	Çok iyi	İyi	Orta	İyi değil	Hiç yok
İnternet bilgi seviyeniz?	8	19	23	15	35
Bilgisayar uygulamaları bilgi seviyeniz?	8	24	23	13	32

Tablo 4.49'a göre öğrenci velilerinin yarısı (% 50) İnternet bilgi seviyelerini iyi değil veya hiç yok şeklinde belirtmişlerdir. Bilgisayar uygulamalarında öğrenci velilerinin % 32'si çok iyi veya iyi iken % 44'ünü zayıf olduğu görülmektedir. Buradan öğrenci velilerinin genel olarak bilgisayar ve İnternet bilgilerinin az olduğu söylenebilir.

Tablo 4.50. Rehber öğretmenlerin İnternet ve bilgisayar bilgi seviyelerine ilişkin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımları

Sorular	% (Yüzdelik Dağılım)				
	Çok iyi	İyi	Orta	İyi değil	Hiç yok
İnternet bilgi seviyeniz?	7	47	43	0	3
Bilg.uygulamaları bilgi seviyeniz?	7	50	40	0	3

Tablo 4.50'ye göre Rehber öğretmenlerin % 54'ü İnternet'i çok iyi veya iyi bildiğini belirtmektedir. Rehber öğretmenlerin çoğu (% 57) kendini bilgisayar uygulamalarında iyi hissetmektedir. Buradan rehber öğretmenlerin çoğunluğu İnternet ve bilgisayarı iyi düzeyde bilmektedir sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.51. Öğrencilerin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

Bağımsız Değişkenler	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Haberleşmek	99	42	135	58
E-posta	109	46	126	54
Alışveriş	12	5	223	95
Bankacılık	11	5	224	95
Sohbet	93	40	142	60
Araştırma	179	76	55	24
Kendini geliştirme	64	27	170	73
Mesleki kaynağa erişim	50	21	185	79
Değişik kon.bilgi toplamak	156	67	77	33

Tablo 4.51'e göre öğrencilerin İnternet'i kullanma amaçlarında en çok sırasıyla araştırma (% 76), değişik konularda bilgi toplama (% 67), e-posta (% 46), sohbet (%40) olurken, en az ise alışveriş (% 5) ve bankacılık (% 5) olmuştur. Kısaca öğrenciler genellikle İnternet'i ödevlerini yapmak için araştırma ve bilgi toplamada kullanmaktadır.

Tablo 4.52. Öğrenci velilerinin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

Bağımsız Değişkenler	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Haberleşmek	40	48	43	52
E-posta	32	39	51	61
Alışveriş	9	11	74	89
Bankacılık	21	25	62	75
Sohbet	13	16	70	84
Araştırma	47	57	36	43
Kendini geliştirme	31	37	52	63
Mesleki kaynağa erişim	32	39	51	61
Değişik kon.bilgi toplamak	43	52	40	48

Tablo 4.52'e göre öğrenci velilerinin İnternet'i kullanma amaçlarında en çok sırasıyla araştırma (% 57), haberleşmek (% 48), e-posta (% 39), mesleki kaynağa erişim (% 39) olurken, en az ise alışveriş (% 11) olmuştur. Buradan öğrenci velilerinin İnternet'i bilgi kaynağı olarak görmekte oldukları sonucu çıkarılabilir. Öğrenci velilerinin alışverişte İnternet'i kullanmaya çekindikleri görülmektedir.

Tablo 4.53. Rehber öğretmenlerin İnternet'i kullanma amaçlarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

Bağımsız Değişkenler	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Haberleşmek	21	70	9	30
E-posta	23	77	7	23
Alışveriş	1	3	29	97
Bankacılık	8	27	22	73
Sohbet	3	10	27	90
Araştırma	29	97	1	3
Kendini geliştirme	28	93	2	7
Mesleki kaynağa erişim	28	93	2	7
Değişik kon.bilgi toplamak	22	73	8	27

Tablo 4.53'e göre öğrencilerin İnternet'i kullanma amaçlarında en çok sırasıyla araştırma (% 97), kendini geliştirme (% 93), mesleki kaynağa erişim (% 93), e-posta (% 77), haberleşme (% 70) olurken, en az ise alışveriş (% 3) ve sohbet (% 10) olmuştur. Kısaca rehber öğretmenler genellikle İnternet'i kendilerini mesleki alanlarında geliştirmek için araştırma ve bilgi toplamada kullanmaktadır. Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden sohbete soğuk durmaları dikkat çekicidir.

4.24. ÖĞRENCİ, VELİ VE REHBER ÖĞRETMENLERİN LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE İNTERNET'İN KULLANILABİLİRLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR:

Tablo 4.54. Öğrencilerin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
E-rehberlik okullarda uygulanabilir mi?	238	71	98	29
E-rehberlik uygulanırsa kullanır mısınız?	257	77	79	23

Tablo 4.54'ye göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (% 71) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın okullarda uygulanabileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 77'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri uygulanmaya başlarsa kullanacağını söylemiştir. Buradan öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasının okullarda uygulanabilirliğinin mümkün olduğuna inandıkları ve uygulandığı takdirde kullanmaya istekli oldukları sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.55. Öğrenci velilerinin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
E-rehberlik okullarda uygulanabilir mi?	109	77	33	23
E-rehberlik uygulanırsa kullanır mısınız?	111	78	31	22

Tablo 4.55'e göre öğrenci velilerinin büyük bir çoğunluğu (% 77) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın okullarda uygulanabileceğini belirtmişlerdir. Öğrenci velilerinin % 78'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri uygulanmaya başlarsa kullanacağını söylemiştir. Buradan öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasının okullarda uygulanabilirliğinin mümkün olduğuna inandıkları ve uygulandığı takdirde kullanmaya istekli oldukları sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.56. Rehber öğretmenlerin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılabilirliği hakkındaki verdikleri cevapların dağılımları

Sorular	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
E-rehberlik okullarda uygulanabilir mi?	11	32	23	68
E-rehberlik uygulanırsa kullanır mısınız?	26	77	8	23

Tablo 4.56'ya göre rehber öğretmenlerin çoğunluğu (% 68) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın okullarda uygulanamayacağını belirtmişlerdir. Buna rağmen rehber öğretmenlerin % 77'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri uygulanmaya başlarsa kullanacağını söylemiştir. Buradan rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasının okullarda mümkün olduğuna inanmadıkları, fakat uygulandığı takdirde kullanmaya istekli oldukları sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.57. Öğrencilerin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

	E-rehberlik okullarda neden uygulanamaz? (%)	E-rehberlik uygulansa neden kullanmazsınız? (%)
Vakit yok	13	24
Yeterli donanım yok	40	27
Yeterli bilgi yok	28	12
Faydasına inanılmıyor	19	37

Tablo 4.57'ye göre öğrencilerin önemli bir kısmı (% 40) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın uygulanamaması sebebi olarak yeterli donanımın olmadığını belirtmişleridir. Öğrencilerin % 37'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamaya başladığı zaman kullanmama sebebi olarak faydasına inanmadığını belirtmiştir.

Tablo 4.58. Öğrenci velilerinin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

	E-rehberlik okullarda neden uygulanamaz? (%)	E-rehberlik uygulansa neden kullanmazsınız? (%)
Vakit yok	7	22
Yeterli donanım yok	48	37
Yeterli bilgi yok	38	26
Faydasına inanılmıyor	7	15

Tablo 4.58'e göre öğrenci velilerinin önemli bir kısmı (% 48) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın uygulanamaması sebebi olarak yeterli donanımın olmadığını belirtmişleridir. Öğrenci velilerinin % 37'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamaya başladığı zaman kullanmama sebebi olarak yeterli donanımın olmadığını belirtmiştir. Öğrenci velilerinin e-rehberliği kullanmama nedeni olarak faydasına inanmıyorum diyenler sadece oranı % 15'dir. Buradan öğrenci velilerinin İnternet üzerinden rehberliği kullanmak istemeyen öğrenci velilerinin bile faydasına inandığı görülmektedir.

Tablo 4.59. Rehber öğretmenlerin İnternet'in rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde neden kullanılamayacağı ve İnternet üzerinden rehberlik uygulandığı takdirde neden kullanmayacaklarına ilişkin verdikleri cevapların dağılımları

	E-rehberlik okullarda neden uygulanamaz? (%)	E-rehberlik uygulansa neden kullanmazsınız? (%)
Vakit yok	13	11
Yeterli donanım yok	43	22
Yeterli bilgi yok	39	45
Faydasına inanılmıyor	4	22

Tablo 4.59'e göre rehber öğretmenlerin önemli bir kısmı (% 43) İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın uygulanamaması sebebi olarak yeterli donanımın olmadığını belirtmişleridir. Rehber öğretmenlerin % 45'si İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamaya başladığı zaman kullanmama sebebi olarak yeterli bilgilerinin olmadığını belirtmiştir. Yani rehber öğretmenlerden İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlığın uygulanması durumunda kullanmayacak olanların büyük bir çoğunluğu faydasına inanmaktadır.

SONUÇ

Öğrenci, veli ve rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine karşı görüşlerinin ölçülmesi amacıyla yapılan bu araştırmanın sekiz temel sonucu bulunmaktadır. Bu sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

1. Veliler öğrencilere ve rehber öğretmenlere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin daha olumlu bir görüşe sahiptirler.

2. Öğrenciler arasında e- rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine bakış okul türü değişkenine göre anlamlı bir düzeyde farklılaşmıştır. Genel ve Anadolu lisesi öğrencileri diğer liselere göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin daha olumlu bir görüşe sahiptirler.

3. Rehber öğretmenlerden İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşlerinde çalıştığı okul türünün etkili olduğu bulunmuştur. Özel okul rehber öğretmenlerinin anlamlı bir fark oluşturacak şekilde İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine olumlu baktıkları tespit edilmiştir.

4. Öğrencilerden okuduğu sınıf değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşler anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. 9.sınıf öğrencileri diğerlerine göre daha olumlu bakmaktadırlar.

5. Öğrencilerden yaş grubu değişkenine göre İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüşler anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. 15 ve altı yaş grubu öğrencileri diğerlerine göre daha olumlu bakmaktadırlar.

6. Öğrencilerin hemen hemen yarısının bilgisayar ve İnternet teknolojilerini kullanmakta oldukları, öğrenci velilerinin çoğunluğunun bilgisayar ve İnternet'e karşı biraz uzak oldukları sonucuna varılmıştır. Rehber öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bilgisayar ve İnternet teknolojisini kullanmakta olduğu görülmektedir.

7. Rehber öğretmenlerin çoğunluğu İnternet ve bilgisayarı iyi düzeyde bilmektedir. Rehber öğretmenler genellikle İnternet'i kendilerini mesleki alanlarında

geliştirmek için araştırma ve bilgi toplamada kullanmaktadır. Ayrıca veliler gibi İnternet'ten alışverişe uzak durmaktadırlar. Rehber öğretmenlerin İnternet üzerinden sohbete soğuk durmaları dikkat çekici bir diğerk noktaadır

8. Veli ve öğrencilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasının okullarda uygulanabilirliğinin mümkün olduğuna inandıkları ve uygulandığı takdirde kullanmaya istekli oldukları sonucu çıkartılmıştır. Rehber öğretmenlerin ise İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık uygulamasının okullarda uygulanabilirliğinin mümkün olduğuna inanmadıkları, fakat uygulandığı takdirde kullanmaya istekli oldukları bulunmuştur.

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak uygulayıcılara yapılabilecek öneriler:

1. Genel olarak tüm gruplarda % 50'nin üzerinde olumlu bakılan e-rehberlik projesi önce pilot okullarda uygulanıp test edildikten sonra tüm okullara uygulanabilir.

2. Velilerdeki teknolojinin rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine uygulanmasına ilişkin yüksek istekleri tespit edilmiştir. Ancak velilerin bilgisayar ve İnternet alt yapılarının oldukça yetersiz olduğu görülmektedir. Velilere yönelik bilgisayar ve İnternet uygulamaları kursları verilebilir.

3. Devlet okullarındaki görev yapan rehber öğretmenlerin teknolojinin eğitim ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinde kullanılmasına ilişkin imkanları, bilgileri ve beceri düzeyleri yükseltilmelidir.

Araştırmacılara yapılabilecek öneriler:

1. Liselerde görev yapan ders öğretmenleri ve idarecilerin İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti almaya ilişkin görüş ve görüşleri incelenebilir.

2. İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine karşı görüş araştırması ilköğretim veya üniversite öğrencileri üzerinde yapılabilir.

3. İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri belli bir okuldaki birtakım öğrenciler üzerine uygulanarak deneysel olarak araştırılabilir.

4. İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti (e-terapi) alanlarla almayanların görüşleri karşılaştırılabilir.

KAYNAKLAR

- ACA. (2006). A Practitioner's Guide to Ethical Decision Making.
<http://www.counseling.org/Counselors/PractitionersGuide.aspx>, (1.7.2006).
- Adec. (2002). ADEC Guiding Principles for Distance Teaching and Learning
http://www.adec.edu/admin/papers/distance-teaching_principles.html
(3.8.2003).
- Akın, C. (1996). *Her Yönüyle İnternet*. Melisa Yayıncılık, İstanbul, ss.14-25
- Altıntaş, E. ve Gültekin, M. (2005). *Psikolojik Danışma Kuramları*. Aktuel Yayınları, Alfa Akademi Basımevi, İstanbul, ss.311-312.
- American Council on Education. (2002). Guiding Principles for Distance Learning in a Learning Society. <http://itc.utk.edu/~jklittle/pensacola/principles.html>
(3.8.2003).
- Aydın, G. (1990). Temel Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın Önemi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(1):39.
- Aziz, A. (1994). *Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim*. Turhan Kitabevi, Ankara, s.28.
- Balcı, A. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Pegema yayıncılık, Ankara, s.121.
- Baş, T. (2003). *Anket*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, s.15
- Bigelow, J. (1999). The web as Organizational Behavioral learning Medium. *Journal of Magement Education*, 23(6):51.
- Boldt, D.J., Gustafson, L.V. ve Johnson, J.E. (1995). The İnternet: A curriculum warehouse for social studies teachers. *Social Studies*. 86 : 105-116.
- Bonham, S. (2000). Educational Research Using Web-Based Assesment Systems. *Journal of research on Computing in Education*, 33(1):28-46.
- Boticario, J. ve Gaudio, E. (2000). Adaptive Web site fro Distance Learning. *Campus-Wide Information Systems*, 17(4):145.
- Can, G. (2005). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Pegema Yayıncılık, Ankara, ss.7-133.

- Canpolat, C. (1987). *Ortaöğretim de Öğrenci ve Öğrenci velilerinin Öğretmenlerden Beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, s.14.
- Celkan, H. (2004). Geleneksel Türk Aile Yapısı. <http://www.habersaglik.com/default.asp?Act=Dt&CatId=1&NwId=49538> (26.04.2006).
- Chang, T. ve Chang, R. (2004). Counselig and The Internet: Asian American and Asian International College Students' Attitudes Toward seeking Online Professional Psychological Help. *Journal of College Counseling*, 7(1), ss.140-149.
- Clemmit, S. (1996) . Accessible İnternet data. *Science Teachers* . 63 : 48-50.
- Dinkmeyer, D. (1973). *Readings in Guidance in the Elemantary Schools*. NewYork:McGraw-Hill, s.79.
- DeGuzman, M. ve Ross, M.W., (1999). Aseing the application of HIV and AIDS related education and counseling on the İnternet. *Patient Education and Counseling*, 6(3): 209-228.
- D'Esposito, J. ve Gardner, R. (1999). University Student's Perception of the İnternet: An Exploratory Study, *Journal of Academic Librarianship*, 25(6):456-462.
- Engin, C. (1997). Veli ve Öğretmen Algılarına Göre İlkokul Psikolojik Danışmanın Rol ve İşlevleri. 3. *Ulusal Psikolojik Danışma Rehberlik Kongresi Bildirileri*.. Çukurova Ün. Yayını, Adana, s.162.
- Ergün, M. (1998). İnternet Destekli Eğitim. *Afyon Kocatepe Üni. Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2):128.
- Erkan, S. (1997). İlköğretim Öğrencilerinin Rehberlik İhtiyaçlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 3(3): 333.
- Escoffery, C., McCormick, L. ve Bateman, K. (2004). Development and process evaluation of a web-based smoking cessation program for college smokers: innovative tool for education. *Patient Education & Counseling*, 53: 217-226.
- Garlier, V., Ahumada, L, Hinkeman, J., Munoz, R ve Quezada, M. (1995). Psychology over the İnternet. *CyberPsychology & Behavior*, 7: 29-33.
- Gibson, R.L. ve Mitchell, M.H. (1990). *Introductionto Counseling and Guidance*. MacMillan Pub.Comp., New York, ss.68-79.
- Gordon, T. (1993) *Etkili Öğretmenlik Eğitimi*. Aksay, E. ve Özkan, B. (Çev.), YA-PA Yayınları, İstanbul, ss.99-137.

- Gray, T. (1998). ED's Oasis: Teacher support for Internet use. *The Journal*, 25(8):62-64.
- Grimes, G. (2002). General Principles of Distance Education. http://www.utmem.edu/nursing/distance_ed/deprinciples.htm, (8.7.2003).
- Guillot, M. (2003). Web-Based Resources for Legal and Ethical Issues in School Counseling. *Professional School Counseling*, 7(1):17-26.
- Güvenç, M. (2001). *Okullardaki Rehberlik Faaliyetlerinin Yürütülmesinde Karşılaşılan Güçlükler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde, ss.123-145.
- Harasim, L. (1999). İnternet ortamında eğitim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(1):145-168.
- Harrison, L. (2002). Accessible Web-based Distance Education: Principles and Best Practices. <http://www.utoronto.ca/atrc/rd/library/papers/accDistanceEducation>, (8.8.2003).
- Hisli, N. (1988). Depresyon Envanterinin geçerliliği üzerine bir çalışma. *Psikoloji Dergisi*, 6: 118-122.
- ISMHO. (2006). Bylaws of the International Society for Mental Health Online. <http://www.ismho.org/bylaws.htm>, (1.7.2006).
- İlter, B.G. , Aksu, M.B. ve Yılmaz, N. (2005). Students' Views of Distance Education Provision at One University. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 6(4):128-137.
- İşman , A. (1998). The History of Distance Education in the world; where does distance education come from. *The Journal of Distance Education*, winter, 3(1): 41-51.
- Jilly, K. (2000). A tool for learning. *Ekonomist*, 355(1):18.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayınları, Ankara, ss.136-247.
- Karchmer, R.A. (2000). Understanding teachers' perspectives of İnternet use in the classroom: Implications for teacher education and staff development. *Reading & Writing Quarterly*, 16(1):81-86.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Pagema Yayıncılık, Ankara, ss.235-251.
- Kepçeoğlu, M. (1985). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Kadioğlu Matbaası, Ankara, ss.11-29.

- Keuchler, M. (1999). Using Web in The Classroom. *Social Science Computer review*, (17) 2: 166-161.
- Kılıç, G. ve Karaaslan, H. (2004). Okullarda İnternet Kullanımı: Avantajları, Dezavantajları ve alınması gereken tedbirler, <http://inettr.medu.edu.tr/bildiriler/okullar/>, (20.10.2004).
- Kılıç, G. (2001). Descriptive Study of Students' attitudes toward computers. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 2(1):62-74.
- Kimberly, S. (2005). An Empirical Examination of Client Attidues Toward Online Counseling. *CyberPsychology & Behavior*, 8(2):172-177.
- King, W.J. (2002). Seven Principles of Good Teaching Practice. <http://www.agron.iastate.edu/nciss/kingsat2.html>, (2.5.2003).
- Kuzgun, Y. (1981). *Rehberlik Ders Notu*. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, s.20.
- Kuzgun, Y. (1992). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. ÖSYM Yayınları, Ankara, s.37.
- Kuzgun, Y. ve Sözalın, S. (2000). *Bildemer'99 el kitabı*. ÖSYM yayını, Ankara, ss.41-57.
- Küçükahmet, L. (1979) *Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Görüşleri*. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, s.49.
- Leon, R.V. ve Parr, W.C. (2000). Use of Course Home Pages in Teaching Statistics, *Teacher's Corner*, American Statistician, 10(2) :55.
- Malone, J. F., Miller, R. M. ve Hargraves, K. (2001). Using the İnternet to Help College Students with career planning. *USA Today Magazine*, 130: 52-57.
- Manning, L.M. (1999). WWW As A Delivery Medium: A Link To The Future In Economic Education. http://www.iaes.org/conferences/past/montreal_48/prelim_program/a20-3/manning1.htm, (05.02.2003).
- M.E.B., (1974). Rehberlik ve Eğitsel Çalışmaların Yeniden Düzenlenmesi. *Tebliğler Dergisi*, 1805 :351.
- M.E.B. (1991). *Özel Eğitimle İlgili Mevzuat*. M.E.B.Özel Eğitim ve Rehberlik Dairesi Başkanlığı, Ankara, s.117.
- Milli Eğitim Şurası VII. (1992). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, s.151.
- Milli Eğitim Şurası VIII. (1992). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, ss.5-21.
- Milli Eğitim Şurası IX. (1991). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, ss.365-366.
- Milli Eğitim Şurası X. (1991). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, ss.100-104.

- Milli Eğitim Şurası XI. (1991). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, s.31.
- Milli Eğitim Şurası XII. (1991). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, ss.190-196.
- Milli Eğitim Şurası XV. (1996). *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, ss.93-259.
- Missouri Department of Higher Education. (2002). Principles of Good Practice for Distance Learning/Web-Based Courses.
<http://www.cbhe.state.mo.us/Acadafrs/prindis.htm>, (20.07.2004).
- Monique, M.B. (2001) E-Trophy: Practical, Ethical and Legal Issues.
Cyberpsychology & Behavior Journal, 4(5):145.
- NBCC. (2006). NBCC Ethics Case Procedures.
<http://www.nbcc.org/extras/pdfs/ethics/nbcc-caseprocedures.pdf> , (1.7.2006).
- Nua İnternet Surveys, (2004). How many online?. <http://www.nua.ie>, (4.10.2004).
- O'Neill, B. (2003). Teaching consumer to use the İnternetto make consumer decisions. <http://www.joe.org/joe/1999june/iw4.html> . (15.7.2003).
- Özaygen, A. (2000). İnternet'e Dayalı Uzaktan Eğitim.
<http://www.uidaho.edu/eo/dist3.html>, (20.07.2004).
- Özer, R. (1998). *Rehber Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyi Nedenleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, ss.175-196.
- Özgüven, İ.E. (1990). Ülkemizde Rehberlik Faaliyetlerinin Dünyü ve Bugünü.
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 1(1):4.
- Öztürk, M. (2000). *Teaching, learning and the İnternet'in geography: an investigation into possibilities and practice*. Yüksek Lisans Tezi, Nottingham Üniversitesi, İngiltere, s.13.
- Parmley, D.M. (1994). Move over, superman. *Vocational Educational Journal*, 69: 51.
- Peters, H.J. ve Formell, G.F. (2000). *Guidance:A Development Approach*. Rand McNally Company, Chicago, s.67.
- Reznicek, Z. (2002). Principles for the Design and Development of Distance Education. http://elmo.shore.ctc.edu/dlresources/distance_education.htm, (20.07.2004).
- Rochlen, A.B., Beretvas, S.N. ve Zack, S.Z. (2004). The Online and Face-to-Face Counseling Attitudes Scales: A Validation Study. *Measurement and Avaluation in Counseling and Development Journal*, 37(1): 95-111.

- Rubinstein, K. (2002). Putting Your Course Online.
<http://jewel.morgan.edu/~techmsu/id.html>, (20.07.2004).
- Sarı, F. (2003). Eğitim Ortamlarında İnternet'ten Nasıl Faydalanılır.
<http://www.bilkom.com.tr/education/egitimortamlari.html>, (3.12.2003).
- Seguin, A. ve Seguin, C. (1995). Window to the world. *Vocational Educational Journal*, 70 : 30-33.
- Sherry, L. (1996). Issues in Distance Learning. *International Journal of Educational Telecommunications*, 1(4): 337-365.
- Slay, J. (2003). The use of the İnternet in Creating an effective Learning Environment. <http://www.ausweb.com.au/ausweb97/> , (23.9.2003).
- Sunal, C. ve Smith, C. (1998). Using İnternet to create meaningful Instruction. *Social Studies*, 89(1):13-18.
- Şener, Ş. ve Şenol, S. (1996). İntihar girişimi nedeni ile başvuran ergenlerin değerlendirilmesi ve kısa süreli izlenmesi. *3P Dergisi* , 4 :100-107.
- Tan, H. (1992). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, s.23.
- Tebliğler Dergisi. (1970) *MEB*. Milli Eğitim Yayınevi, s.1619.
- Tekin, H. (1977). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Mars Marbaası, Ankara, s.5.
- Turoff, M. ve Hiltz, S.R. (1999). İnternet Ortamında Eğitim. Karasar, Ş. (çev), *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(1):145-168.
- Türküm, S. (2003). The development of Irrational Beliefs Scale. *Journal of Turkish Counseling and Guidance*, 19: 41-47.
- Türkoğlu, R. (2002). Web Tabanlı Eğitim ve Örnek Bir Uygulama. *Journal of Politeknik*, 5(3):9-215.
- Willis, B. (1992). Instructional development for distance education. *ERIC Document Reproduction*, 351(007):45.
- Wilson, E.K. ve Marshall. G.E. (1995). Social studies and the İnternet revolutions. *Social Education*, 59: 198-202.
- Varol, C. (2000). Sınırsız Eğitim. *BTIE 2000 Bildiriler Kitabı*, Ankara, ss.127-130.
- Yeşilyaprak, B. (1997). Meslekî Gelişim Süreci Açısından Temel Eğitim Dönemi. *3.Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bildirileri*, Çukurova Üniversitesi Yayını, Adana, ss.97-104.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Eğitimde Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri*. Nobel Yayınları, Ankara, ss.7-176.

- Zabinski, M.F. (2003). Internet-based Prevention of Eating Disorders . *European Eating Disorders Review*, 11(3): 183-197.
- Zabinski, M.F. ve Tate F.D. (2004) . Computer and Internet Applications for Psychological Treatment: Update for Clinicians. *JCLP/ In Session*, 60(29): 209-220.
- Zalaquett, C. ve Sullivan, J. (1998). Counseling center help screen : students' use and evaluation of Internet based program. *Journal of College Students Journal*, 39 : 494-495.

EKLER

EK A.ARAŞTIRMA İZNI İÇİN YAZIŐMALAR

EK.A.1. ANKET UYGULAMA İÇİN ENTİTÜYE YAZILAN DİLEKÇE

Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitü Ana Bilim Dalı Başkanlığına
GAZİANTEP

Ben Ahmet Cezmi SAVAŞ, Eğitim Bilimlerinde 2224075 numaralı yüksek lisans öğrencisiyim.

“Liselerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde internetin kullanımı ve internet üzerinden rehberlik ve psikolojik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin öğrenci, veli, psikolojik danışman ve yönetici görüşlerinin incelenmesi” konusunda yüksek lisans tezimi için veri toplama aracı olarak bir anket hazırladım. Bu anketin Gaziantep ilindeki liselerde uygulanması için gerekli izni almak istiyorum.

Gereğinin yapılması saygılarımla arz ederim.

18. 2. 2005

Ahmet Cezmi SAVAŞ

ADRES:

Ahmet Cezmi SAVAŞ

Değirmişem M. Göğüş C.

No:65/5 Şehitkamil/GAZİANTEP

EK: İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin veri toplama anketi

EK.A.2.ANKET İZİNİ İÇİN REKTÖRLÜK ÜST YAZISI

1987

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Sayı : B.30.2.GZP.0.E1.00.00/324-055

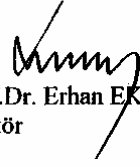
12.04.2005

Konu : Anket çalışması ile ilgili izin

VİLAYET MAKAMINA
GAZİANTEP

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Ahmet Cezmi Savaş "Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinde İnternetin Kullanımı ve İnternet Üzerinden Rehberlik ve Psikolojik Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Öğrenci, Veli, Psikolojik Danışman ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi" konulu teziyle ilgili olarak ekteki anketi Gaziantep İlindeki liselerde uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen yüksek lisans programı öğrencimizin sözü edilen çalışmayı yapabilmesi için gerekli iznin verilebilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Erhan EKİNCİ
Rektör

Ek: Anket örneği (4 sayfa)

EK.A.3.ANKET İZİNİ İÇİN MİLLİ EĞİTİMİN VALİLİĞE YAZISI

T.C
GAZİANTEP VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM,4.27.00.04.311.05/
KONU : Anket Uygulaması

05.05.2005 * 14606

VALİLİK MAKAMINA
GAZİANTEP

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Ahmet Cezmi SAVAŞ "Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinde İnternetin Kullanımı ve İnternet Üzerinden Rehberlik ve Psikolojik Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Öğrenci, Veli Psikolojik Danışman ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi" konulu teziyle ilgili olarak anket yapmak istediği ilişikte sunulan yazıda belirtilmiştir.

Söz konusu anketin İlimiz Şahinbey ve Şehitkamil İlçe merkezinde bulunan Lise ve dengi okullarında eğitim öğretim aksatılmadan yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Fikret ATAĞ
Milli Eğitim Müdür V.

OLUR
05./05/2005
Mehmet KURDOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

4 Mayıs 2005 MEM.
4 Mayıs 2005 ŞEF
4 Mayıs 2005 ŞB.MD

S.TAŞDEMİR
P.GENEZ
M.GÖKÇE

**EK.A.4. ANKET İZİNİ İÇİN MİLLİ EĞİTİMİN KAYMAKAMLIKLARA
YAZISI**

T.C
GAZİANTEP VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM,4.27.00.04.311.05/
KONU : Anket Uygulaması

6 05.2005 • 14700

.....KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

İLGİ:Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 12.04.2005 tarih ve 059 sayılı yazısı.

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Ahmet Cezmi SAVAŞ "Liselerde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinde İnternetin Kullanımı ve İnternet Üzerinden Rehberlik ve Psikolojik Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Öğrenci, Veli Psikolojik Danışman ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi" konulu teziyle ilgili olarak anket yapmak istediği ilgede kayıtlı yazı ile bildirilmiştir.

Söz konusu anketin İlimiz Şahinbey ve Şehitkamil ilçe merkezinde bulunan Lise ve dengi okullarında eğitim öğretim aksatılmadan yapılmasının uygun görüldüğüne dair 05.05.2005 tarih ve 14606 sayılı Valilik oluru ekte gönderilmiştir.

Konunun ilçeniz dahilindeki Lise ve dengi Okul müdürlüklerine duyurulmasını rica ederim.

Fikret ATAĞ
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü v.

EKLER

Valilik oluru (1 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

-Gaziantep Üniversitesi Sos.Bilimler Enstitüsüne
-İlimiz Şahinbey, Ş.kamil ilçe Kaymakamlığına

5 Mayıs 2005 MEM.
5 Mayıs 2005 ŞEF
05 Mayıs 2005 ŞB.MD

S.TAŞDEMİR
P.GENEZ
M.GÖKÇE

**EK.B. LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK
HİZMETLERİNDE BİLGİSAYAR VE İNTERNETİN KULLANIMINA
İLİŞKİN GÖRÜŞ ANKETİ**

**LİSELERDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNDE
BİLGİSAYAR VE İNTERNET'İN KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞ ANKETİ**

Değerli katılımcı, bu anket liselerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bilgisayar ve İnternet'in kullanımına ilişkin sizin görüşlerinizi değerlendirmeye yöneliktir. A bölümünde sizinle ilgili kişisel bilgilere, B bölümünde bilgisayar ve İnternet kullanımınıza yönelik bazı sorular yer almaktadır. Anketin C bölümünde, liselerde rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin İnternet üzerinden gerçekleştirilmesi, D bölümünde de bu projenin eğitim kurumlarında uygulamaya konması ile ilgili görüşleriniz alınacaktır. Lütfen her soruya dikkatli ve samimi cevap veriniz. İlgi ve katkılarınıza teşekkür ederim.

Ahmet Cezmi SAVAŞ
Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM -A (Kişisel Bilgiler)

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Yaşınız
3. Sosyoekonomik Durumuz: () Düşük () Orta () Yüksek

Öğrenci iseniz:

4. Sınıfınız: () 9 () 10 () 11 () Mezun (ÖSS haz.)
5. Okulunuz: () Özel () Resmi
6. Okul türünüz: () Genel lise () Meslek lisesi () Fen lisesi () Anadolu l.
7. Okuldaki bölümünüz : () Sözel () Sayısal () Eşit Ağırlık () Dil
8. Okulunuzda kullanabileceğiniz bir bilgisayar laboratuvarı var mı? ()Evet ()Hayır

Veli iseniz:

9. Öğrenim Durumunuz:
() Okur yazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisans üstü
10. Mesleğiniz:.....
11. Çalışma durumuz: () Evet () Hayır
12. Çocuk sayınız :.....
13. Bu okuldaki çocuk sayınız:.....

Rehber Öğretmen iseniz:

14. Öğrenim Durumunuz: () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora
15. Mezun olduğunuz fakülte:.....
16. Mezun olduğunuz bölüm:.....
17. Çalıştığınız okul türü: () Özel () Resmi
18. Toplam çalışma yılınız:.....
19. Rehber öğretmen olarak çalışma yılınız:.....
20. Okuldaki toplam rehber öğretmen sayısı:.....
21. Hizmet verdiğiniz öğrenci sayısı:.....

BÖLÜM - B (Bilgisayar ve İnternet alt yapınız)

1. Size ait bir bilgisayar var mı? () Evet () Hayır
 2. Bu bilgisayarın İnternet erişimi var mı? () Evet () Hayır

(BİRDEN FAZLA SEÇENEK İŞARETLEYEBİLİRSİNİZ)

3. Bilgisayarı daha çok ne amaçla kullanıyorsunuz

- () Yazı yazmak
 () Okul ödevlerim için
 () Oyun için
 () İnternet'e bağlanmak için
 () Diğer

4. İnternet'i daha çok ne amaçla kullanıyorsunuz?

- () Haberleşmek
 () E-posta gönderip almak
 () Alışveriş yapmak
 () Bankacılık hizmetleri
 () Sohbet (chat) yapmak
 () İlgimi çeken konularda araştırma yapmak
 () Kendimi mesleki açıdan geliştirmek
 () Mesleğimle ilgili yayın , kitap ve dergilere ulaşmak
 () Değişik konularda bilgi toplamak
 () Diğer

5. Bilgisayarınız var ancak kullanmıyorsanız bunun nedenleri nelerdir?

- () Zamanım yok () Gerekli bilgi ve beceriye sahip değilim

6. İnternet bağlantınız var ama kullanmıyorsanız bunun nedenleri neler

- () Zamanım yok () Gerekli bilgi ve beceriye sahip değilim

7. Bilgisayarı daha çok nerede kullanıyorsunuz?

- () Evde () Okulda () İşte () İnternet Kafede () Diğer

8. Bilgisayar kullanma sıklığınız?

- () Her gün () Haftada bir () On beş günde bir () Ayda bir () Hiç

9. İnternet uygulamaları ile ilgili bilgi seviyeniz

- () Çok iyi () İyi () Orta () İyi değil () Hiç yok

10. Bilgisayar uygulamaları ile ilgili bilgi seviyeniz

- () Çok iyi () İyi () Orta () İyi değil () Hiç yok

11. Kendinize ait bir web sayfanız var mı? () Evet () Hayır

12. Bir e-posta (e-mail) adresine sahip misiniz? () Evet () Hayır

13. E-postalarınızı ne sıklıkla kontrol ediyorsunuz?

- () Her gün () Haftada bir () On beş günde bir () Ayda bir () Hiç () Diğer

14. İnternet'e bağlanma sıklığınız?

- () Her gün () Haftada bir () On beş günde bir () Ayda bir () Hiç () Diğer

15. Daha önce bilgisayar eğitimi aldınız mı? () Evet () Hayır

BÖLÜMÜ - C (E-rehberlik hizmeti hakkındaki görüşleriniz nasıldır?)

Aşağıda liselerde bilgisayar ve İnternet üzerinden rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin uygulanması ile ilgili bazı sorular yer almaktadır. Görüşlerinizi lütfen ÇOK YARARLI OLUR, OLDUKÇA YARARLI OLUR, BİRAZ YARARLI OLUR, HİÇ YARARLI OLMAZ seçeneklerinden birini (X) işareti koyarak belirtiniz ve hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

SORULAR	Çok yararlı olur	Oldukça yararlı olur	Biraz yararlı olur	Hiç yararlı olmaz
	4	3	2	1
1. Öğrenciler rehberlikle ilgili konularda bilgi almak için rehber öğretmen ile e-posta (e-mail) alışverişinde bulunursa	()	()	()	()
2. Okulun web sayfasında yararlı eğitim , meslek ve kişisel konularda rehberlik bilgilerine yer verilirse	()	()	()	()
3. Rehber öğretmen ile görüşmeler (psikolojik danışma) İnternet ortamında (çevrimiçi) yapılırsa	()	()	()	()
4. İnternet üzerinde bireylere test veya anket gibi ölçme araçları uygulanırsa	()	()	()	()
5. Öğrencilerin birtakım kişisel bilgilerini (sınıf öğretmeni ve rehber öğretmeni görüşleri, kişisel gelişimi vb.) bilgisayara yüklenip ilgili kişilerin bu bilgileri İnternet'ten takip edebilmeleri sağlanırsa	()	()	()	()
6. Kurum web sayfasında her sınıf için öğrenci, öğretmen, veli, rehber öğretmenin katılabileceği sohbet (chat) odaları açılırsa	()	()	()	()
7. Kişisel gelişimi sağlayacak bazı rehberlik programları bilgisayar ile uygulanırsa	()	()	()	()
8. Rehber öğretmeniyle görüşme talepleri, randevuları İnternet yoluyla yapılırsa	()	()	()	()
9. Bireyler her türlü sorunlarını rehberlik birimine İnternet yoluyla bildirirse	()	()	()	()
10. Bireyler arasında e-mail grupları oluşturularak, bireylere faydalı rehberlik bilgileri içeren e-mailler gönderilirse,	()	()	()	()
11. Rehber öğretmene her an çevrimiçi olarak İnternet'ten erişilebilirse	()	()	()	()
12. Öğrenci ile ilgili bilgileri saklamak için bilgisayarlar kullanılırsa	()	()	()	()
13. İnternet üzerinden video konferans yöntemi ile veli görüşmeleri yapılırsa	()	()	()	()
14. Öğrencilere yapılacak meslek danışmanlığında bilgisayar kullanılırsa	()	()	()	()
15. Çeşitli konularda kişisel gelişimi amaçlayan bilgileri içeren CD room databaseler hazırlanıp bilgi vermek için bunlar kullanılırsa	()	()	()	()
16. Sınıf öğretmenleri ile rehber öğretmenler arasındaki iletişim İnternet üzerinden gerçekleştirilirse	()	()	()	()
17. Öğrenciler sorunlarını İnternet'le kimlik gizleyerek belirtip çözüm ararsa	()	()	()	()
18. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin bir web sayfası oluşturulursa	()	()	()	()
19. Chat odaları oluşturup aynı anda benzer sorunları olan öğrencilerle görüşme yapılırsa	()	()	()	()
20. Bireyleri değişik konularda bilgilendirmek için video konferans yöntemi kullanılırsa	()	()	()	()

BÖLÜM –D (E-rehberlik hizmetinin uygulanabilirliği hakkındaki görüşleriniz nasıldır?)

1.Sizce okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri İnternet üzerinden yürütülmesi liselerde uygulanabilir mi?

() Evet () Hayır

2. Eğer 1. soruya cevabınız hayır ise nedeni?

- () Öğrenci ve öğrenci velilerinin vakitleri yok
 () Yeterli bilgisayar vb. donanım yok
 () İnsanlar bu konuda yeterli bilgi ve beceriye sahip değil
 () Öğrenci ve veliler bunun faydasına inanmazlar
 () Diğer

3. Eğer okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri İnternet üzerinden yürütülmeye başlanırsa kullanır mısınız?

() Evet () Hayır

4. Eğer 3. soruya cevabınız hayır ise nedeni?

- () Vaktim yok
 () Yeterli bilgisayar vb. donanımım yok
 () Bu konuda bilgim yok
 () Faydasına inanmıyorum
 () Diğer

5.Eğer varsa bu konuyla ilgili düşünceleriniz?

.....

Bu konuyla ilgili yazışmak isterseniz irtibat e-postam: cezmisavas@hotmail.com

Anket bitmiştir. Yanıtlarınız için teşekkür ederim.

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet Cezmi SAVAŞ 1972 yılında Bilecik'te doğdu. İlk ve orta okulu Gaziantep'te bitirip 1989 yılında İzmir Fen Lisesininden mezun oldu. 1989 da Türkiye 229.su olarak ilk tercihi Boğaziçi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Fizik bölümünü kazandı. 1994 yılında başarıyla mezun oldu. 1994 'te Romanya'nın Kluj şehrinde yapılan Orta Avrupa Bilgisayar Yarışmasında Takım lideri olarak bulundu. 1995 yılında Norveç'in Oslo kentinde yapılan 17. Dünya Fizik Olimpiyatlarına resmi gözlemci olarak gönderildi. Mezun olduğu yıldan bu yana değişik özel okul ve dersanelerde Fizik bölüm başkanlığı ve öğretmenliği görevlerinde bulundu. İki yabancı dil (İngilizce ve Rusça) bilmektedir. Evli ve üç çocuk babasıdır. Halen Gaziantep Kulvar Dersanesi'nde kurucu Fizik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

VITAE

Ahmet Cezmi SAVAŞ was born in Bilecik in 1972. After finishing first and middle school in Gaziantep, he was graduated İzmir Science High School, in 1989. In 1989, He won first choice Boğaziçi University Science an Art Faculty Physics with degree of 229. He had been in Kluj city of Romania Central Europe Computer Competition as team leader, in 1994. In 1995, He participated to 17 th Worl Physics Olympiad in Oslo city of Norway as official observer. Until graduated year, he worked at several colleges and courses as head of the Physics department and physics teacher. He knows two foreign language (English and Russian). He is married and has three children. Now he is owner and physics teacher at Kulvar private courses.